Biblioteca Polirom

F. Scott Fitzgerald

Povestiri cu Pat Hobby

POLIROM

F. Scott Fitzgerald

Povestiri cu Pat Hobby

Traducere şi note de Alexandra Coliban

POLIROM
2011

F. Scott Fitzgerald, *Pat Hobby Stories*
Copyright renewed © 1967, 1968, 1969 by Frances Scott Fitzgerald Smith
All rights reserved
© 2011 by Editura POLIROM, pentru traducerea în limba română

www.polirom.ro
Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;
sector 4, 040031, O.P. 53, C.P. 15-728

ISBN ePub: 978-973-46-2383-9
ISBN PDF: 978-973-46-2384-6
ISBN print: 978-973-46-2202-3

Coperta: Radu Răileanu
Foto coperta: Mihail Kaufman

Această carte în format digital (e-book) este protejată prin copyright şi este destinată exclusiv utilizării ei în scop privat pe dispozitivul de citire pe care a fost descărcată. Orice altă utilizare, incluzând împrumutul sau schimbul, reproducerea integrală sau parţială, multiplicarea, închirierea, punerea la dispoziţia publică, inclusiv prin internet sau prin reţele de calculatoare, stocarea permanentă sau temporară pe dispozitive sau sisteme cu posibilitatea recuperării informaţiei, altele decât cele pe care a fost descărcată, revânzarea sau comercializarea sub orice formă, precum şi alte fapte similare săvârşite fără permisiunea scrisă a deţinătorului copyrightului reprezintă o încălcare a legislaţiei cu privire la protecţia proprietăţii intelectuale şi se pedepseşte penal şi/sau civil în conformitate cu legile în vigoare.

Lectura digitală protejează mediul

Versiune digitală realizată în colaborare cu elefant.ro

FRANCIS SCOTT KEY FITZGERALD (1896-1940) s-a născut în St. Paul, Minnesota. A publicat primul roman, *This Side of Paradise* (*Dincoace de paradis*; Polirom, 2005) în 1920, an în care s-a căsătorit cu Zelda Sayre, ea însăşi scriitoare. S-a bucurat de la bun început de o imensă popularitate, dar şi de recunoaştere critică, fiind considerat unul dintre cei mai importanţi reprezentanţi ai „generaţiei pierdute“. Capodopera sa, *The Great Gatsby* (*Marele Gatsby*; Polirom, 2002, 2007, 2011), a apărut în anul 1925. Următorul mare roman, *Tender Is the Night* (*Blîndeţea nopţii*; Polirom, 2001, 2009), a fost publicat în 1934. În 1999, suplimentul literar al ziarului *The Washington Post* a declarat *Marele Gatsby* drept al doilea mare roman în limba engleză al secolului XX, după *Ulise* de James Joyce. Fitzgerald a mai scris *The Beautiful and Damned* (*Cei frumoşi şi blestemaţi*, 1922; Polirom, 2008) şi *The Love of the Last Tycoon* (*Dragostea ultimului magnat*, publicat postum în 1941). Este autorul mai multor volume de povestiri, printre care *Tales of the Jazz Age* (*Povestiri din epoca jazzului*, 1922), *All the Sad Young Men* (*Toţi aceşti tineri trişti*, 1926), *Babylon Revisited and Other Stories* (publicat în 1960 şi tradus în colecţia „Biblioteca Polirom“ cu titlul *Un diamant cît Hotelul Ritz şi alte povestiri*, 2006). La Editura Polirom a mai apărut volumul de povestiri *Strania poveste a lui Banjamin Button şi alte întîmplări din epoca jazzului* (2009), a cărui ecranizare a fost distinsă cu trei premii Oscar, trei premii BAFTA şi a obţinut cinci nominalizări la Globul de Aur.

Cele şaptesprezece *Povestiri cu Pat Hobby* sînt inspirate din propriile experienţe ale F. Scott Fitzgerald, de pe vremea cînd lucra pentru Universal Studios. Pat Hobby, scenarist la Hollywood, trăieşte într-o sărăcie lucie, în ciuda succesului pe care l-a avut în epoca filmului mut. Viaţa i se reduce la alcool, cinism şi o continuă preumblare în preajma studiourilor. Majoritatea poveştilor îl descoperă falit, mai tot timpul implicat în mărunte intrigi financiare sau avînd legătură cu mult dorita apariţie pe genericele filmelor. Ineditele întîmplări descrise în acest volum sînt pline de umor şi de nostalgie faţă de începuturile cinematografului american, înainte să devină o industrie, cum susţine, cu amărăciune, protagonistul.

Dorinţa de Crăciun a lui Pat Hobby

I

Se sărbătorea Ajunul Crăciunului la studio. La unsprezece dimineaţa, Moş Crăciun trecuse deja pe la mulţi dintre numeroşii angajaţi, răsplătindu-i pe toţi pe măsura meritelor.

Cadouri somptuoase de la producători pentru vedete şi de la agenţi pentru producători au fost aduse în birouri şi în bungalourile din studio. Pe toate platourile se vorbea despre darurile nostime făcute de actori regizorilor sau de regizori actorilor; biroul de publicitate oferise şampanie presei. De la producători, regizori şi scenarişti, cădeau ca o mană cerească peste tagma funcţionarilor bacşişuri de cincizeci, de zece şi de cinci dolari.

În toată povestea asta erau şi excepţii. Lui Pat Hobby, de exemplu, care ştia cum stau lucrurile după douăzeci de ani de experienţă, îi venise ideea să-i facă vînt secretarei cu o zi înainte. Aveau să-i trimită una nouă, dintr-o clipă în alta – dar mai mult ca sigur ea nu se va aştepta la un cadou din prima zi.

Aşteptînd-o, se plimba pe coridor, uitîndu-se prin birourile deschise, în căutarea unui semn de viaţă. Se opri să schimbe o vorbă cu Joe Hopper, de la departamentul de scenarii.

— Nu-i ca pe vremuri, se văicări el. Pe-atunci era cîte o sticlă pe fiecare birou.

— Ei, sînt cîteva.

— Nu prea multe, suspină Pat. Şi după aia proiectam un film – făcut din tăieturile din camera de montaj.

— Am auzit. Toate chestiile cenzurate, spuse Hopper.

Pat confirmă din cap, cu ochii strălucindu-i.

— Ah, era grozav. Rîdeai de făceai pe tine…

Se întrerupse, căci văzuse o femeie cu un carneţel în mînă, intrînd în biroul lui care se afla ceva mai încolo pe hol, şi se întoarse în jalnicul prezent.

— Gooddorf m-a pus să lucrez în vacanţă, se plînse Pat cu amărăciune.

— Eu n-aş face aşa ceva.

— Nici eu, dar cele patru săptămîni mi se termină vinerea viitoare şi, dacă mă pun cu el, nu-mi mai prelungeşte contractul.

Hopper se întoarse să plece, ştiind că lui Pat oricum n-avea să-i mai prelungească nimeni contractul. Fusese angajat ca să scrie scenariul unui western de modă veche, iar băieţii care „îl ajutau cu scrisul“ – adică puricau ce făcuse el – spuneau că totul era datat, iar unele părţi n-aveau nici o noimă.

— Sînt Domnişoara Keagle, spuse noua secretară a lui Pat.

Avea vreo treizeci şi şase de ani şi era prezentabilă, ofilită, obosită, eficientă. Se duse la maşina de scris, o examină, se aşeză şi începu să plîngă cu suspine.

Pat tresări. Stăpînirea de sine, a subordonaţilor cel puţin, era regulă pe acolo. Nu ajungea că trebuia să muncească în Ajun de Crăciun? Ei bine, ar fi fost şi mai rău să nu muncească deloc. Aşa că se duse şi închise uşa – l-ar fi putut bănui cineva că o insultase pe fată.

— Lasă supărarea, îi spuse el. E Crăciunul.

Izbucnirea emoţională a fetei se stinsese. Stătea dreaptă acum, înăbuşindu-şi lacrimile şi ştergîndu-se la ochi.

— Nimic nu e aşa de grav cum pare, o asigură el fără prea multă convingere. Oricum, care-i problema? Au de gînd să-ţi facă vînt?

Ea încuviinţă din cap, puse capăt suspinelor trăgându-şi nasul şi îşi deschise agenda.

— Pentru cine ai lucrat?

Îi răspunse scrîşnind brusc din dinţi:

— Pentru domnul Harry Gooddorf.

Pat îşi holbă ochii permanent injectaţi. Îşi aminti atunci că o zărise în anticamera biroului lui Harry.

— Din 1921. Optsprezece ani. Şi ieri m-a trimis înapoi la departament. Mi-a spus că-l deprim – îi amintesc că îmbătrîneşte. Chipul îi era înnegurat. Nu aşa îmi vorbea după program acum optsprezece ani.

— Da, pe vremeea aceea alerga după fuste, îi spuse Pat.

— Ar fi trebuit să fac ceva atunci, cînd am avut ocazia.

Lui Pat i se trezi interesul.

— Îţi promisese să te ia de soţie? Cu asta n-ai cum să-l prinzi.

— Dar aveam ceva de care să mă agăţ. Ceva mai important decît faptul

că nu s-a ţinut de promisiune. Mai am şi acum. În plus, pe vremea aceea mi se părea că sînt îndrăgostită de el. Rămase pe gînduri o clipă. Vreţi să dictaţi ceva acum?

Pat îşi aminti de treaba lui şi scoase nişte foi.

— E o completare, începu el. Scena 114 A. Pat se plimba prin birou dictînd. Exterior. Plan general cu podişul, decretă el. Buck şi mexicanii se apropie de *hyacenda*1.

— De ce?

— De *hyacenda* – de fermă. Îi aruncă o privire plină de reproş. 114 B. Cadru cu două personaje: Buck şi Pedro. Buck: „Rahatul ăla cu ochi, o să-i scot maţele cînd îl prind!“

Domnişoara Kagle ridică privirea, tresărind.

— Vreţi să scriu asta?

— Sigur.

— N-o să treacă.

— Eu aşa scriu. Normal că n-o să treacă. Însă, dacă pun „şobolan împuţit“, scena n-o să aibă nici o forţă.

— Dar în felul ăsta n-o să trebuiască să modifice cineva în „şobolan împuţit“?

Se uită la ea cu asprime. N-avea chef să schimbe secretare zi de zi.

— Lasă-l pe Harry Gooddorf să-şi facă griji pentru asta.

— Lucraţi pentru domnul Goodorf? întrebă alarmată domnişoara Kagle.

— Pînă mă dă afară.

— N-ar fi trebuit să spun…

— Fii fără grijă, o asigură el. Nu mai sîntem prieteni. Nu la trei sute cincizeci de dolari pe săptămînă, cînd pe vremuri luam două mii… Unde rămăsesem?

Începu să se plimbe din nou prin încăpere, repetînd încîntat, cu voce tare, ultima replică. Doar că acum nu mai părea să ţintească un personaj din scenariu, ci pe Harry Gooddorf. Dintr-odată se opri, cufundat în gînduri.

— Auzi, cu ce anume îl ai la mînă? Ştii unde-i îngropat cadavrul?

— Nu-i nimic de rîs în asta, e purul adevăr.

— I-a făcut de petrecanie cuiva?

— Domnule Hobby, chiar îmi pare rău că am deschis gura.

— Spune-mi Pat. Care ţi-e numele mic?

— Helen.

— Măritată?

— Acum nu.

— Ei, Helen, ia ascultă: Ce-ai zice să luăm masa împreună?

II

În după-amiaza zilei de Crăciun, Pat încă mai încerca să scoată de la ea secretul. Aveau studioul aproape numai pentru ei – doar personalul de bază, cîţiva tehnicieni, mai era pe holuri şi în bufet. Îşi făcuseră reciproc cadouri de Crăciun. Pat îi dăduse o bancnotă de cinci dolari, Helen îi cumpărase o batistă albă de olandă. Îşi amintea perfect vremurile în care de Crăciun se alegea cu multe asemenea batiste. Scenariul înainta cu viteza melcului, dar prietenia lor prinsese contur. I se părea că secretul ei era un bun de mare preţ şi se întreba cîte cariere luaseră o întorsătură neaşteptată ca urmare a descoperirii unei asemenea comori. Unele cu siguranţă înfloriseră din plin. Ce mai, parcă făcea parte din familie, aşa de bine se simţea. Şi îşi imagina o conversaţie cu Harry Gooddorf.

— Harry, uite cum stau lucrurile. Nu mi se pare că experienţa mea e folosită la justa ei valoare. Trepăduşii cei tineri ar trebui să scrie – iar eu ar trebui mai degrabă să supervizez.

— Sau ce?

— Sau nu se ştie, spunea Pat pe un ton ferm.

Tocmai visa astfel cu ochii deschişi, cînd Harry Gooddorf intră pe neaşteptate.

— Crăciun fericit, Pat, îi spuse acesta jovial. Surîsul îi păli cînd o văzu pe Helen. A, bună, Helen, nu ştiam că lucrezi cu Pat acum. Ţi-am trimis o atenţie la departamentul de scenarii.

— Nu trebuia.

Harry se întoarse iute spre Pat.

— Şeful e călare pe mine, spuse el. Trebuie să am un scenariu definitiv pînă joi.

— Păi, uite-mă, spuse Pat. O să-l ai. Te-am dezamăgit eu vreodată?

— De obicei, spuse Harry. De obicei.

Părea pe punctul de a mai spune ceva, cînd intră un curier cu un plic şi i-l înmînă lui Helen Kagle – moment în care Harry se întoarse pe călcîie şi ieşi.

— Să nu-l mai văd în faţa ochilor! izbucni domnişoara Kagle, după ce deschise plicul. Zece dolari – zece amărîţi de dolari – de la un director, după optsprezece ani.

Era şansa de care Pat trebuia să profite. Stînd pe biroul ei, îi împărtăşi planul lui.

— Am putea avea amîndoi locuri călduţe, spuse el. Tu, la conducerea unui departament de scenarii, eu, producător asociat. Ne aranjăm pe viaţă – nu tu scris, nu tu clămpănit la maşină. Am putea, la o adică, am putea… dacă lucrurile merg bine, am putea să ne căsătorim.

O văzu că ezită multă vreme. Cînd îşi puse o foaie nouă în maşina de scris, Pat îşi închipui că pierduse.

— Pot s-o scriu din memorie, spuse ea. E o scrisoare pe care şi-a bătut-o singur la maşină pe 3 februarie 1921. A închis plicul şi mi l-a dat mie să-l expediez – dar exista o blondă care-l interesa şi eu mă întrebam de ce era aşa de secretos cu o scrisoare.

Helen bătuse la maşină în timp ce vorbise şi acum îi întinse lui Pat o hîrtie.

Către Will Bronson
First National Studios
Personal

Dragă Bill,

L-am omorît pe Taylor. Ar fi trebuit să luăm măsuri mai de mult. Deci ce-ar fi să-ţi ţii gura?

Al tău, Harry

— Te-ai prins? întrebă Helen. Pe 1 februarie 1921, cineva l-a mătrăşit pe William Desmond Taylor, regizorul. Şi nu s-a aflat nici pînă acum cine anume.

III

Păstrase scrisoarea originală timp de optsprezece ani, cu plic cu tot. Îi trimisese doar o copie lui Bronson, refăcînd semnătura lui Harry Gooddorf.

— Păpuşă, ne-am aranjat! spuse Pat. Întotdeauna mi-am imaginat că lui Taylor îi venise de hac o *fată*.

De atîta fericire, deschise un sertar şi scoase o sticlă de whisky de un sfert. Apoi, amintindu-şi parcă de ceva, întrebă:

— E la loc sigur?

— Normal! N-ar ghici în vecii vecilor unde e.

— Păpuşă, l-am prins!

Bani gîrlă, maşini, femei, piscine înotau într-un montaj scînteietor prin faţa ochilor lui Pat.

Împături biletul, îl puse în buzunar, mai luă o gură şi se întinse după pălărie.

— Vrei să te duci la el acum? îl întrebă Helen cu îngrijorare. Hei, aşteaptă pînă plec. Nu vreau să mă omoare şi pe *mine*.

— Stai fără grijă! Ascultă, hai să ne întîlnim la The Muncherie, pe colţul dintre La Brea Avenue şi Fifth Street, într-o oră.

În timp ce se îndrepta spre biroul lui Gooddorf, Pat luă hotărîrea să nu pomenească fapte sau nume între pereţii studioului. Mai demult, în scurta perioadă în care se aflase la conducerea unui departament de scenarii, Pat propusese să se pună cîte un dictafon în biroul fiecărui scenarist. Astfel, loialitatea acestora faţă de directorii studiourilor putea fi controlată de cîteva ori pe zi.

Făcuseră haz de ideea lui. Dar, mai tîrziu, cînd ajunsese din nou „un simplu scenarist“, se întrebase adeseori dacă nu cumva îi duseseră planul la îndeplinire în secret. Cine ştie, poate chiar vreo remarcă indiscretă îl făcuse să ajungă în fundătura în care îl îngropaseră în ultimul deceniu. Aşa că intră în biroul lui Harry Gooddorf cu gîndul la dictafoanele ascunse, care puteau fi pornite printr-o simplă atingere cu un deget de la picior.

— Harry – îşi alegea cuvintele cu grijă –, îţi aminteşti noaptea de 1 februarie 1921?

Oarecum stupefiat, Gooddorf se lăsă pe spate în scaunul lui rotativ.

— *Ce?*

— Încearcă să-ţi aminteşti. E ceva foarte important pentru tine.

Expresia lui Pat, privindu-şi prietenul, era cea a unui antreprenor de

pompe funebre nerăbdător.

— 1 februarie 1921, cugetă Gooddorf. Nu. Cum aş putea să-mi amintesc? Crezi că ţin jurnal? Nici măcar nu ştiu pe unde eram atunci.

— Erai chiar aici în Hollywood.

— Posibil. Dacă ştii tu, spune-mi.

— O să-ţi aminteşti.

— Hai să vedem. Am venit pe Coastă în 1916. Am fost la Biograph pînă în 1920. Făceam oare ceva comedii? Da, asta e. Lucram la o chestie care se numea *Knuckleduster* – mă aflam în locul unde se filma.

— Nu erai tot timpul acolo. Erai în oraş pe 1 februarie.

— Ce-i asta? dori să afle Gooddorf. Îmi iei un interogatoriu?

— Nu, dar am nişte informaţii despre ce-ai făcut la acea dată.

Gooddorf se înroşi la faţă; preţ de-o clipă ai fi zis că urma să-l dea pe Pat afară din birou, dar apoi icni brusc, îşi trecu limba peste buze şi rămase cu privirea pironită la biroul său.

— Ah, spuse. Şi apoi, peste un minut: Dar nu văd de ce ar fi treaba ta.

— E treaba oricărui om respectabil.

— De cînd eşti tu respectabil?

— Toată viaţa am fost, spuse Pat. Şi chiar dacă n-am fost, niciodată n-am făcut aşa ceva.

— Aiurea! spuse Harry plin de dispreţ. Ia te uită cine face pe sfîntul pe-aici! Oricum, ce dovezi ai? Parcă ai avea o mărturisire scrisă! Totul e uitat de multă vreme.

— Nu şi pentru oamenii respectabili, spuse Pat. Cît despre mărturisirea scrisă – află că o am.

— Nu te cred. Şi am îndoieli că ar fi acceptată în vreun tribunal. Ai fost tras pe sfoară.

— Am văzut-o, spuse Pat din ce în ce mai sigur pe el. Şi e suficient de bună ca să-ţi pună capac.

— Păi, jur pe Dumnezeu, dacă se face tam-tam, te dau afară din oraş.

— Tu *pe mine* mă dai afară din oraş?

— Nu vreau tam-tam.

— Atunci cred că ai face bine să vii cu mine. Şi fără să vorbeşti cu cineva.

— Unde mergem?

— Ştiu un bar unde putem fi singuri.

Localul The Muncherie era de fapt pustiu, în afară de barman şi de Helen Kagle, care stătea la o masă, tremurînd de spaimă. Cînd a dat cu ochii de ea, expresia lui Gooddorf s-a schimbat într-una de reproş infinit.

— Ce naiba de Crăciun mai e şi ăsta? spuse el. Mă aştepta familia acasă acum o oră. Vreau să ştiu care-i ideea. Spui că ai ceva scris de mine.

Pat scoase biletul din buzunar şi citi data cu voce tare. Apoi ridică privirea şi spuse grăbit:

— E doar o copie, aşa că nu încerca s-o înşfaci.

Ştia tehnica scenelor de acest fel. Cînd moda westernurilor îşi mai pierduse din avînt, se spetise cu multe orgii poliţiste.

— „Către Will Bronson, Dragă Bill, L-am omorît pe Taylor. Ar fi trebuit să luăm măsuri mai de mult. Deci ce-ar fi să-ţi ţii gura? Al tău, Harry“ Pat făcu o pauză. Ai scris asta pe 3 februarie 1921.

Linişte. Gooddorf se întoarse spre Helen Kagle:

— *Tu* ai făcut asta? Ţie ţi-am dictat asta?

— Nu, recunoscu ea pe un ton înfricoşat. Ai scris-o singur. Am deschis scrisoarea.

— Înţeleg. Bine, şi ce vrei?

— Multe, spuse Pat, dîndu-şi seama cîtă plăcere îi făcea cuvîntul.

— Ce anume?

Pat se lansă în descrierea unei cariere potrivite pentru un bărbat de patruzeci şi nouă de ani. O carieră înfloritoare, care se desfăşură rapid, crescînd în frumuseţe şi putere, în timpul cît îi luă să bea trei pahare mari de whisky. Dar la o anumită cerere reveni în mod repetat.

Voia să fie făcut producător de mîine.

— De ce mîine? îl iscodi Gooddorf. Nu poţi să mai aştepţi?

În ochii lui Pat se iviră brusc lacrimi – lacrimi adevărate.

— E Crăciunul, spuse el. Asta îmi doresc de Crăciun. Am îndurat multe. Am aşteptat destul.

Gooddorf se ridică dintr-odată în picioare.

— Nu, spuse el. N-am să te fac producător. N-aş putea face asta, din loialitate pentru companie. Mai degrabă merg la judecată.

Pat căscă gura de uimire.

— Cum? Nu vrei?

— Nici o şansă. Mai bine mă spînzur.

Se întoarse, cu chipul imobil, şi se îndreptă spre uşă

— Bine! strigă Pat după el. E ultima ta şansă.

Dintr-odată, o văzu cu uimire pe Helen Kagle cum ţîşneşte în picioare şi o ia la fugă după Gooddorf, încercînd să îl cuprindă cu braţele.

— Nu-ţi face griji! strigă ea. O s-o rup, Harry! A fost o glumă, Harry…

Vocea îi pieri într-o clipă. Îşi dăduse seama că Gooddorf se zguduia de rîs.

— Ce-i aşa de amuzant? îl întrebă ea, devenind din nou furioasă. Ai impresia că n-o am?

— O, ba da, o ai, cum să nu, hohoti Gooddorf. O ai – doar că nu-i ce-ţi închipui tu că e. Se întoarse la masă, se aşeză şi i se adresă lui Pat: Ştii ce am crezut că înseamnă data respectivă? Am crezut că era data la care eu şi Helen ne-am picat cu tronc unul altuia pentru prima oară. La asta m-am gîndit. Şi m-am gîndit că vrea să facă tărăboi pe tema asta. M-am gîndit că-i dusă. Ea a fost căsătorită de două ori de atunci, la fel şi eu.

— Asta nu explică biletul, spuse Pat sever, dar cu sentimentul că se scufunda. Recunoşti că l-ai omorît pe Taylor.

Gooddorf îngînă din cap.

— Încă mai cred că mulţi dintre noi au făcut-o, spuse el. Eram o trupă dezlănţuită – Taylor cu Bronson şi cu mine, şi jumătate din băieţii care învîrteau bani serioşi. Aşa că o parte ne-am adunat şi am făcut o înţelegere s-o luăm mai încet. Ţara aştepta să spînzure pe cineva. Am încercat să-l convingem pe Taylor să fie atent pe unde calcă, dar n-a ascultat. Aşa că, în loc să-l facem să strîngă şurubul, l-am lăsat să-şi facă de cap în continuare. Şi un trădător l-a împuşcat – nu ştiu cine a făcut-o. Se ridică. Aşa cum cineva ar fi trebuit să strîngă şurubul cu *tine*, Pat. Dar, pe vremea aceea, erai un tip amuzant şi, pe deasupra, eram toţi mult prea ocupaţi.

Pat începu brusc să fonfăie:

— S-au *luat* măsuri drastice împotriva mea, spuse el. O mulţime.

— Prea tîrziu însă, spuse Gooddorf, adăugînd: Probabil că deja ai o dorinţă nouă de Crăciun şi o să ţi-o îndeplinesc. N-am să spun nimic despre după-amiaza asta.

După ce Gooddorf plecă, Pat şi Helen rămaseră în tăcere. Pat mai luă o dată biletul şi se uită la el.

— Deci ce-ar fi să-ţi ţii gura? citi el cu voce tare. Pe asta n-a explicat-o.

— *Ce*-ar fi să-ţi ţii gura? îi răspunse Helen.

Esquire, ianuarie 1940

1. Pronunţie greşită a substantivului *hacienda*.

Un încurcă-lume

I

Pat Hobby reuşea întotdeauna să intre în studio. Lucra acolo de cincisprezece ani, cu întreruperi – în ultimii cinci ani stătuse mai mult pe bară – şi majoritatea paznicilor de la studiouri îl cunoşteau. Dacă vreunul mai conştiincios de la supraveghere îi cerea să arate legitimaţia, putea să intre sunîndu-l pe Lou, agentul de pariuri. Şi pentru Lou, studiourile ţinuseră loc de casă mulţi ani.

Pat avea patruzeci şi nouă de ani. Era scenarist, dar nu scrisese prea mare lucru şi nici măcar nu citise toate „originalele“ pe care le adaptase, pentru că îl lua durerea de cap de la prea mult citit. Dar în vremurile bune ale filmului mut luai povestea cuiva şi o secretară deşteaptă şi te îndopai cu amfetamine, dictîndu-i „structură“ cîte şase sau opt ore în fiecare săptămînă. De poante se ocupa regizorul. După ce au apărut filmele vorbite, făcea echipă, de fiecare dată, cu cîte unul care scria dialogurile. Cu cîte un tînăr căruia îi plăcea să lucreze.

— Am o listă de generice cum n-are nimeni, îi spuse el lui Jack Berners. Nu-mi trebuie decît o idee şi să lucrez cu cineva care nu-i total ageamiu.

Îl prinsese la înghesuială pe Jack, în faţa biroului de producţie, tocmai cînd acesta se ducea să ia masa şi acum mergeau împreună în direcţia bufetului.

— Vino cu o idee, îi spuse Jack Berners. Situaţia e încordată. Nu putem să dăm cuiva leafă dacă nu vine cu o idee.

— Cum să-ţi vină idei fără leafă? îi răspunse Pat, adăugînd apoi în grabă: În orice caz, am un sîmbure de idee despre care aş putea să-ţi povestesc în timpul prînzului.

Ar fi putut să-i vină ceva în minte cît lua prînzul. Exista ideea lui Baer cu cercetaşul. Dar Jack îi spuse pe un ton voios:

— Am o întîlnire la prînz. Mai bine scrie şi trimite-mi-o, bine?

Era nemilos, pentru că ştia că Pat nu era în stare să scrie nimic, dar avea

şi el probleme cu scenariile. Războiul tocmai începuse şi toţi producătorii studioului voiau să-şi încheie scenariile în curs cu eroul care pleacă la război. Şi Jack Berners simţea că el fusese primul care se gîndise la asta pentru producţia lui.

— Deci s-o scrii, bine?

Îl privi pe Pat, care nu-i răspunsese nimic, şi văzu în ochii lui genul de nefericire obosită care îi amintea de propriul tată. Pat învîrtise bani buni înainte ca Jack să termine facultatea; avusese trei maşini şi puicuţe cît cuprinde. Acum hainele îi arătau de parcă ar fi stat trei ani în intersecţia Hollywood cu Vine1.

— Dă o tură şi stai de vorbă cu scenariştii din studio, îi spuse el. Dacă vreunul dintre ei e interesat de ideea ta, trimite-l la mine.

— Urăsc să dau o idee fără nişte bani la orizont, bombăni Pat deziluzionat. Filfizonii ăştia tineri iau şi cămaşa de pe tine.

Ajunseseră la uşa bufetului.

— Mult noroc, Pat. Oricum, bine că nu sîntem în Polonia.

— Bine că nu eşti *tu*, mormăi Pat în barbă. Ţi-ar lua gîtul.

Ce să facă acum? Se duse pînă birourile înşiruite ale scenariştilor şi începu să se plimbe pe acolo. Aproape toată lumea se dusese la masă, iar pe cei rămaşi nu-i ştia. Vedea din ce în ce mai multe feţe necunoscute. Şi el apărea pe treizeci de generice; era în industria asta, în publicitate şi scenaristică, de douăzeci de ani.

Pe ultima uşă din şir era scris numele unui tip pe care nu-l plăcea. Dar voia un loc în care să-şi tragă sufletul un minut, aşa că bătu la uşă deschizînd-o în acelaşi timp. Tipul nu era acolo, doar o tînără foarte drăguţă, cu aspect plăpînd, care stătea şi citea o carte.

— Cred că nu mai e la Hollywood, îi spuse ea ca răspuns la întrebare. Mi-au dat biroul lui, dar au uitat să-mi scrie şi numele pe uşă.

— Eşti scenaristă? o întrebă Pat surprins.

— Mă străduiesc.

— Ar trebui să-i convingi să te lase să dai o probă.

— Nu, îmi place să scriu.

— Ce citeşti? Fata îi arătă. Hai să-ţi vînd un pont, spuse el. Nu aşa scoţi miezul dintr-o carte.

— Ah.

— Sînt aici de ani de zile – sînt Pat Hobby – şi *ştiu* cum stau lucrurile.

Dă cartea la patru prieteni şi zi-le s-o citească. Apoi pune-i să-ţi spună cu ce-au rămas în cap. Scrie tot şi deja ai o imagine – ai priceput?

Fata zîmbi.

— Ei, dar acesta este un sfat foarte, foarte original, domnule Hobby.

— Pat Hobby, spuse el. Pot să aştept aici un minut? Cel cu care trebuie să mă văd e la masă.

Se aşează în faţa ei şi luă o revistă cu poze.

— Ah, numai puţin, să pun un semn aici, spuse ea repede.

Se uită la pagina pe care fata o însemnase. Era o imagine cu tablouri care erau puse în cutii şi duse într-un loc sigur, de la o galerie de artă din Europa.

— Cum ai s-o foloseşti? întrebă el.

— Păi, m-am gîndit că ar fi de efect dacă ar fi un bătrîn pe-acolo, în timp ce se împachetează picturile. Un bătrîn sărac, care încearcă să găsească de lucru şi se oferă să-i ajute. Dar ei n-au nevoie de el: nu-i decît un încurcă-lume, nici măcar carne de tun nu e. Peste tot se caută bărbaţi tineri şi puternici. Şi, pînă la urmă, se dovedeşte că el e cel care a pictat toate tablourile acelea, cu mulţi ani în urmă.

Pat căzu pe gînduri.

— E bună ideea, dar nu mă prind.

— Ei, nu-i mare brînză, poate un mic scurtmetraj.

— Ai vreo idee bună de film? Colaborez cu toţi producătorii mari de pe-aici.

— Sînt angajată cu contract.

— Foloseşte alt nume.

Îi sună telefonul.

— Da, aici Priscilla Smith, spuse fata. După un minut, se întoarse spre Pat: Îmi cer scuze, dar e o convorbire privată.

Pat înţelese şi ieşi, luînd-o de-a lungul coridorului. Găsind un birou fără nici un nume pe uşă, intră şi adormi pe canapea.

II

În aceeaşi după-amiază, se întoarse mai tîrziu în anticamera lui Jack Berners. Avea o idee despre un bărbat care întîlneşte o fată într-un birou şi

crede că e stenografă, dar se dovedeşte că e scenaristă. O angajează totuşi ca stenografă şi pleacă spre ţările calde. Era un început, avea ceva să-i spună lui Jack, îşi închipuia el. Apoi, imaginîndu-şi-o pe Priscilla Smith, îl năpădiră sentimente mai vechi, cu care nu mai avusese de-a face de ani de zile.

Se entuziasmă destul de tare în legătură cu toată povestea; o vreme chiar simţi fiorii tinereţii, preumblîndu-se în sus şi-n jos prin anticameră şi repetîndu-şi în minte prima secvenţă.

— Deci avem aici o situaţie ca în *S-a întîmplat într-o noapte* – doar că e *nouă*. O văd pe Hedy Lamarr…

Ah, ştia el cum să stea de vorbă cu băieţii ăştia, dacă ajungea la ei şi avea ceva de spus.

— Domnul Berners e tot ocupat? întrebă Pat pentru a cincea oară.

— Oh, da, domnule Hobby. Sînt înăuntru domnul Bill Costello şi domnul Bach.

Se gîndi repede. Era cinci şi jumătate. Pe vremuri se întîmplase să dea buzna aşa şi să vîndă o idee, una care făcea vreo două mii, pentru că prindea exact momentul în care băieţii erau foarte sătui de ce făceau în acel moment.

Ieşi cu seninătate şi se duse spre altă uşă care dădea în hol. Ştia că pe acolo trecea printr-o toaletă şi dădea fix în biroul lui Jack Berners. Trase rapid aer în piept şi se avîntă…

— …Deci cam asta e ideea, concluzionă el după cinci minute. E doar o imagine – nimic concret, dar puteţi să-mi daţi un birou şi o fată şi o să aveţi de la mine ceva pe hîrtie în trei zile.

Berners, Costello şi Bach nici măcar nu avură nevoie să se uite unul la altul. Berners vorbi în numele tuturor, spunînd ferm şi calm:

— Asta nu-i o idee, Pat. Nu pot să-ţi dau salariu pentru asta.

— De ce nu lucrezi tu pe cont propriu pornind de la ea? sugeră Bill Costello. Şi apoi s-o vedem. Sîntem în căutare de idei – în special despre război.

— Omul gîndeşte mai bine cînd ştie că are un salariu, spuse Pat.

Se lăsă liniştea. Costello şi Bach băuseră cu el, jucaseră pocher cu el, merseseră la curse cu el. S-ar fi bucurat sincer să-i dea de lucru.

— Război, da? spuse el înnegurat. Totul e război acum, indiferent cîte scenarii are omul la activ. Ştiţi la ce mă duce asta cu gîndul? Mă duce cu gîndul la un pictor cunoscut căzut în dizgraţie. E război şi el e, pur şi simplu, inutil: un

încurcă-lume. Imaginea despre sine îl însufleţi: …dar în tot acest timp, el cară *propriile lui picturi* de parcă ar salva cel mai preţios lucru cu putinţă. Şi pe el nici măcar nu-l lasă să le dea o mînă de ajutor. De asta îmi aminteşte.

Din nou se lăsă liniştea cîteva clipe.

— Asta nu-i o idee rea, spuse Bach căzînd pe gînduri. Se întoarse spre ceilalţi. Ştiţi ce zic? Ideea în sine?

Bill Costello aprobă din cap.

— Nu-i rea deloc. Şi ştiu şi unde am putea s-o intercalăm. Exact la sfîrşitul secvenţei a patra. Îl facem pictor pe bătrînul Ames.

Deja vorbeau despre bani.

— Îţi dau două săptămîni pentru asta, îi spuse Berners lui Pat. La două sute cincizeci de dolari.

— Două sute cincizeci! obiectă Pat. Pe vremuri mă plăteai de zece ori pe atît!

— Asta era acum zece ani, îi aminti Jack. Îmi pare rău. Asta e tot ce ne permitem acum.

— Mă faci să mă simt ca pictorul acela bătrîn…

— Nu întinde coarda, spuse Jack, ridicîndu-se şi zîmbind. Eşti pe statul de plată.

Pat ieşi cu paşi repezi şi cu o privire încrezătoare. Cu cinci sute de dolari mai scăpa de greutăţi o lună de zile şi adesea puteai să te întinzi de la două săptămîni la trei, uneori chiar la patru. Ieşi mîndru din studiouri, pe uşa din faţă, oprindu-se la magazinul de băuturi ca să-şi ia în birou o sticlă de un sfert.

Pînă la ora şapte, lucrurile arătau şi mai bine. Mîine putea merge la Santa Anita2, dacă reuşea să ia un avans. Iar diseară – momentul cerea ceva festiv. Cu un fior brusc de plăcere, se duse la telefonul care era jos în hol, sună la studiouri şi ceru numărul domnişoarei Priscilla Smith. De ani de zile nu mai cunoscuse o persoană aşa de drăguţă…

În apartamentul ei, Priscilla Smith îi spuse destul de răspicat la telefon:

— Îmi pare teribil de rău, dar n-am cum, în nici un caz… Nu, şi sînt foarte prinsă tot restul săptămînii.

După ce Priscilla închise, Jack Berners o întrebă de pe canapea:

— Cine era?

— Ah, un bărbat care a venit azi prin birou, spuse ea rîzînd, şi mi-a spus să nu citesc niciodată povestea la care lucrez.

— Să te cred?

— Sigur că da. O să-mi amintesc imediat şi numele lui. Dar mai întîi vreau să-ţi spun de o idee care mi-a venit azi-dimineaţă. Mă uitam într-o revistă la o poză în care unii împachetau nişte opere de artă de la Tate Gallery din Londra. Şi m-am gîndit…

Esquire, februarie 1940

1. Intersecţia dintre Hollywood Boulevard şi Vine Street din Hollywood, Los Angeles, California, era considerată unul dintre simbolurile Hollywoodului.
2. Pista de curse de cai Santa Anita Park din California.

„Fierbeţi nişte apă. Cît mai multă“

Pat Hobby stătea în biroul său din Clădirea scenariştilor şi se uita la ce lucrase în dimineaţa aceea, proaspăt întors de la departamentul de scenarii. Avea o treabă de „şlefuire“, căci mai nou numai din astea primea. Trebuia să îndrepte în grabă o secvenţă dezlînată, dar cuvîntul „grabă“ nici nu-l speria, nici nu-l inspira, căci Pat lucrase la Hollywood încă de la vîrsta de treizeci de ani, iar acum avea patruzeci şi nouă. Tot ce făcuse în dimineaţa aceea (în afară de cîteva replici pe care le schimbase pe ici, pe colo, ca să le poată revendica), tot ce inventase propriu-zis era o singură frază imperativă, rostită de un doctor.

— Fierbeţi nişte apă. Cît mai multă.

Era o replică bună. I se conturase în minte în toată splendoarea, de îndată ce citise scenariul. Mai demult, pe vremea filmului mut, Pat l-ar fi folosit drept insert şi ar fi scăpat de grijile cu dialogul, dar în acel moment avea nevoie de replici pentru celelalte personaje din scenă. Nu-i venea nimic în minte.

— Fierbeţi nişte apă, repetă el pentru sine. Cît mai multă.

Cuvîntul „fierbe“ îl făcu să se gîndească bucuros la bufet. Erau gînduri pline de respect, căci pentru un veteran ca Pat era mai important pentru mersul lucrurilor cu cine luai masa la prînz decît ce dictai în birou. Asta nu era artă, spunea el adesea, ci industrie.

— Asta nu-i artă, îi semnală el lui Max Learn, care bea apă pe îndelete de la dozatorul de pe hol. E industrie.

Max era cel care îi aruncase acest os numai bun, pentru trei săptămîni cu trei sute cincizeci de dolari.

— Ei, Pat! Ia zi, ai pus ceva pe hîrtie?

— Am deja nişte chestii de-o să se… şi pomeni de o funcţie biologică bine cunoscută, dînd asigurarea oarecum surprinzătoare că aceasta avea să se petreacă în sala de cinema.

Max încercă să-i aprecieze sinceritatea.

— Vrei să-mi citeşti acum? întrebă el.

— Încă nu. Dar are ceva din nervul de demult, dacă ştii ce vreau să zic.

Max avea mari îndoieli.

— Păi atunci, dă-i bice. Şi, dacă dai de ceva hopuri medicale, consultă-te cu doctorul de la Punctul de prim ajutor. Trebuie să fie totul în regulă.

Geniul lui Pasteur străluci în ochii lui Pat.

— O să fie.

Se simţea bine mergînd pe aleile studiourilor cu Max – aşa de bine că se hotărî să se lipească de producător şi să se aşeze alături de el la Masa cea mare. Dar Max îi zădărnici planurile, gîngurind:

— Ne vedem mai tîrziu, şi intră apoi în frizerie.

Pe timpuri, Pat fusese o figură familiară la Masa cea mare; în vremurile lui de glorie, cinase adesea în separeurile directorilor. Făcînd parte din generaţia veche de la Hollywood, le înţelegea glumele, capriciile, sistemul social cu fluctuaţiile lui rapide. Dar acum erau prea multe feţe noi la Masa cea mare – chipuri care îl priveau cu suspiciunea universală hollywoodiană. Iar tinerii scenarişti care stăteau la mesele mai mici păreau să ia munca prea în serios. Cît despre perspectiva de a sta jos oriunde, chiar cu secretare sau cu figuranţi, Pat prefera să mănînce un sendviş la colţ.

Făcînd un ocol pe la Centrul Crucii Roşii, întrebă de doctor. O fată, asistentă, îi răspunse, privindu-se într-o oglindă de perete în care se ruja în grabă.

— A ieşit. Ce s-a întîmplat?

— Aha, păi atunci o să revin.

Fata terminase de rujat şi se întoarse către Pat – tînără şi plină de viaţă, cu un zîmbet luminos şi încurajator.

— O să vă ajute domnişoara Stacey. Eu tocmai plecam la masă.

Era conştient de o senzaţie veche, veche de tot – rămasă de pe vremea cînd fusese însurat – senzaţia că, dacă o invita pe frumuseţea asta mică la masă, putea să dea de bucluc. Dar îşi aminti repede că nu mai avea nici o soţie acum – amîndouă renunţaseră să-i mai ceară pensie alimentară.

— Lucrez la un film cu medici, spuse el. Am nevoie de oarecare ajutor.

— Un film cu medici?

— Scriu la el – e despre un doctor. Auzi, îmi dai voie să te invit la masă? Vreau să te întreb nişte chestii medicale.

Asistenta ezită.

— Nu ştiu. E prima mea zi aici.

— Nu-i nimic, o asigură el, studiourile sînt democratice; toată lumea e

„John“ sau „Mary“ – de la marii mahări pînă la băieţii de la recuzită.

I-o şi dovedi magnific, în drum spre masă, salutînd o vedetă masculină care îi pronunţă numele ca răspuns. Iar la bufet, unde se aşezaseră exact lîngă Masa cea mare, producătorul lui, Max Leam, ridică privirea şi îi făcu cu ochiul.

Asistenta, pe care o chema Helen Earle, privi în jur nerăbdătoare.

— Nu văd pe nimeni, spuse ea. În afară de… oh, ia uite-l pe Ronald Colman! Nu ştiam că aşa arată Ronald Colman.

Pat arătă dintr-odată spre podea:

— Şi uite-l şi pe Mickey Mouse!

Fata sări şi Pat începu să rîdă de propria glumă, dar lui Helen Earle deja i se scurgeau ochii după figuranţii costumaţi care umpleau holul în culorile stilului Empire. Pat era înciudat de interesul ei pentru asemenea nulităţi.

— Marii mahări sînt la masa asta de alături, îi spuse el solemn, melancolic. Regizorii şi cei importanţi, cu excepţia celor mai mari directori. L-ar putea pune pe Ronald Colman să le calce pantalonii. De obicei stau acolo, cu ei, dar nu le plac doamnele. La masă, vreau să zic, nu le plac doamnele.

— Aha, spuse Helen Earle, politicoasă, dar neimpresionată. Şi să fii scenarist trebuie să fie minunat. E atît de interesant!

— Da, sînt şi părţi bune, spuse el, deşi considera de ani de zile că-i o viaţă de cîine.

— Ce anume voiaţi să mă întrebaţi despre doctori?

Iarăşi dădea de trudă. Ceva se frînse în mintea lui Pat cînd se gîndi la poveste.

— Păi, Max Leam, bărbatul acela care stă cu faţa spre noi, el şi cu mine avem un scenariu despre un doctor. Ştii? Un film cu un spital.

— Ştiu, spuse ea şi adăugă după un moment: pentru asta am făcut pregătirea.

— Şi trebuie neapărat să fie totul *în regulă*, pentru că va fi vizionat de zeci de milioane de spectatori. Deci doctorul ăsta din scenariu le spune să fiarbă nişte apă. Le spune: „Fierbeţi nişte apă. Cît mai multă.“ Şi ne întrebam ce ar face oamenii după aceea.

— Păi, probabil că ar fierbe-o, spuse Helen, continuînd apoi, oarecum derutată de întrebare: Ce oameni?

— Ei, fiica unuia şi bărbatul care locuia acolo şi un avocat, şi bărbatul care era rănit. Helen încerca să priceapă aceste informaţii înainte de a răspunde.

Şi încă un tip pe care o să-l scot, încheie el.

Urmă o pauză. Chelneriţa le puse pe masă sendvişuri cu ton.

— Păi, cînd doctorul dă un ordin, e ordin, hotărî Helen.

— Hm.

Atenţia lui Pat deviase spre o scenă ciudată care se petrecea la Masa cea mare. O întrebă pe Helen absent:

— Eşti măritată?

— Nu.

— Nici eu.

Lîngă Masa cea mare se postase un figurant. Un cazac cu o mustaţă fioroasă. Stătea cu mîna sprijinită de spătarul unui scaun gol aflat între Paterson, regizorul şi Leam, producătorul.

— E ocupat? întrebă el, cu un accent teatral, est-european.

Toate chipurile de la Masa cea mare se întoarseră brusc spre el. Pînă să-l privească, toţi presupuseseră că trebuia să fie vreun actor foarte celebru. Dar nu era – era îmbrăcat într-una din multele uniforme multicolore care înviorau încăperea.

Cineva de la masă spuse:

— E ocupat.

Dar bărbatul îşi trase scaunul şi se aşeză.

— Trebuie totuşi să mănînc undeva, remarcă el rînjind.

Un fior îi străbătu pe toţi cei de la mesele învecinate. Pat Hobby privea cu gura căscată. Parcă îl adăugase cineva pe Donald Duck în *Cina cea de taină*.

— Ia să vezi acum, îi spuse el lui Helen. Mamă, mamă ce-o să-i facă ăstuia!

Tăcerea încremenită de la Masa cea mare fu întreruptă de Ned Harman, directorul de producţie:

— Masa aceasta este rezervată, spuse el.

Figurantul ridică privirea dintr-un meniu.

— Mi-au spus că pot să mă aşez oriunde.

Flutură din mînă după o chelneriţă – care ezită, căutînd un răspuns pe chipurile superiorilor săi.

— Figuranţii nu mănîncă aici, spuse Max Leam, la fel de politicos. Aceasta este o…

— Trebuie să mănînc, spuse cazacul cu încăpăţînare. Am stat în picioare

şase ore ca să se filmeze rahatul ăsta împuţit şi acum trebuie să mănînc.

Liniştea învăluise totul. Din locul unde se afla Pat, toţi cei din cîmpul său vizual păreau să fi rămas suspendaţi în aer.

Figurantul scutură din cap plictisit.

— Nu ştiu a cui e opera, spuse el, în timp ce Max Leam îşi îndrepta spinarea în scaun, dar e cea mai mare prostie pe care-am văzut-o vreodată filmată la Hollywood.

La masa lui, Pat se întreba de ce nimeni nu făcea nimic. De ce nu-l doboară, de ce nu-l tîrăsc de acolo? Dacă n-aveau curaj s-o facă ei înşişi, puteau chema paza studiourilor.

— Cine-i individul? întrebă Helen Earle, urmărindu-i cu inocenţă privirea lui Pat. Ar trebui să-l cunosc?

Pat asculta cu atenţie vocea lui Max Leam, deja răstită şi iritată.

— Ridică-te şi cară-te de aici, prietene, şi cât mai repejor!

Figurantul se încruntă.

— Cine spune asta? vru el să ştie.

— O să vezi. Max se adresă celorlalţi de la masă: Unde-i Cushman – unde-i omul de la pază?

— Încearcă numai să mă clinteşti, spuse figurantul, ridicînd mînerul tecii sale deasupra nivelului mesei, şi o să-ţi agăţ asta de ureche. Îmi cunosc drepturile.

Cei doisprezece oameni de la masă, reprezentînd o mie de dolari pe oră însumaţi în salarii, stăteau cu gurile căscate. Departe de ei, în dreptul uşii, unul dintre paznicii studioului băgase de seamă că se petrecea ceva şi începuse să-şi croiască drum cu coatele prin încăperea aglomerată. Iar Big Jack Wilson, alt regizor, se ridică în picioare într-o clipă şi înconjură masa venind spre el.

Dar nici unul nu ajunse la timp – Pat Hobby nu mai putea suporta. Sări în picioare, înşfăcînd o tavă mare şi grea de pe bufetul din apropiere. Din două salturi ajunse în miezul acţiunii: ridică tava şi îl izbi pe figurant în cap cu ea, cu toată puterea celor patruzeci şi nouă de ani ai săi. Figurantul, care tocmai se ridica să întîmpine asaltul cu care îl ameninţase Wilson, încasă din plin lovitura în faţă şi în tîmplă, prăbuşindu-se apoi, cu un mănunchi de firicele roşii ţîşnindu-i prin machiajul gros şi unsuros. Se prăvăli după aceea într-o parte, între scaune.

Pat stătea deasupra lui, gîfîind, cu tava în mînă.

— Jigodie împuţită! strigă el. Unde se crede…

Paznicul trecu pe lîngă Pat; Wilson se împinse pe lîngă doi bărbaţi înspăimîntaţi de la o altă masă, care se repeziseră să vadă ce se întîmpla.

— Era o glumă! strigă unul din ei. E Walter Herrick, scenaristul. E filmul lui.

— Doamne sfinte!

— Făcea mişto de Max Leam. Era o poantă, vă spun!

— Trage-l de acolo… Cheamă un doctor… Ai grijă!

Helen Earle se grăbi şi ea înspre rănit; îl traseră pe Walter Kerrick pe podea, într-o zonă mai liberă, şi începură să se audă strigăte gen: „Cine-i autorul? Cine l-a pocnit?“

Pat lăsă tava să-i alunece pe un scaun, fără să-i sesizeze cineva zgomotul cu toată agitaţia care se petrecea în jur.

O văzu pe Helen Earle tamponînd grăbită capul bărbatului cu un teanc de şerveţele curate.

— De ce să-i facă aşa ceva? strigă cineva.

Pat îi surprinse privirea lui Max Leam, dar Max tocmai întorcea capul în acel moment şi Pat se simţi extrem de nedreptăţit. Numai el, în toată criza asta, reală sau imaginară, *acţionase*. Numai el fusese cu adevărat bărbat, în timp ce papiţoii ăia scrobiţi se lăsaseră insultaţi şi abuzaţi. Şi acum el trebuia să-şi încaseze pedeapsa – pentru că Walter Herrick era influent şi popular, un bărbat care făcea trei mii de dolari pe săptămînă şi care scria spectacole ce se jucau cu succes la New York. Cum ai fi putut să-ţi dai seama că era o poantă?

Apăruse şi un doctor. Pat îl văzu că îi spunea ceva şefei chelneriţelor şi vocea ei ascuţită le împrăştie pe fete în direcţia bucătăriei ca pe nişte frunze uscate.

— Fierbe nişte apă! Cît mai multă!

Cuvintele, crunte şi ireale, căzură peste sufletul împovărat al lui Pat. Ştia prea bine ce avea să urmeze, dar nu credea că putea să meargă mai departe.

Esquire, martie 1940

Cot la cot cu geniul

I

— Am riscat chemîndu-te pe tine, spuse Jack Berners. Dar e o treabă cu care chiar *ai putea* să ne ajuţi.

Deşi Pat Hobby nu se simţi ofensat, nici ca bărbat, nici ca scenarist, trebuia să protesteze măcar de formă dată fiind situaţia.

— Sînt în branşa asta de cincisprezece ani, Jack. Am mai multe apariţii pe generice decît puricii de pe un cîine.

— Poate că n-am folosit cuvîntul potrivit, spuse Jack. Ceea ce am vrut să spun este că totul s-a petrecut cu mult timp în urmă. Cît despre bani – o să te plătim exact cît te-a plătit Republic luna trecută – trei sute cincizeci pe săptămînă. Acum, ia zi, numele de René Wilcox îţi spune ceva?

Numele îi era necunoscut. Pat nu mai deschisese o carte de vreo zece ani.

— E destul de bună, îndrăzni el.

— E bărbat, un dramaturg englez. E aici în L.A. numai din motive de sănătate. Aşadar, avem un film cu Baletul Rus pe care îl tot mutăm de colo-colo de un an – au rezultat trei scenarii proaste. Aşa că, săptămîna trecută, am semnat cu René Wilcox – părea exact ce ne trebuie.

Pat căzu pe gînduri.

— Vrei să spui că-i…

— Nu ştiu şi nici nu-mi pasă, îl întrerupse Berners abrupt. Cred că o s-o putem împrumuta pe Zorina, aşa că vrem să grăbim lucrurile – să facem un decupaj în loc de un sinopsis. Wilcox nu are experienţă şi aici intervii tu. Pe vremuri erai bun pe chestii de structură.

— *Eram!*

— Bine, poate că mai eşti încă, îi spuse Jack încurajîndu-l pentru o clipă. Găseşte-ţi un birou şi apucă-te de treabă cu René Wilcox. Pat o luă din loc, dar Jack îl chemă înapoi şi îi puse o bancnotă în mînă. Înainte de toate, ia-ţi o pălărie nouă. Pe vremuri erai crai printre secretare. Nu te lăsa pe tînjală la

patruzeci şi nouă de ani!

În Clădirea scenariştilor, Pat se uită la registrul din hol şi apoi bătu la uşa 216. Nu primi nici un răspuns, dar intră şi dădu peste un tînăr blond şi zvelt de vreo douăzeci şi cinci de ani, care se uita visător pe geam.

— Bună, René, spuse Pat. Eu sînt partenerul tău. Privirea pe care i-o aruncă Wilcox îi puse sub semnul întrebării însăşi existenţa, însă Pat continuă cu însufleţire: Înţeleg că o să şlefuim ceva împreună. Ai mai colaborat vreodată aşa?

— N-am mai scris niciodată scenariu de film.

Deşi acest amănunt sporea şansele lui Pat de a apărea pe un generic, lucru de care avea mare nevoie, însemna însă şi că era posibil să aibă ceva mai mult de lucru. Numai gîndul la asta îi provoca sete.

— E ceva diferit de dramaturgie, sugeră el, cu gravitatea corespunzătoare.

— Da, am citit o carte despre asta.

Lui Pat îi veni să rîdă. În 1928, împreună cu încă cineva, scornise o năzbîtie de acest gen, *Secretele scrierii scenariilor de film*. Ar fi făcut bani dacă filmele n-ar fi început să aibă sonor.

— Totul pare destul de simplu, spuse Wilcox. Apoi, brusc, îşi luă pălăria din cuier: Trebuie să fug acum.

— Nu vrei să vorbim despre scenariu? îl întrebă Pat. Ce-ai făcut pînă acum?

— N-am făcut nimic, îi răspunse Wilcox răspicat. Idiotul ăsta de Berners mi-a dat un rahat şi mi-a spus să continui de acolo. Dar e prea mohorît. Îşi miji ochii albaştri. Adică, ce-i ăla *boom shot*?

— Un *boom shot*? A, păi un cadru continuu, cînd camera e pe o girafă.

Pat se aplecă peste birou şi culese un „Sinopsis“ cu învelitoare albastră. Citi pe copertă:

PANTOFI DE BALET
Sinopsis
de
Consuela Martin

Creaţie originală după o idee de Consuela Martin

Pat se uită la început şi apoi la sfîrşit.

— Mi-ar plăcea mai mult dacă am reuşi să băgăm şi războiul pe undeva, spuse el, încruntîndu-se. S-o facem pe balerină să se înroleze ca asistentă de la Crucea Roşie, să fie ca o regenerare pentru ea. Înţelegi unde bat?

Nu primi nici un răspuns. Se întoarse şi văzu uşa închizîndu-se uşor.

Ce-i asta? exclamă el. Cum poate un om să colaboreze dacă îşi ia tălpăşiţa? Wilcox nici măcar nu oferise scuza legitimă – cursele de la Santa Anita!

Uşa se deschise din nou. Chipul unei tinere drăguţe, oarecum speriate, se ivi scurt în cadrul ei şi spuse:

— O! şi dispăru. Apoi apăru din nou. Ei, domnul Hobby! exclamă ea. Îl căutam pe domnul Wilcox. Pat se bîlbîi, încercînd să-şi amintească numele tinerei, dar i-l spuse ea imediat: Katherine Hodge. Am fost secretara dumneavoastră cînd am fost angajată aici, acum trei ani.

Pat ştia că lucrase cîndva cu el, dar în acel moment nu-şi amintea dacă fusese şi o relaţie mai profundă între ei. Nu părea să fi fost vorba de iubire – deşi, uitîndu-se acum la ea, îi părea destul de rău.

— Ia loc, îi spuse Pat. Tu ar trebui să lucrezi cu Wilcox?

— Aşa credeam. Dar nu mi-a dat nimic de făcut încă.

— Cred că nu-i în toate minţile, spuse Pat posomorît. M-a întrebat ce-i ăla un *boom shot*. Poate că-i bolnav – de asta e pe-aici. Probabil că o să înceapă să-şi verse maţele prin tot biroul.

— Acum e bine, îndrăzni Katherine.

— Mie nu mi se pare că e. Vino în biroul meu. Poţi să lucrezi pentru *mine* în după-amiaza asta.

Pat se întinse pe canapea, iar domnişoara Katherine Hodge îi citi cu voce tare scenariul de la *Pantofi de balet*. Pe la mijlocul celei de-a doua secvenţe, Pat adormi cu pălăria cea nouă pe piept.

II

Cu excepţia pălăriei, exact în această poziţie îl găsi pe René a doua zi la unsprezece. Şi tot aşa trei zile la rînd: cînd unul, cînd altul dormeau, iar cîteodată amîndoi. În cea de-a patra zi avură mai multe şedinţe în care Pat îşi prezentă ideea despre război ca forţă regenerantă a balerinilor.

— S-ar putea să *nu* vorbim despre război? sugeră René. Am doi fraţi în armată.

— Eşti norocos că eşti la Hollywood.

— Aşa a fost să fie.

— Ia zi, ce părere ai despre începutul filmului?

— Nu-mi place cum începe. Îmi provoacă aproape fizic greaţă.

— Bine, atunci trebuie să-l înlocuim cu ceva. De asta vreau să bag războiul …

— Am întîrziat la masă, spuse René Wilcox. Pa, pa, Mike.

Pat mormăi către Katherine Hodge:

— Poate să-mi spună cum vrea, dar cineva trebuie să scrie filmul ăsta. M-aş duce la Jack Berners să-i spun, dar cred că ne-ar trimite pe amîndoi la plimbare.

Încă două zile îşi stabili tabăra în biroul lui René, încercînd să-l urnească, fără succes însă. De disperare, în ziua următoare, cînd dramaturgul nici măcar nu-şi făcu apariţia la studio, Pat luă o pastilă de amfetamină şi atacă singur scenariul. Plimbîndu-se prin birou cu sinopsisul în mînă, îi dictă lui Katherine, presărîndu-şi dictarea cu o relatare scurtă şi părtinitoare a vieţii lui de la Hollywood. La sfîrşitul zilei, avea două pagini de scenariu.

Săptămîna următoare fu una dintre cele mai crunte din viaţa lui; n-a avut nici un moment de răgaz în care să îi facă avansuri lui Katherine Hodge. Încetul cu încetul, cu multe scîrţîieli, corabia lui rablagită se puse în mişcare. Dimineaţa îl trezeau amfetamina şi cănile mari de cafea, noaptea îl anestezia whisky-ul. O nevrită veche i se furişă în picioare şi, pe măsură ce nervii începură să-i pîrîie, crescu în el ura faţă de René Wilcox, servindu-i drept substitut de combustibil. Avea să termine scenariul de unul singur şi să i-l dea lui Berners cu menţiunea că Wilcox nu contribuise nici măcar cu un rînd.

Dar era prea mult – Pat întinsese prea tare coarda. Lăsă totul baltă cînd era de-abia la jumătate şi trase o beţie de douăzeci şi patru de ore. Cînd ajunse la birou, a doua zi de dimineaţă, găsi un mesaj de la domnul Berners, care voia să vadă scenariul la ora patru. Pe Pat îl luă ameţeala. Era total confuz, cînd uşa se deschise şi intră René Wilcox cu un manuscris dactilografiat într-o mînă şi cu o copie a biletului lui Berners în cealaltă.

— E în regulă, spuse Wilcox. L-am terminat.

— *Ce?* Ai *lucrat?*

— Întotdeauna lucrez noaptea.

— Ce-ai făcut? Un sinopsis?

— Nu, un decupaj. La început m-au ţinut pe loc nişte griji personale, dar odată ce m-am pornit a fost foarte simplu. Nu trebuie decît să te aşezi în spatele camerei de filmat şi să visezi.

Pat se ridică înspăimîntat.

— Dar trebuia să colaborăm. Jack o să turbeze.

— Întotdeauna am lucrat singur, spuse Wilcox cu blîndeţe. O să-i explic lui Berners după-amiază.

Pat era total buimăcit. Dacă scenariul lui Wilcox era bun – dar cum putea să fie un prim scenariu bun? Wilcox ar fi trebuit să i-l transmită pe măsură ce scria; atunci ei ar fi putut *avea* ceva.

Spaima îi puse mintea în funcţiune: îi veni prima idee originală de cînd primise de lucru. O sună pe Katherine Hodge la departamentul de scenarii şi cînd aceasta sosi în biroul lui îi spuse ce voia. Katherine ezită.

— Nu vreau decît să-l *citesc*, spuse Pat pe un ton repezit. Dacă e Wilcox acolo, nu o să-l poţi lua, desigur, dar poate că e plecat.

Aşteptă încordat. În cinci minute ea se întoarse cu scenariul.

— Nu-i şapirografiat, nici măcar legat nu e, spuse ea.

Pat era la maşina de scris. Tremurînd, scoase din ea cu două degete o scrisoare.

— Pot să te ajut cu ceva? îl întrebă ea.

— Fă-mi rost de un plic simplu, de un timbru folosit şi de nişte lipici. Pat sigilă personal scrisoarea şi apoi îi dădu indicaţii: Ascultă la uşa biroului lui Wilcox. Dacă e înăuntru, bagă-i asta pe sub uşă. Dacă e plecat, găseşte un curier care să i-o ducă, pe unde-o fi. Spune că-i de la camera de corespondenţă. Şi apoi ai face mai bine să pleci de la studio în după-amiaza asta. Ca să nu se prindă, înţelegi?

Cînd ea ieşi, Pat îşi spuse că ar fi trebuit să păstreze o copie a scrisorii. Era mîndru de ea – avea o notă de sinceritate care lipsea de prea multe ori din cele scrise de el.

„Dragă domnule Wilcox,

Cu regret vă informez că fraţii dumneavoastră au fost ucişi în acţiune astăzi de rafalele unui pistol-mitralieră Thompson. E nevoie imediat de prezenţa

dumneavoastră acasă, în Anglia.

John Smythe
Consulatul Britanic, New York.“

Dar Pat îşi dădu seama că nu era timp să se umfle în pene. Deschise scenariul lui Wilcox.

Spre imensa lui surprindere, era excelent din punct de vedere tehnic: anşeneele, deschiderile şi închiderile imaginii în fondú, tăieturile, panoramările şi travellingurile laterale erau detaliate corect. Asta făcea lucrurile mult mai simple. Întorcîndu-se la prima pagină, scrise la început:

PANTOFI DE BALET
Prima corectură

De Pat Hobby şi René Wilcox – se modifică în: *De René Wilcox şi Pat Hobby.*

Apoi, lucrînd cu frenezie, operă cîteva zeci de modificări mărunte. Substitui replica „Şterge-o!“ cu „Dispari din faţa mea!“, puse „trage mîţa de coadă“ în loc de „are probleme“ şi înlocui „o să-ţi pară rău“ cu invenţia isteaţă „sau nu se ştie“. Apoi sună la departamentul de scenarii.

— Aici Pat Hobby. Am lucrat la un scenariu cu domnul René Wilcox şi domnul Berners ar dori să-l aibă şapirografiat pînă la trei şi jumătate.

În felul ăsta urma să aibă un avans de o oră faţă de colaboratorul lui inconştient.

— E o urgenţă?

— Sigur că da.

— O să trebuiască atunci să-l împărţim la mai multe fete.

Pat continuă să îmbunătăţească scenariul pînă veni băiatul să-l ia. Voia să introducă şi ideea lui cu războiul, dar nu mai avea timp. Totuşi, pînă la urmă îi spuse băiatului să ia loc o clipă şi scrise apăsat cu creionul pe ultima pagină.

PRIM-PLAN: *Boris şi Rita*
Rita: *Acum nimic nu mai contează! M-am înrolat ca asistentă în război.*
Boris: (mişcat) *Războiul purifică şi regenerează!*
(O înlănţuie cu braţele într-o îmbrăţişare strînsă, în timp ce muzica sporeşte în intensitate şi imaginea se închide în fondú.)

Obosit şi vlăguit de eforturile sale, simţi că trebuia să bea ceva, aşa că părăsi studiourile şi intră precaut în barul de vizavi, unde comandă gin şi apă.

Încălzit de alcool, se lăsă purtat de gînduri plăcute. *Aproape* că făcuse treaba pentru care fusese angajat – deşi mîna i se îndreptase accidental mai degrabă spre dialoguri decît spre structură. Dar cum putea Berners să-şi dea seama că structura nu era a lui Pat? Katherine Hodge n-avea să spună nimic, de teamă să nu fie implicată. Toţi erau vinovaţi, dar cel mai vinovat dintre toţi era René Wilcox, pentru că refuzase să respecte regulile. Întotdeauna, după părerea lui, el ştiuse să respecte regulile.

Mai bău un pahar, cumpără pastile pentru împrospătarea respiraţiei şi, pentru un timp, se distră la jocul mecanic din drogherie. Louie, agentul de pariuri al studiourilor, îl întrebă dacă era interesat să parieze la o scară mai mare.

— Nu azi, Louie.

— Cu cît te plătesc, Pat?

— O mie pe săptămînă.

— Nu-i rău.

— Ei, o să vezi că o mulţime din cei din garda veche o să revină în forţă, prezise Pat. Pe vremea filmului mut îţi făceai o pregătire serioasă – cu regizori care filmau pe nepregătite şi aveau nevoie de o poantă într-o fracţiune de secundă. Acum e treabă de pămpălăi. Sunt şi profesori de engleză care lucrează în industria filmului! Ce ştiu ei?

— Nu te interesează să pui ceva pe Quaker Girl?

— Nu, îi răspunse Pat. În după-amiaza asta am de lucru la o chestie serioasă. Nu vreau să-mi fac griji pentru cai.

La trei şi un sfert se întoarse la birou şi găsi două exemplare ale scenariului său în coperţi noi, strălucitoare.

PANTOFI DE BALET
de
René Wilcox şi Pat Hobby

Prima corectură

I se păru reconfortant să-şi vadă numele tipărit. Aşteptînd în anticamera lui Jack Berners, aproape că îşi dorea să fi schimbat ordinea numelor. Cu

regizorul potrivit, filmul ăsta putea să fie un al doilea *S-a întîmplat într-o noapte* şi, dacă îşi asocia numele cu aşa ceva, îl aşteptau trei sau patru ani de huzur. Numai că de data asta avea de gînd să ţină de bani – să se ducă la Santa Anita doar o dată pe săptămînă – şi să-şi ia o fată cum era Katherine Hodge, care n-avea pretenţii la o vilă în Beverly Hills.

Secretara lui Berners îi întrerupse reveria, spunîndu-i să poftească. Cînd intră, constată cu satisfacţie că o copie a noului scenariu stătea pe biroul lui Berners.

— Ai fost vreodată la psiholog? îl întrebă Berners dintr-odată.

— Nu, recunoscu Pat. Dar cred că aş putea s-o fac şi pe asta. E o sarcină nouă?

— Nu chiar. Doar că mi se pare că te cam lasă puterile. Orice furt necesită un anumit grad de inventivitate. Tocmai am vorbit cu Wilcox la telefon.

— Cred că Wilson e ţăcănit, spuse Pat agresiv. N-am furat nimic de la el. Apare şi numele lui pe el, nu? Acum două săptămîni am pus pe hîrtie toată structura – scenă cu scenă. Ba chiar am scris o scenă întreagă – cea de la sfîrşit, cu războiul.

— A, da, războiul, spuse Berners de parcă s-ar fi gîndit la altceva.

— Dar dacă îţi place mai mult sfîrşitul lui Wilcox…

— Da, îmi place mai mult sfîrşitul lui. N-am văzut niciodată pe cineva care să prindă şpilul aşa de repede. Făcu o pauză. Pat, ai spus adevărul doar o singură dată de cînd ai intrat aici: că n-ai furat nimic de la Wilcox.

— Păi poţi să crezi că aşa e. Dimpotrivă, eu i-am *dat* lui unele chestii.

Îl cuprinse însă un soi de tristeţe, o *indispoziţie* cenuşie, cînd Berners continuă:

— Ţi-am spus că aveam trei scenarii. Tu ai folosit unul vechi, la care am renunţat de mai bine de un an. Wilcox era înăuntru cînd a venit secretara ta şi ţi-a trimis unul dintre ele. Deştept, nu? Pat rămase fără grai. Vezi tu, el şi fata asta se cam plac. Se pare că a dactilografiat o piesă pentru el astă-vară.

— Se plac, spuse Pat neîncrezător. Păi a…

— Opreşte-te, Pat. Ai avut destule belele pe ziua de azi.

— El e de vină, strigă Pat. N-a vrut să colaboreze şi tot timpul …

— …scria un scenariu straşnic. Şi poate să ceară orice dacă îl putem convinge să rămînă aici şi să mai scrie unul.

Pentru Pat era prea mult. Se ridică în picioare.

— În orice caz, mulţumesc, Jack, se bîlbîi el. Sună-l pe agentul meu dacă mai apare ceva.

Apoi se repezi brusc şi surprinzător spre uşă.

Jack Berners ceru prin interfon biroul preşedintelui.

— Ai reuşit să-l citeşti? întrebă el cu nerăbdare în voce.

— E straşnic. Mai bun decît ai zis tu. Wilcox e cu mine acum.

— Ai semnat cu el?

— Acum urmează. Se pare că vrea să lucreze cu Hobby. Uite, vorbeşte cu el.

Se auzi pe fir vocea destul de ascuţită a lui Wilcox.

— Vreau neapărat să mi-l daţi mie pe Mike Hobby, spuse el. Îi sînt recunoscător. Am avut o ceartă cu o anumită domnişoară chiar înainte să vină el, dar astăzi Hobby ne-a reunit. Şi nu numai asta, vreau să scriu o piesă despre el. Aşa că daţi-mi-l mie – voi oricum nu îl mai vreţi.

Berners puse mîna pe interfon şi îşi sună secretara.

— Du-te după Pat Hobby. Probabil că e în barul de peste drum. O să-i dăm salariu din nou, dar o să ne pară rău. Închise interfonul, apoi apăsă din nou pe buton. Ah! Şi du-i, te rog, pălăria. Şi-a uitat-o aici.

Esquire, aprilie 1940

Pat Hobby şi Orson Welles

I

— Cine-i Welles ăsta? îl întrebă Pat pe Louie, agentul de pariuri al studiourilor. De cîte ori pun mîna pe un ziar, dau de Welles.

— Păi, e bărbosul ăla, îi explică Louie.

— Normal, ştiu că-i bărbosul ăla, asta n-avea cum să-mi scape. Dar pe ce generice a apărut? Ce-a făcut de ia o sută cincizeci de mii pe film?

Chiar aşa, ce anume făcuse? Era la Hollywood de peste douăzeci de ani, ca Pat? Avusese apariţii pe generice cu duiumul pînă… ei bine, pînă acum cinci ani, cînd Pat începuse să nu mai fie prezent decît din an în Paşte pe vreun generic?

— Ascultă, ăştia nu fac mulţi purici, spuse Louie în chip de consolare. Noi i-am văzut cum apar şi cum dispar. Nu, Pat?

Da, dar pînă una alta, cei care trudiseră la vie în arşiţa zilei erau norocoşi dacă primeau acum cîteva săptămîni la rînd trei sute cincizeci de dolari. Bărbaţi care avuseseră cîndva neveste şi servitoare filipineze, şi piscine.

— Poate că-i din cauza bărbii, spuse Louie. Poate că ar trebui să-ţi laşi barbă. Taică-meu a avut barbă, însă nu l-a ajutat să iasă de pe Grand Street.

Speranţa nu-l părăsise pe Pat, cu toate nenorocirile prin care trecuse, şi proximitatea era aliajul preţios din care era făcută nădejdea sa. Mai presus de toate, trebuia să stea prin preajmă, să fie aproape cînd mintea goală şi obosită a producătorului se lupta cu întrebarea: „Cine?“ Aşa că, în acel moment, Pat ieşi din drogherie şi traversă strada spre studioul în care se simţea ca acasă.

Cînd trecu prin poarta laterală de acces, un paznic necunoscut al studioului i se puse în cale.

— Toată lumea pe la intrarea principală acum.

— Eu sînt Hobby, scenaristul, spuse Pat.

Cazacul nu se lăsă impresionat.

— Aveţi legitimaţia?

— Sînt între filme acum. Dar am un angajament cu Jack Berners.

— Intrarea principală.

Întorcîndu-se să plece, Pat îşi spuse, turbat: „Poliţist tăntălău şi puturos1!“ Îl lichidă în gînd cu cîteva gloanţe. Pac în stomac! Pac! Pac! Pac!

Şi la intrarea principală era o faţă nouă.

— Unde-i Ike? se interesă Pat.

— Ike nu mai e.

— Ei, nu-i nimic. Sînt Pat Hobby. Ike mă lasă întotdeauna să trec.

— Păi de aia nu mai e aici, îi spuse paznicul, cu amabilitate. Cu cine aveţi treabă?

Pat ezită. Nu-i plăcea deloc să deranjeze un producător.

— Sunaţi la biroul lui Jack Berners, spuse el. Vorbiţi doar cu secretara.

După un minut, bărbatul se întoarse de la telefon să îl întrerupă pe Pat :

— Despre ce e vorba? întrebă el.

— Despre un film.

Aşteptă un răspuns.

— Domnişoara vrea să ştie ce film.

— Ei, fir-ar să fie, spuse Pat dezgustat. Uite ce e, sună-l pe Louie Griebel. Ce-i toată povestea asta?

— Ordine de la domnul Kasper, spuse angajatul. Săptămîna trecută un vizitator a căzut în maşina de vînt. Alo, domnul Louie Griebel?

— Vorbesc eu cu el, spuse Pat, luînd receptorul.

— Nu pot să fac nimic, Pat, se tîngui Louie. De-abia am reuşit să-l bag pe băiatul meu azi-dimineaţă. Un tăntălău din Chicago a căzut în maşina de vînt.

— Şi ce legătură are asta cu mine? întrebă Pat vehement.

O luă, cu paşi mai repezi decît de obicei, pe lîngă zid, de-a lungul studiourilor, pînă ajunse la depozite. Era şi în locul acela un paznic, dar pe acolo treceau mereu oameni încolo şi încoace, aşa că se alătură unui grup. Odată ajuns înăuntru avea să se ducă la Jack, ca să fie scutit pe viitor de interdicţiile astea absurde. Păi el ştia studiourile de cînd se ridicaseră aici primele cocioabe, cînd terenul ăsta era considerat capătul lumii.

— Îmi cer scuze, domnule, sînteţi cu acest grup?

— Mă grăbesc, spuse Pat. Mi-am pierdut legitimaţia.

— Da? Păi şi eu de unde să ştiu că nu sînteţi un oarecare? Îi vîrî lui Pat

sub nas o revistă cu poze. Nu v-aş lăsa să intraţi nici dacă mi-aţi spune că sînteţi Orson Welles ăsta de aici.

II

Există un film mai vechi al lui Chaplin, despre un tramvai aglomerat în care, dacă intră cineva pe uşa din spate, forţează pe altcineva să iasă prin faţă. În mintea lui Pat se contură o imagine similară de fiecare dată cînd se gîndi la Orson Welles în zilele următoare. Welles era înăuntru; Hobby era afară. Niciodată pînă atunci studioul nu îşi închisese uşile pentru Pat şi, deşi Welles se afla în alt studio, părea că trupul lui mătăhălos, înaintînd năvalnic de nicăieri, îl împinsese pe Pat în afara porţii.

— Încotro, acum? îşi spuse el.

Lucrase şi prin celelalte studiouri, dar nu erau ca şi cum ar fi fost ale lui. La studioul acesta nu se simţea niciodată şomer; în vremurile de cumpănă din urmă mîncase de pe platouri – jumătate de homar rece în timp ce se filma o scenă la *Divina doamnă Carstairs*; dormise adesea pe platouri şi iarna trecută chiar se folosise de un palton Chesterfield de la departamentul de costume. Orson Welles n-avea nici un drept să-l dea afară de aici. Locul lui Orson Welles era acolo la el, în New York, alături de ceilalţi snobi.

În cea de-a treia zi, disperarea îl rodea deja pe dinăuntru. Îi trimisese lui Jack Berners bilete peste bilete şi chiar îl rugase pe Louie să intervină, dar acum sosi vestea că Jack plecase din oraş. Atît de puţini prieteni îi rămăseseră! Cuprins de tristeţe, stătea în faţa intrării pentru automobile, într-o mulţime de copii care se holbau, simţind că, în cele din urmă, ajunsese la capăt.

Se apropie o limuzină enormă, pe a cărei banchetă Pat recunoscu chipul de roman îmbuibat al lui Harold Marcus. Maşina înaintă spre copii şi, cînd unul dintre ei alergă pînă în faţa ei, încetini. Bătrînul i se adresă şoferului şi maşina se opri. Se aplecă în afară pe geam, clipind din ochi.

— Nu-i nici un paznic pe aici? îl întrebă el pe Pat.

— Nu, domnule Marcus, îi răspunse Pat grăbit. Ar trebui să fie. Sînt Pat Hobby, scenaristul. Puteţi să mă duceţi şi pe mine pînă un pic mai jos pe stradă?

Era o mutare fără precedent: un act de disperare, dar şi Pat era cît se

poate de deznădăjduit.

Domnul Marcus îl privi îndeaproape.

— Ei, da, îmi amintesc de tine, spuse el. Hai, intră.

E posibil să fi vrut să-i spună să intre în faţă, lîngă şofer. Dar Pat adoptă soluţia de compromis de a-şi deschide una dintre strapontinele limuzinei. Domnul Marcus era unul dintre cei mai influenţi oameni din lumea filmului. Nu se mai ocupa cu producţia acum. Îşi petrecea cea mai mare parte a timpului plimbîndu-se de pe o coastă pe alta în trenuri ultrarapide, fuzionînd şi lansînd companii, lansînd şi fuzionînd, ca o femeie trecută prin multe divorţuri.

— Într-o bună zi copiii ăia o s-o păţească.

— Da, domnule Marcus, încuviinţă Pat cu însufleţire. Domnule Marcus…

— Ar trebui să fie un paznic aici.

— Da, domnule Marcus. Domnule Marcus…

— Hm, hm! spuse domnul Marcus. Unde vrei să te las?

Pat se hotărî să acţioneze rapid.

— Domnule Marcus, cînd eram agentul dumneavoastră de presă…

— Ştiu, spuse domnul Marcus. Ai vrut o mărire de salariu cu zece dolari pe săptămînă.

— Ce memorie! exclamă Pat încîntat. Ce memorie! Dar, domnule Marcus, acum nu mai vreau absolut nimic.

— Ăsta e un miracol.

— Am pretenţii modeste, să ştiţi, şi am pus deoparte suficient cît să ies la pensie.

Pat îşi împinse uşor pantofii înainte, sub o pătură care atîrna, haina Chesterfield acoperindu-i destul de eficient restul trupului.

— Uite, asta mi-ar plăcea, spuse domnul Marcus posomorît. O fermă – cu găini. Poate un teren micuţ de golf. Nici măcar nu m-ar interesa să văd cotaţiile la bursă.

— Vreau să ies la pensie, dar altfel, spuse Pat cu sinceritate. Filmele au fost viaţa mea. Vreau să le văd cum cresc în continuare…

Domnul Marcus mormăi.

— Pînă explodează, spuse el. Uită-te la Fox! Am plîns pentru el. Arătă spre propriii ochi: Lacrimi!

Pat dădu din cap foarte înţelegător.

— Vreau un singur lucru. De la familiaritatea anterioară trecu la o exprimare nefirească: Să intru cînd vreau la studiouri. Doar aşa. Numai să fiu acolo. Nu deranjez pe nimeni. Numai să ajut puţin, doar aşa, dacă vreun tînăr are nevoie de un sfat.

— Vorbeşte cu Berners, spuse Marcus.

— Mi-a zis să vorbesc cu dumneavoastră.

— Atunci voiai ceva, zîmbi Marcus. Bine, bine, din partea mea n-ai decît. Unde te dai jos acum?

— Puteţi să-mi faceţi o legitimaţie? îl rugă Pat. Doar un cuvînt acolo pe o carte de vizită?

— O să văd ce pot face, spuse Marcus. Dar în momentul ăsta am altele pe cap. Mă duc la o masă. Suspină profund. Vor să mă întîlnesc cu Orson Welles, individul ăsta nou, care e la Hollywood.

Inima lui Pat se înfioră. Iarăşi apărea numele cel sinistru şi neîndurător, întinzîndu-se ca un nor negru deasupra capului său.

— Domnule Marcus, spuse el cu atîta sinceritate, încît îi tremură vocea, nu m-aş mira ca Orson Welles să fie cea mai mare ameninţare care a planat deasupra Hollywoodului în ultimii ani. Ia o sută cincizeci de mii de dolari pe un film şi m-aş mira să nu fie atît de revoluţionar, încît să fiţi nevoiţi să cumpăraţi numai echipament nou şi să o luaţi de la capăt, aşa cum s-a întâmplat cu filmul sonor în 1928.

— Doamne sfinte! mormăi domnul Marcus.

— Iar eu, spuse Pat, tot ce vreau e o legitimaţie şi nici un fel de ban – ca să rămînă lucrurile aşa cum sînt.

Domnul Marcus întinse mîna după cutia cu cărţi de vizită.

III

Pentru cei grupaţi laolaltă sub numele de „talent“, atmosfera unui studio nu e constant sclipitoare – se fluctuează prea rapid între speranţe înălţătoare şi nelinişte sumbră. Cei cîţiva care iau decizii sînt mulţumiţi de munca lor şi siguri că îşi merită lefurile; restul trăiesc într-o ceaţă a îndoielii, întrebîndu-se cînd le va fi demascată vasta incompetenţă.

Psihologia lui Pat era, culmea, cea a stăpînilor şi în cea mai mare parte a

timpului era lipsit de griji, deşi nu avea salariu. Era însă ceva ce strica tot fasonul: pentru prima oară în viaţă începuse să îşi piardă identitatea. Din motive pe care nu le înţelegea nici pe departe, deşi explicaţia ar fi putut fi găsită în felul în care vorbea, cîţiva oameni începuseră să i se adreseze cu numele de „Orson“.

În orice caz, să-ţi pierzi identitatea e o chestie care denotă neglijenţă. Dar să ţi-o pierzi în favoarea unui duşman, sau cel puţin în favoarea cuiva care a devenit ţapul ispăşitor al nenorocirilor tale, asta chiar că e o lovitură. Pat *nu* era Orson. Orice asemănare era vagă şi trasă de păr şi el era conştient de asta. În această privinţă, avea să devină, în cele din urmă, destul de excentric.

— Pat, îi spuse Joe, bărbierul, a fost Orson astăzi pe-aici şi mi-a spus să-i tund barba.

— Sper că i-ai dat foc, spuse Pat.

— I-am dat, îi răspunse Joe, făcînd cu ochiul peste prosopul fierbinte clienţilor care aşteptau. A vrut-o pîrlită, aşa că i-am dat-o jos cu totul. Acum are faţa la fel de cheală ca tine. De fapt, chiar semănaţi un pic.

În dimineaţa aceea, glumele erau pe buzele tuturor ; pentru a le evita, Pat pierdea vremea în barul de peste drum. Nu bea nimic – de la bar, adică, pentru că rămăsese doar cu treizeci de cenţi –, dar se împrospăta frecvent dintr-o sticlă de un sfert pe care o ţinea în buzunarul de la spate. Avea nevoie de ceva să-l stimuleze, pentru că trebuia să tapeze pe cineva în curînd şi ştia că e mai uşor să împrumuţi bani cînd n-ai aerul că eşti disperat.

Victima lui, Jeff Boldini, era într-o dispoziţie lipsită de compătimire. Şi el era artist, însă unul de succes, şi o anumită mare doamnă a ecranului tocmai îl înfuriase, criticînd o perucă pe care Jeff i-o făcuse. Îi spuse lui Pat povestea, cu toate detaliile, şi bătrînul scenarist aşteptă pînă la sfîrşit înainte să aducă în discuţie cererea lui.

— Nici o leţcaie, spuse Jeff. Ce naiba, nici măcar nu mi-ai dat înapoi banii pe care ţi i-am împrumutat luna trecută.

— Dar tocmai am primit de lucru, îl minţi Pat. Asta-i numai ca să ies la liman. Încep de mîine.

— Da, asta dacă nu-i dau treaba ta lui Orson Welles, spuse Jeff şăgalnic. Pat se încruntă, dar reuşi să scoată un rîs politicos, căci, deh, voia un împrumut. Ia stai aşa, spuse Jeff. Ştii că mi se pare că semeni cu el?

— Da, da.

— Pe bune. În orice caz, te-aş putea face să semeni cu el. Ţi-aş putea face o barbă şi să fii astfel dublura lui.

— N-aş vrea să fiu dublura lui nici pentru cincizeci de mii.

Aplecîndu-şi capul într-o parte, Jeff se uita la Pat, certîndu-l.

— Aş putea, spuse el. Vino pe scaun şi lasă-mă să mă uit.

— Pe naiba.

— Haide! Aş vrea să încerc. N-ai nimic de făcut. Nu lucrezi pînă mîine.

— Dar nu vreau barbă.

— O să ţi-o poţi da jos.

— N-o vreau.

— Nu te costă nimic. De fapt, o să te plătesc *eu pe tine*. O să-ţi împrumut cei zece dolari dacă mă laşi să-ţi fac o barbă.

Jumătate de oră mai tîrziu, Jeff îşi admira opera.

— E perfect, spuse el. Nu numai barba, ci şi ochii şi tot restul.

— Bine. Acum dă-o jos, spuse Pat îngîndurat.

— Care-i graba? E o barbă foarte frumoasă. E operă de artă. Ar trebui să o filmăm. Ce păcat că lucrezi mîine, au o filmare cu o duzină de bărboşi pe platoul lui Sam Jones şi unul dintre ei tocmai a intrat la pîrnaie în urma unui raid împotriva homosexualilor. Pun pariu că ai putea obţine slujba, cu barba asta.

Pat nu mai auzise cuvîntul „slujbă“ de săptămîni bune şi nu ştia nici el să spună cum reuşea să trăiască şi să mănînce. Jeff văzu lumina ce se aprinsese în ochii lui.

— Ce zici? Lasă-mă să te duc cu maşina pîna acolo, doar să ne distrăm, îl imploră Jeff. Aş vrea să văd dacă Sam îşi dă seama că-i o barbă falsă.

— Sînt scenarist, nu actor de doi bani.

— Haide! N-o să te recunoască nimeni cu aia pe faţă. Şi mai faci rost de zece dolari.

Cînd părăsiră departamentul de machiaj, Jeff rămase în urmă un minut. Pe o bucată de carton scrise cu creionul numele „Orson Welles“ cu litere mari de tipar. Iar afară, fără ca Pat să observe, puse cartonul în parbrizul maşinii.

În loc să se ducă direct la platouri, conduse fără prea mare grabă pe strada principală a studiourilor. În faţa clădirii administraţiei, se opri sub pretextul că motorul dădea rateuri şi, aproape imediat, începu să se adune o mulţime mică, dar vădit interesată. Nu intra însă în planurile lui Jeff să stea

prea multă vreme într-un loc, aşa că sări în maşină şi începură să dea un tur în jurul bufetului.

— Unde mergem? întrebă Pat.

Deja făcuse o încercare enervată de a-şi smulge barba, dar spre surpriza lui aceasta nu se desprinsese deloc.

Aşa că i se plînse lui Jeff.

— Normal, îi explică Jeff. E făcută să reziste. O să trebuiască s-o umezeşti ca s-o scoţi.

Maşina se opri o clipă la intrarea în bufet. Pat văzu ochi inexpresivi ce se holbau la el şi le răspunse, holbîndu-se la fel de inexpresiv de pe bancheta din spate.

— Parcă aş fi singurul bărbos din studio, spuse el posomorît.

— Îl înţelegi acum pe Orson Welles.

— Să-l ia naiba.

Schimbul de replici i-ar fi pus în încurcătură pe cei de afară, pentru care Pat era chiar Orson Welles în carne şi oase.

Jeff continua să conducă încet pe stradă. În faţa lor se ivi un grup mic de bărbaţi care stăteau de vorbă – unul dintre ei, întorcîndu-se, văzu maşina şi le atrase şi celorlalţi atenţia asupra ei. Apoi cel mai bătrîn membru al grupului îşi ridică brusc braţele în ceea ce păru a fi un gest defensiv şi plonjă pe trotuar chiar cînd maşina trecu prin dreptul lui.

— Doamne sfinte, ai văzut? exclamă Jeff. Era domnul Marcus.

Se opri. Un bărbat surescitat alergă pînă la ei şi îşi băgă capul pe geamul maşinii.

— Domnule Welles, domnul Marcus tocmai a făcut un infarct. Putem folosi maşina dumneavoastră ca să-l ducem la spital?

Pat îl privi cu ochii holbaţi. Apoi, foarte repede, deschise portiera de pe partea cealaltă şi o zbughi din maşină. Nici măcar barba nu îi frînă fuga hotărîtă. Paznicul de la poartă, nerecunoscînd personajul pe care îl întruchipa, încercă să-l ia la rost, dar Pat trecu de el cu uşurinţa unui campion la lupte şi nici că se mai opri pînă ce ajunse la barul Mario’s.

Trei figuranţi bărboşi stăteau la bar şi, uşurat, Pat se contopi cu favoriţii lor colectivi. Cu o mînă tremurîndă, scoase din buzunar atît de trudita bancnotă de zece dolari.

— Dă-le de băut, strigă el cu glas răguşit. Fiecare bărbos are un rînd de

la mine.

Esquire, mai 1940

1. În original, *Keystone Cop* – poliţişti incompetenţi, personaje de ficţiune din seria de comedii mute de la începutul anilor ’20, produse de Mack Sennett.

Secretul lui Pat Hobby

I

Suferinţa la Hollywood e endemică şi întotdeauna acută. Rareori se întîmplă ca pe vreun director să-l roadă o problemă imposibil de rezolvat şi să ţi-o împărtăşească şi ţie, în mod democratic, pe gratis. Problema, fie ea de sănătate sau de producţie, e înfruntată vitejeşte şi cu suspine contra unei remuneraţii ce variază între o mie şi cinci mii de dolari pe săptămînă. Aşa se fac filmele.

— Dar asta m-a terminat, spuse domnul Banizon. Cum a ajuns obuzul în portbagajul lui Claudette Colbert sau al lui Betty Field, sau al cui s-o nimeri? Trebuie s-o explicăm, ca să ne creadă spectatorii.

Era în biroul lui Louie, agentul de pariuri, şi publicul lui din acel moment îl includea şi pe Pat Hobby, venerabilul scenarist ratat de patruzeci şi nouă de ani. Domnul Banizon nu se aştepta la o sugestie de la nici unul din ei, dar vorbea singur despre problema asta de o săptămînă şi nu se mai putea opri.

— Cine-i scenaristul? întrebă Louie.

— R. Parke Woll, răspunse Banizon indignat. Mai întîi am cumpărat începutul de la alt scenarist, înţelegi? O idee grozavă, însă doar o idee. Apoi l-am chemat pe R. Parke Woll, dramaturgul, şi ne-am întîlnit de vreo două ori şi am dezvoltat-o. Apoi, cînd începusem să întrevedem sfîrşitul, mă sună agentul lui şi-mi spune că nu-l mai lasă pe Woll să vorbească dacă nu-i închei un contract: opt săptămîni la trei mii de dolari! Cînd eu mai aveam nevoie de el doar pentru o zi!

Suma declanşă o sclipire în ochii bătrîni ai lui Pat. Cu zece ani înainte, se învîrtise şi el extaziat în zona unui astfel de salariu; acum era norocos dacă primea cîteva săptămîni la rînd două sute cincizeci de dolari. Talentul lui înflăcărat şi pîrjolit nu reuşise să renască.

— Partea cea mai cumplită e că Woll mi-a spus sfîrşitul, continuă producătorul.

— Şi atunci? Ce aşteptaţi? îl întrebă Pat. Nu mai trebuie să-i daţi nici o leţcaie.

— L-am uitat! gemu domnul Banizon. Îmi sunau două telefoane în acelaşi timp în birou – din care unul de la un regizor care lucrează pentru mine. Şi, în vreme ce vorbeam, Woll a turuit în continuare. Acum nu mi-l mai amintesc şi nu pot să-i cer lui Woll să mi-l mai spună o dată.

În perversitatea lui, Pat Hobby era de partea producătorului, nu a scenaristului. Banizon aproape că-l păcălise pe Woll şi apoi fusese la rîndul lui tras pe sfoară de o întrerupere păcătoasă. Şi acum dramaturgul, cu insolenţa unui snob de pe Coasta de Est, încerca să-l jefuiască de douăzeci şi patru de miare. De parcă n-avea destulă bătaie de cap cu piaţa europeană, care era terminată. Sau cu războiul.

— Acum o ţine într-o beţie, spuse Banizon. Ştiu pentru că am pus pe cineva să-l urmărească. Poţi să-ţi pierzi minţile de la aşa ceva. Am tot scenariul, în afară de deznodământ. La ce-mi foloseşte?

— Dacă se îmbată, poate îl dă pe goarnă, sugeră Louie pragmatic.

— Nu mie, spuse domnul Banizon. M-am gîndit la asta, dar m-ar recunoaşte.

Odată ajuns la capătul acestui impas, domnul Banizon alese un cal din prima cursă şi unul dintr-a şaptea şi se pregăti să plece.

— Am o idee, spuse Pat.

Domnul Banizon privi cu suspiciune în ochii bătrîni şi injectaţi ai lui Pat.

— N-am timp s-o ascult acum, îi răspunse el.

— Nu încerc să vînd nimic, îl asigură Pat. Aproape că am semnat un contract la Paramount. Am lucrat însă odată cu acest R. Parke Woll şi poate aş reuşi să scot de la el ce vreţi dumneavoastră să ştiţi.

Ieşi din birou împreună cu domnul Banizon şi se plimbară încet pe aleea studiourilor. O oră mai tîrziu, pentru o recompensă de cincizeci de dolari încasată în avans, Pat fu angajat să afle cum ajunsese obuzul gata de detonat în portbagaj la Claudette Colbert sau la Betty Field, sau la cine o fi să fie.

II

Vîlva pe care o făcea acum R. Parke Wool prin Oraşul Îngerilor n-ar fi

atras în mod special atenţia cuiva în anii douăzeci; însă în teribilii ani patruzeci, răsuna ca un hohot de rîs în biserică. Era uşor de urmărit: două hoteluri îi semnalaseră plecarea, dar el îşi formase deja o rutină din a dormi cu cotul pus sub cap pe unde apuca. O ceată mică, dar voioasă de coate-goale şi de lingăi îi asigura suportul moral în această călătorie – o călătorie în care Pat îl ajunse din urmă pe la două noaptea, în *Conk's – Barul de modă veche*.

Barul *Conk's* era mai pompos decît ai fi zis după nume, lăudîndu-se cu fete care serveau trabucuri şi cu o namilă de portar pe nume Smith care stătuse cîndva o oră întreagă de vorbă cu Tarzan White1. Domnul Smith era un tip înveninat care se exprima înghiontindu-i pe clienţi cînd intrau sau cînd ieşeau şi de această primire avu parte şi Pat. Cînd îşi reveni, îl descoperi pe R. Parke Woll la o masă, într-o companie pestriţă, şi se îndreptă agale spre el cu un aer surprins.

— Hei, frumosule, îi spuse lui Woll. Mă mai ţii minte? Pat Hobby.

R. Parke Woll se strădui să-şi focalizeze privirea pe el, întorcîndu-şi capul mai întîi într-o parte, apoi în cealaltă, înfundîndu-şi-l între umeri şi iţindu-şi-l brusc în faţă, ca o cobră pozînd inocent. Era clar că înregistrase, căci spuse:

— Pat Hobby! Ia loc ji zi ge vrei. Don'lor, el e Pat Hobby – cel mai bun jgenarist stîngaci de la Hollywood. Pat, ce'aci?

Pat se aşeză, sub privirile suspicioase aruncate de o duzină de ochi prădalnici. Oare bătrânul era un prieten vechi trimis să-l aducă pe dramaturg acasă?

Pat observă asta şi aşteptă o jumătate de oră, pînă cînd îl prinse pe Woll singur la toaletă.

— Ascultă, Parke, Banizon te-a dus de nas, îi spuse el. Nu ştiu de ce o face. M-a prevenit Louie de la studio.

— Nu ştii de ce? strigă Parke. Păi, ştiu eu de ce. Am ceva ce vrea el – de asta!

— Îi datorezi bani?

— Îi datorez bani. I-auzi: *el* îmi datorează mie bani! Îmi datorează bani pentru trei şedinţe lungi şi dificile – i-am conturat un film întreg, ce naiba! Cu un deget tremurător îşi ciocăni fruntea de mai multe ori. Ce vrea el e aici.

Trecuse o oră de când se afla la masa agitată orgiastic. Pat aştepta. Şi apoi, cum se întîmplă de regulă în ciclul limitat şi lent al beţivului, mintea lui

Woll se întoarse la subiect.

— Chestia amuzantă e că i-am spus cine a pus obuzul în portbagaj şi de ce. Şi apoi, Inteligenţa Sa a uitat.

Pat avu un moment de inspiraţie.

— Dar secretara lui îşi aminteşte.

— Serios? Woll era stupefiat. Secretara? Nu-mi amintesc de secretară.

— Intrase şi ea, se hazardă Pat încurcat.

— A, păi atunci, ce Dumnezeu, trebuie să mă plătească, altfel îl dau în judecată.

— Banizon spune că are o idee mai bună.

— Are pe naiba. Ideea mea era o frumuseţe. Ascultă… Şi vorbi timp de două minute. Îţi place? întrebă el. Se uită la Pat, aşteptînd aplauze, şi apoi probabil văzu ceva în ochii lui, ceva ce n-ar fi trebuit să vadă. Ah, jigodie mică ce eşti! Ai vorbit cu Banizon, el te-a trimis aici.

Pat se ridică şi o zbughi ca un iepure spre uşă. Ar fi ajuns afară în stradă înainte să-l prindă Woll din urmă, dacă n-ar fi intervenit domnul Smith, portarul.

— Încotro? întrebă el, apucîndu-l pe Pat de revere.

— Ţine-l, strigă Woll, apropiindu-se.

Încercă să-i tragă un pumn lui Pat, dar îşi rată ţinta, lovindu-l din plin pe domnul Smith chiar în gură.

S-a menţionat mai devreme că domnul Smith era un tip înveninat, însă şi un tip puternic. L-a lăsat jos pe Pat, l-a apucat pe R. Parke Woll de vintre şi de umăr, l-a ridicat sus de tot şi apoi, dintr-un singur avînt gigantic, a dat cu el de pămînt. Trei minute mai tîrziu, Woll era mort.

III

În afara marilor scandaluri, cum a fost cazul Arbuckle2, industria filmului îşi proteja membrii – şi Pat făcea parte din ea, chiar dacă intermitent. A fost eliberat din închisoare a doua zi, fără cauţiune, pentru că îl reţinuseră numai ca martor. La drept vorbind, publicitatea i-a prins bine – pentru prima oară într-un an de zile numele i-a apărut în ziarele de profil. În plus, era acum singurul om în viaţă care ştia cum ajunsese obuzul în portbagajul lui Claudette

Colbert (sau al lui Betty Field).

— Cînd poţi să treci pe la mine? îl întrebă domnul Banizon.

— După ancheta de mîine, îi răspunse Pat, savurînd momentul. Sînt destul de şocat – am rămas şi cu o durere de ureche.

Şi acesta era un semn al puterii. Numai cei „dinăuntru“ puteau să vorbească despre propria sănătate şi să fie şi ascultaţi.

— Woll chiar ţi-a spus? îl interogă Banizon.

— Mi-a spus, îi răspunse Pat. Şi face mai mult de cincizeci de dolari. O să-mi iau un agent nou şi o să vin cu el la dumneavoastră la birou.

— Îţi spun eu un plan mai bun, îi spuse Banizon grăbit. Te pun pe statul de plată. Patru săptămîni la preţul tău obişnuit.

— Care-i preţul meu? îl întrebă Pat posomorît. Am avut de toate, de la patru mii pînă la zero. Şi adăugă ambiguu: Cum spune Shakespeare, „fiecare om are preţul lui.“

Rozătoarele din compania lui R. Parke Woll dispăruseră în găurile lor cu tot cu micile lor prăzi. Rămăsese domnul Smith ca acuzat, iar, ca martori, Pat şi două fătuci speriate. Apărarea domnului Smith miza pe faptul că fusese atacat. La anchetă, una din fete îi sprijinise afirmaţia, iar cealaltă îl acuzase de asprime nejustificată. Urma Pat Hobby la rînd, dar înainte să fie strigat, tresări auzind o voce din spate:

— Dacă spui ceva împotriva soţului meu, îţi smulg limba din rădăcină.

Un dinozaur de femeie, înaltă de un metru optzeci şi mătăhăloasă, stătea aplecat, peste scaunul lui.

— Pat Hobby, poftiţi vă rugăm. Acum, domnule Hobby, să ne spuneţi exact ce s-a întîmplat.

Ochii domnului Smith îi fixau, încruntaţi, pe ai lui, şi simţea în ceafă şi privirea tovarăşei namilei de portar, încercînd să dibuiască ce avea să spună. Era firesc să ezite.

— Nu ştiu exact, spuse el, şi apoi continuă cu inspiraţie spontană. Ştiu doar că totul s-a făcut alb!

— *Cum?*

— Aşa a fost. Am văzut alb. Aşa cum unii văd roşu sau negru, eu am văzut alb.

Anchetatorii se consultară între ei.

— Bun, ce s-a întîmplat din momentul în care aţi intrat în restaurant pînă

cînd aţi văzut alb?

— Păi, spuse Pat trăgînd de timp, totul a fost cam la fel. Am intrat, m-am aşezat şi apoi totul a început să se facă negru.

— Alb, vreţi să spuneţi.

— Şi negru, şi alb.

Se stîrni o hlizeală generală.

— Martorul poate să plece. Acuzatul rămîne în arest pînă la judecată.

Ce mai conta că trebuia să îndure nişte glume, acum, cînd miza era atît de mare: toată noaptea aceea l-a urmărit prin vise o amazoană uriaşă şi a avut nevoie de o băutură tare înainte de a apărea în biroul domnului Banizon, a doua zi de dimineaţă. Era însoţit de unul dintre puţinii agenţi de la Hollywood care nu-l reprezentase şi nu se lepădase de el pînă atunci.

— Cinci sute cu banul jos, îi oferi Banizon. Sau patru săptămîni la două sute cincizeci, ca să lucrezi la alt film.

— Cît de tare îţi doreşti chestia asta? întrebă agentul. Clientului meu i se pare că face trei mii.

— Din banii mei? strigă Banizon. Şi nici măcar nu-i ideea *lui*. Acum că Woll e mort, face parte din domeniul public.

— Nu chiar, spuse agentul. Şi eu cred, ca şi tine, că ideile plutesc cumva în aer. Aparţin celui care le are în momentul respectiv – ca baloanele.

— Bine. Cît? întrebă domnul Banizon îngrozit. Şi de unde ştiu că are ideea?

Agentul se întoarse spre Pat.

— Ce zici, îl lăsăm să afle – pentru o mie de dolari?

După o clipă, Pat aprobă din cap. Ceva îl neliniştea însă.

— Bine, spuse Banizon. Tensiunea asta mă scoate din minţi. O mie.

Se lăsă liniştea.

— Dă-i drumul, Pat, îi spuse agentul.

Însă Pat nu rosti nici o vorbă. Cei doi aşteptau. Cînd Pat vorbi, în cele din urmă, vocea părea să-i vină de undeva de departe.

— Totul e alb, icni el.

— *Ce?*

— N-am ce face – totul a devenit alb. Aşa văd – alb. Îmi amintesc cum am intrat în speluncă, dar apoi totul se face alb.

Preţ de-o clipă s-au gîndit că nu voia să spună. Apoi agentul îşi dădu

seama că Pat chiar intrase într-un blocaj psihologic. Secretul lui R. Parke Woll era în siguranţă pe vecie. Pat îşi dădu seama prea tîrziu că îi scăpau printre degete o mie de dolari şi încercă s-o dreagă.

— Îmi amintesc, îmi amintesc. Îl pusese un dictator nazist.

— Poate că l-a pus fata singură în portbagaj, spuse Banizon cu ironie. Ca să şi-l pună la brăţară.

Pe domnul Banizon avea să-l macine vreme de mulţi ani această problemă fără rezolvare. Privindu-l încruntat pe Pat, îşi dorea să fi fost posibil să se descurce şi fără scenarişti. Ce bine ar fi fost dacă ideile ar fi putut fi culese din aerul necostisitor!

Esquire, iunie 1940

1. Celebru jucător de fotbal american de la echipa New York Giants.
2. Roscoe Conkling „Fatty“ Arbuckle (1887-1933), actor american de film mut, regizor şi scenarist. În 1921, cînd cariera lui era la apogeu, a fost acuzat pe nedrept de moartea actriţei Virginia Rappe. Tribunalul l-a achitat, însă cariera lui a fost distrusă.

Pat Hobby, tată putativ

I

Majoritatea scenariştilor arată a scenarişti, fie că le place sau nu. E greu de spus de ce – căci îşi copiază capricios înfăţişarea după cea a agenţilor de bursă de pe Wall Street, a magnaţilor crescători de vite sau a exploratorilor englezi –, dar toţi ajung să arate a scenarişti, o tipologie la fel de clară cum e aceea a „Publicului“ sau a „Profitorilor“ din caricaturi.

Pat Hobby era excepţia. Nu arăta a scenarist. Şi doar într-un singur colţ al studioului Republica1 putea fi identificat ca făcînd parte din industria spectacolelor. Chiar şi acolo, la o primă privire, ar fi fost catalogat drept un figurant căruia nu-i mai surîdea norocul sau drept actor de roluri secundare, specializat în genul de tată care *niciodată* nu trebuia să vină pe-acasă. Dar era scenarist: colaborase la peste două duzini de scenarii de film, la cele mai multe dintre ele, ce-i drept, înainte de 1929.

Scenarist? Avea un birou în Clădirea scenariştilor de la studiouri; avea creioane, coli albe, o secretară, agrafe de hîrtie, un caiet de notiţe pentru însemnări. Şi stătea într-un scaun mult prea moale, cu ochii nu foarte injectaţi pironiţi în *Reporterul* din acea dimineaţă.

— Trebuie să mă apuc de lucru, îi spuse domnişoarei Raudenbush la unsprezece. Şi apoi din nou, la douăsprezece: Trebuie să mă apuc de lucru.

La unu fără un sfert, îl apucă foamea – pînă în acest punct fiecare mişcare, sau mai degrabă fiecare moment, se încadrase în tradiţia scenariştilor. Pînă şi vaga iritare că nimeni nu-l bătuse la cap, nimeni nu-l deranjase, nimeni nu intervenise în visul lung şi gol al uneia dintre zilele lui obişnuite.

Tocmai se pregătea s-o apostrofeze pe secretară pentru că se holba la el, cînd sosi bine-venita întrerupere. Un ghid al studiourilor bătu la uşă şi-i aduse un bilet de la şeful lui, Jack Berners:

Dragă Pat,

Te rog, fă o pauză şi însoţeşte-le pe aceste persoane într-un tur al studiourilor.

Jack

— Doamne sfinte! exclamă Pat. Cum pot să-mi termin treaba şi să plimb oamenii prin studiouri în acelaşi timp? Cine sînt? îl întrebă pe ghid.

— Nu ştiu. Unul dintre ei pare destul de negricios. Arată ca figuranţii pe care-i aveau la Paramount cînd au filmat *Lăncierul din Bengal*2. Nu vorbeşte engleza. Iar celălalt…

Pat îşi puse haina ca să se ducă să vadă cu ochii lui.

— Mai aveţi nevoie de mine în după-amiaza asta? îl întrebă domnişoara Raudenbush.

Pat îi aruncă o privire plină de infinit reproş şi ieşi în faţa Clădirii scenariştilor.

Vizitatorii erau acolo. Personajul pitoresc era înalt şi rasat, îmbrăcat cu haine englezeşti de o calitate remarcabilă, cu excepţia unui turban. Celălalt era un tînăr de vreo cincisprezece ani, cu pielea destul de deschisă la culoare. Şi el purta turban, pantaloni de călărie cu o croială impecabilă şi o haină tot de călărie.

Se aplecară politicos.

— Am înţeles că vreţi să vizitaţi nişte platouri, spuse Pat. Sînteţi prieteni cu Jack Berners?

— Cunoştinţe, răspunse tînărul. Daţi-mi voie să vi-l prezint pe unchiul meu: Sir Singrim Dak Raj.

Probabil, îşi spuse Pat, compania cocea un *Lăncier din Bengal* şi tipul ăsta avea să-l joace pe eroul negativ, care deţinea Trecătoarea Khyber. Poate îl luau şi pe Pat în echipă – cu trei sute cincizeci de dolari pe săptămînă. De ce nu? Ştia cum să scrie aşa ceva:

Plan de ansamblu superb. Trecătoarea. Un membru al tribului trage de după stînci.
Plan mediu. Membru al tribului lovit de un glonţ plonjează de pe stînci. (de folosit cascador)
Plan general. Valea. Trupe englezeşti care împing tunul.

— Staţi multă vreme la Hollywood? întrebă el cu înţeles.

— Unchiul meu nu vorbeşte engleza, îi spuse tînărul, cu voce măsurată.

Sîntem aici doar pentru cîteva zile. Vedeţi, eu sînt fiul dumneavoastră putativ.

II

— Şi aş dori foarte mult să o văd pe Bonita Granville, continuă tînărul. Am înţeles că a fost împrumutată de studiourile dumneavoastră.

Mergeau către biroul de producţie şi lui Pat îi trebui un minut ca să priceapă ce îi spusese tînărul acela.

— Eşti ce? îl întrebă.

— Fiul dumneavoastră putativ, spuse tînărul, ca un fel de lălăială. Legal, sînt fiul şi moştenitorul rajahului Dak Raj Indore. Dar m-am născut cu numele de John Brown Hobby.

— Da? spuse Pat. Zi mai departe! Ce-i asta?

— Mama mea a fost Delia Brown. V-aţi căsătorit cu ea în 1926. Şi a divorţat de dumneavoastră în 1927, cînd eu aveam cîteva luni. Mai tîrziu, m-a luat cu ea în India, unde s-a căsătorit cu actualul meu tată legal.

— Aha, spuse Pat. Ajunseseră la biroul de producţie. Vrei s-o vezi pe Bonita Granville.

— Da, spuse John Hobby Indore. Dacă e posibil.

Pat se uită la programul de filmare afişat pe perete.

— Ar putea să fie, spuse el cu asprime. Putem să mergem să vedem. După ce o porniră spre Studioul 4, izbucni: Cum e aia, „fiul meu portativ“? Mă bucur să te văd şi aşa mai departe, dar spune-mi, chiar eşti copilul pe care l-a născut Delia în 1926?

— Putativ, spuse John Indore. La vremea aceea dumneavoastră eraţi căsătorit legal cu ea.

Se întoarse şi vorbi rapid în hindusă spre unchiul său, care se aplecă în faţă, îl examină pe Pat cu o privire rece şi ridică din umeri fără comentarii. Toată treaba începuse să-i creeze lui Pat un vag discomfort.

Cînd le arătă bufetul, John vru să intre ca „să-i cumpere unchiului său un hot dog“. Se pare că Sir Singrim dezvoltase o pasiune pentru ei la Expoziţia Mondială de la New York, de la care tocmai veniseră. Urmau să ia vaporul spre Madras chiar a doua zi.

— …oricum, spuse John sobru, eu o s-o văd pe Bonita Granville. Nu

contează dacă nu facem *cunoştinţă*. Sînt prea tînăr pentru ea. După standardele noastre, e deja bătrînă. Dar mi-ar plăcea s-o *văd*.

Nu prea era o zi nimerită ca să-i prezinţi cuiva studiourile. Cum numai unul dintre regizorii care filmau în acea zi era din garda veche, Pat se putea baza doar pe el ca să-i primească; la uşa acelui studio i s-a transmis însă că starul îşi tot greşea replicile şi ceruse de aceea să se golească platoul.

Disperat, şi-a dus clienţii în spate, la depozite, şi i-a plimbat pe lîngă butaforii: imitaţii de prove de nave şi de oraşe, şi de străzi rurale, şi de porţi medievale, o privelişte de care băiatul s-a arătat destul de interesat, dar care pe Sir Singrim l-a dezamăgit. De fiecare dată cînd Pat îi ducea în spate ca să le demonstreze că toate erau imitaţii, expresia lui Sir Singrim se schimba într-una de dezamăgire şi vag dispreţ.

— Ce-a spus? îşi întrebă Pat progenitura, după ce Sir Singrim păşise nerabdător într-un magazin de bijuterii de pe Fifth Avenue, negăsind înăuntru nimic altceva decît resturi de tîmplărie.

— E al treilea cel mai bogat om din India, îi spuse John. E dezgustat. Spune că n-o să-i mai placă niciodată vreun film american. Şi că o să cumpere una dintre cele patru companii de film din India şi că o să facă fiecare platou la fel de solid ca Taj Mahalul. Îşi închipuie probabil şi că actriţele sunt tot o faţadă falsă şi că de aceea nu ne lăsaţi să le vedem.

Prima frază aprinse un beculeţ în capul lui Pat. Nimic nu-i plăcea mai mult pe lume decît o halcă bună de bani – nu suma asta amărîtă şi nesigură de două sute cincizeci pe săptămînă, cu care i se cumpăra libertatea.

— Ia ascultaţi, spuse el cu hotărîre bruscă. O să încercăm să intrăm în Studioul 4 ca să ne uităm la Bonita Granville.

Studioul 4 era, în ziua aceea, încuiat cu două rânduri de zăvoare: regizorul ura vizitatorii şi, pe deasupra, se filma un cadru cu retroproiecţie. „Retroproiecţie“ era un nume generic pentru filmări trucate, domeniu în care fiecare studio concura cu celelalte studiouri şi trăia sub teroarea spionilor. Mai exact, însemna că o acţiune era proiectată în fundal pe un ecran transparent. De cealaltă parte a ecranului, se juca o scenă care era filmată pe acest fundal în mişcare. Proiectorul aflat de o parte a ecranului şi camera aflată de cealaltă parte erau sincronizate în aşa fel încît rezultatul îţi putea înfăţişa o vedetă stînd în cap în faţa unei mulţimi indiferente de pe 42nd Street – o mulţime *reală* şi o vedetă *reală* – şi sărmanul ochi nu putea decît să tragă concluzia că era înşelat,

fără să ghicească vreodată cum anume.

Pat încercă să îi explice aceste lucruri lui John, dar băiatul o privea încordat pe Bonita Granville de după grămada imensă de frînghii şi găleţi după care stăteau ascunşi. Nu ajunseseră acolo pe intrarea principală, ci printr-o uşă laterală pentru tehnicieni, pe care o ştia Pat.

Obosit de lunga plimbare printre platouri, Pat scoase o sticlă de un sfert din buzunar şi i-o oferi lui Sir Singrim, care îl refuză. Lui John nu i-o oferi însă.

— Îţi opreşte creşterea, îi spuse solemn, luînd o înghiţitură zdravănă.

— Oricum nu vreau, spuse John cu demnitate.

John devenise atent dintr-odată. Observase o vedetă mult mai strălucitoare decît Şiva la nici şapte metri depărtare – îi văzuse spatele, profilul, îi auzise vocea. Şi apoi actriţa plecase.

Privindu-i chipul, Pat se înduioşă.

— Putem merge mai aproape, spuse el. Poate reuşim să ajungem în platoul acela cu sala de bal. Nu-l folosesc – au huse peste mobile.

Plecară mergînd pe vîrfuri, cu Pat conducînd plutonul, urmat de Sir Singrim şi apoi de John. Cum înaintau încet, Pat auzi cuvîntul „Lumini“ şi se opri brusc. Apoi, cînd o lumină albă le izbi ochii şi cînd vocea strigă: „Linişte! Filmăm!“, Pat începu să alerge, urmat în grabă de ceilalţi, prin tăcerea albă.

Tăcerea nu ţinu mult.

— *Stop!* strigă o voce. Ce paştele şi dumnezeii mă-sii?

De unde privea, pe ecran se petrecuse ceva ce, pentru moment, era inexplicabil. Trei siluete gigantice, două cu turbane indiene imense, trecuseră în paşi de dans peste ceea ce ar fi trebuit să fie un port din New England – intraseră în raza retroproiecţiei. Prinţul John Indore nu numai că o văzuse pe Bonita Granville, dar jucase în acelaşi film cu ea. Umbra piciorului lui păruse a trece miraculos prin capul blond şi tînăr al actriţei.

III

Au stat destul de mult în biroul paznicilor, pînă să i se trimită vorbă lui Jack Berners, care lipsea din studiouri. Aşa că au putut discuta în tihnă. Conversaţia s-a materializat într-o tiradă extinsă a lui Sir Singrim adresată lui John, pe care acesta din urmă, modificînd tonul, dar nu şi cuvintele, i-o traduse

lui Pat.

— Unchiul meu spune că fratele lui voia să facă ceva pentru dumneavoastră. Se gîndea că, dacă sînteţi un mare scenarist, vă poate invita la el în regat, ca să-i scrieţi biografia.

— N-am spus niciodată că sînt…

— Unchiul meu spune că sînteţi un scenarist josnic – în ţara dumneavoastră aţi permis ca el să fie atins de cîinii ăia de paznici.

— Ah, baliverne, mormăi Pat stingherit.

— Spune că mama mea întotdeauna v-a vrut binele. Dar acum e o înaltă şi sacră doamnă şi n-ar trebui să vă mai vadă vreodată. Spune că o să mergem în camerele noastre de la Hotelul Ambassador şi o să medităm, şi o să ne rugăm, şi o să vă anunţăm ce-am hotărît.

Cînd le-au dat drumul şi cei doi moguli au fost escortaţi la maşina lor, cu scuzele de rigoare, de un lacheu al studiourilor, lui Pat i se părea că se cam deciseseră deja. Era furios. Ca să-i facă fiului său pe plac, ajutîndu-l să arunce o privire la domnişoara Granville, era foarte posibil să-şi fi pierdut slujba – deşi nu credea asta cu adevărat. Sau, mai degrabă, era destul de sigur că, pînă la sfîrşitul săptămînii, şi-ar fi pierdut-o oricum. Dar, deşi făcuse o boacănă destul de serioasă, îşi amintea cît se poate de clar din acea după-amiază că Sir Singrim era „al treilea cel mai bogat om din India“. Aşa că, după o cină la un bar de pe Bulevardul La Cienega, se hotărî să se ducă la Hotelul Ambassador şi să afle rezultatul meditaţiei şi al rugăciunii celor doi.

Era o seară de septembrie şi tocmai începea să se întunece. Hotelul *Ambassador* era plin de amintiri pentru Pat – zilele bune din Coconut Grove3, cînd regizorii găseau fete drăguţe după-amiaza şi pînă seara le transformau în staruri. Era ceva activitate în faţa intrării, pe care Pat o urmărea în dorul lelii. Rareori văzuse aşa un număr mare de bagaje, chiar şi în trenurile cu care călătoreau Gloria Swanson sau Joan Crawford. Apoi tresări cînd zări doi sau trei bărbaţi cu turbane învîrtindu-se printre bagaje. Aşadar fugeau de el.

Sir Singrim Dak Raj şi nepotul lui, Prince John, amîndoi punîndu-şi mănuşile ca la comandă, apărură la uşă, şi Pat se ivi şi el din întuneric.

— Vă luaţi tălpăşiţa, nu-i aşa? spuse el. Auziţi, cînd ajungeţi înapoi acolo, să le spuneţi că un american poate să radă…

— V-am lăsat un bilet, spuse Prince John, întorcîndu-se spre el de lîngă unchiul său. Uitaţi ce e: aţi fost chiar drăguţ în după-amiaza aceasta şi a ieşit

cam prost.

— Da, aşa e, încuviinţă Pat.

— Dar o să avem noi grijă de dumneavoastră, spuse John. După rugăciunile noastre am hotărît că o să primiţi cincizeci de sovereign pe lună – două sute cincizeci de dolari – pînă la sfîrşitul vieţii dumneavoastră.

— Şi ce trebuie să fac pentru ei? întrebă Pat cu suspiciune.

— O să încetaţi să-i primiţi numai în cazul în care…

John se aplecă şi îi şopti lui Pat la ureche, şi în ochii acestuia se văzu uşurarea. Condiţia n-avea nimic de-a face cu băutura şi cu blondele, absolut nimic de-a face cu ele.

John se îndreptă spre limuzină.

— La revedere, tată putativ, spuse el, aproape cu afecţiune.

Pat îl urmări cu privirea.

— La revedere, fiule, spuse.

Urmări limuzina pînă cînd se făcu nevăzută. Apoi se întoarse, simţindu-se ca… Stella Dallas. Avea lacrimi în ochi.

Tată portativ – orice o fi însemnînd asta. După ce chibzui o vreme, adăugă ca pentru sine: e mai bine decît să nu fii tată deloc.

IV

Se trezi tîrziu în după-amiaza următoare, cuprins de o mahmureală fericită, a cărei cauză nu o putu dibui pînă cînd nu-i răsună în urechi vocea tînărului John spunînd: „Cincizeci de sovereign pe lună, cu o singură condiţie: plata lor va înceta în caz de război, cînd toate veniturile statului nostru vor reveni Imperiului Britanic.“

Cu un strigăt, Pat ţîşni spre uşă. Nu găsi nici un *Los Angeles Times* sprijinit de ea, nici un *Examiner*, doar *Toddy's Daily Form Sheet* 4. Răsfoi cu frenezie paginile portocalii. Sub tabelele cu scoruri, sub nesfîrşitele previziuni pentru nesfîrşite curse de cai, îi atrase atenţia un articol de cîţiva centimetri:

LONDRA. 3 SEPTEMBRIE. DUPĂ DECLARAŢIA DE RĂZBOI A LUI CHAMBERLAIN DE AZI-DIMINEAŢĂ, DOUGIE TRANSMITE: „ANGLIA CÎŞTIGĂ. FRANŢA PE LOCUL DOI. RUSIA PE LOCUL TREI5“.

1. Republic Pictures este un studio hollywoodian înfiinţat în 1935 de Herbert J. Yates, profilat pe filme western (n. red.).
2. *The Lives of a Bengal Lancer* este un film de acţiune din 1935 în regia lui Henry Hathaway, cu Gary Cooper în rolul principal.
3. Celebru bar de noapte situat în incinta Hotelului *Ambassador* din Los Angeles.
4. *Foaia zilnică de scoruri.*
5. În original *to place* „a ieşi pe locul doi (într-o cursă de cai sau de cîini)“ şi *to show* „a ieşi pe locul trei într-o cursă de cai sau de cîini“.

Casele vedetelor

Sub o umbrelă mare şi vărgată de pe marginea unui bulevard din Hollywood, în plin val de căldură, stătea un bărbat. Numele lui era Gus Venske (fără nici o legătură cu alergătorul1) şi era îmbrăcat cu pantaloni purpurii, cu pantofi cireşii şi cu un tricou de sport de pe Vine Street care semăna cît se poate de tare cu o bluză de pijama azurie.

Gus Venske nu era o curiozitate şi nici hainele lui nu era nici pe departe ieşite din comun pentru locul şi momentul respectiv. Avea meseria lui – pe un stîlp de lîngă umbrelă era o plăcuţă pe care scria:

VIZITAŢI CASELE VEDETELOR

Probabil treaba îi mergea prost, altfel nu l-ar fi agăţat pe bărbatul cu aer sărăcăcios care stătea în stradă lîngă o maşină ce pufăia şi fumega, privindu-i îngrijorat eforturile de a-şi răci radiatorul.

— Hei, tu, spuse Gus, fără prea mare speranţă. Vrei să vizitezi casele vedetelor?

Ochii iritaţi ai privitorului se întoarseră dinspre automobil ca să-l măsoare dispreţuitor pe Gus.

— Eu *lucrez* în industria filmului, îi spuse bărbatul. Eu *sînt* în casele alea.

— Actor?

— Nu. Scenarist.

Pat Hobby se întoarse la maşina lui, care fluiera ca o locomotivă. Spusese adevărul – sau ceea ce fusese cîndva adevărul. În vremurile apuse, apăruse adeseori pe ecran ca autor al vreunui film, dar în ultimii cinci ani se apelase din ce în ce mai rar la serviciile lui.

Gus Venske îşi închise şandramaua pe perioada prînzului, punîndu-şi pliantele şi hărţile într-o servietă cu care plecă sub braţ. Cum soarele devenea din ce în ce mai fierbinte, Pat Hobby se refugie sub protecţia precară a umbrelei şi inspectă un pliant soios care îi căzuse domnului Venske. Dacă n-ar fi rămas

doar cu paisprezece cenţi, ultimii lui bani, ar fi telefonat la un service ca să ceară ajutor – aşa însă nu putea decît să aştepte.

După un timp, o limuzină cu număr de Missouri opri lângă el. În spatele şoferului stăteau un bărbat alb micuţ, cu mustaţă şi o femeie grasă cu un căţeluş în braţe. Vorbiră cîteva clipe şi apoi, cu oarecare sfială, femeia scoase capul pe geam şi i se adresă lui Pat:

— La ce case de vedete puteţi să ne duceţi? întrebă ea. Lui Pat îi trebui ceva timp pînă să înţeleagă sensul întrebării. Adică putem merge la casa lui Robert Taylor sau a lui Clark Gable, sau a lui Shirley Temple?

— Cred că puteţi, dacă reuşiţi să intraţi, le spuse Pat.

— Pentru că, dacă am putea merge la cele mai bune case, cele mai deosebite, continuă femeia, am fi dispuşi să plătim mai mult decît tariful dumneavoastră obişnuit.

Lui Pat îi pică fisa. Avea în faţă, laolaltă, nişte tăntălăi şi nişte dolari. Avea în faţă cel mai drag dintre toate visele de la Hollywood – o schemă. Dacă reuşea să facă schema care trebuia, se alegea cu mese la Brown Derby2, nopţi lungi cu sticle şi cu fete, şi un cauciuc nou pentru maşina lui cea veche. Şi iată o schemă care îi sărea, pur şi simplu, în braţe.

Se ridică şi se duse lîngă limuzină.

— Sigur. Poate c-aş putea să rezolv. În timp ce vorbea, simţi că-l străbate o îndoială. S-ar putea să mă plătiţi în avans?

Cei doi schimbară o privire.

— Să zicem că vă dăm cinci dolari acum, spuse femeia, şi cinci dolari dacă putem vizita casa lui Clark Gable sau ceva similar.

Pe vremuri aşa ceva ar fi fost atît de uşor! În anii tinereţii, cînd apărea ca scenarist pe genericul a douăsprezece sau cincisprezece filme pe an, Pat ar fi putut suna mulţi oameni care i-ar fi spus: „Sigur, Pat, dacă e important pentru tine.“ Dar acum îi putea număra pe degetele de la o mînă pe cei care îl recunoşteau cu adevărat şi îi vorbeau pe la studiouri: Melvyn Douglas şi Robert Young, şi Ronald Colman, şi Young Doug. Cei pe care îi cunoscuse cel mai bine ieşiseră la pensie sau muriseră.

Şi nu mai ştia decît vag pe unde stăteau vedetele, dar observase că erau mai multe zeci de nume scrise pe pliant şi că adresele corespunzătoare erau bifate cu creionul.

— Evident, nu puteţi fi siguri că e cineva acasă, spuse el. S-ar putea să

fie la lucru în studiouri.

— Înţelegem asta. Doamna se uită la maşina lui Pat şi apoi îşi întoarse privirea. Mai bine mergem cu maşina noastră.

— Sigur.

Pat se urcă în faţă, lîngă şofer, încercînd să gîndească rapid. Actorul care îi vorbea cel mai amabil era Ronald Colman. Nu schimbaseră decît nişte saluturi convenţionale, dar se putea preface că venise să-i prezinte un scenariu lui Colman.

Sau, şi mai bine, Colman probabil că nu era acasă şi Pat îi putea convinge pe clienţii săi să arunce o privire înăuntru. Şi apoi putea repeta aceeaşi mişcare la casele lui Robert Young, Young Doug şi Melvin Douglas. Pînă atunci, femeia poate că avea să uite de Gable şi după-amiaza să se încheie astfel.

Se uită la adresa lui Ronald Colman de pe pliant şi îi dădu indicaţii şoferului.

— Ştim pe cineva care s-a pozat cu George Brent, spuse femeia după ce porniră. Doamna Horace J. Ives, Jr.

— E vecina noastră, spuse soţul ei. Locuieşte pe Rose Drive numărul 372 în Kansas City. Şi noi locuim la 327.

— S-a pozat cu George Brent. Întotdeauna ne-am întrebat dacă a trebuit să plătească pentru asta. Normal, nu ştiu dacă aş vrea să merg pînă acolo. Nu ştiu ce-ar spune cei de-acasă.

— Nu cred că vrem să mergem chiar pînă acolo, încuviinţă bărbatul ei.

— Unde ne ducem mai întîi? întrebă doamna, relaxată.

— Păi, oricum am cîteva vizite de făcut, spuse Pat. Trebuie să discut ceva cu Ronald Colman.

— Ah, e unul dintre preferaţii mei. Îl cunoaşteţi bine?

— Sigur că da, spuse Pat. Nu mă ocup cu asta de obicei. O fac doar astăzi pentru un prieten. Eu sînt scenarist.

Fiind sigur că nu mai mult de trei scenarişti de film erau cunoscuţi publicului, se lăudă ca fiind autorul mai multor filme de succes recente.

— E foarte interesant, spuse bărbatul. Am cunoscut şi eu cîndva un scriitor – pe Upton Sinclair sau Sinclair Lewis. Era un tip destul de în regulă, chiar dacă era socialist.

— De ce nu scrieţi un scenariu acum? întrebă doamna.

— Păi, pentru că sîntem în grevă, inventă Pat. Avem o chestie care se cheamă Organizaţia scenariştilor de film şi sîntem în grevă.

— Aha.

Clienţii se holbară cu suspiciune la emisarul acesta al lui Stalin de pe scaunul din faţă al maşinii lor.

— Şi pentru ce faceţi grevă? întrebă bărbatul stingherit.

Cunoştinţele politice ale lui Pat erau rudimentare. Ezită.

— Ei, pentru condiţii mai bune de viaţă, spuse el într-un tîrziu. Pentru creioane şi hîrtie gratuite, nu ştiu – totul e în Wagner Act3. După un moment, adăugă nedesluşit: Recunoaşterea Finlandei.

— Nu ştiam că scenariştii au sindicate, spuse bărbatul. Păi, şi dacă voi sînteţi în grevă, cine mai scrie scenariile?

— Producătorii, spuse Pat cu amărăciune. De asta sînt aşa de proaste.

— Ei, asta da ciudăţenie!

Ajunseră în raza vizuală a casei lui Ronald Colman şi Pat înghiţi în sec încurcat. O maşină decapotabilă nouă şi strălucitoare era parcată în faţă.

— Mai bine intru eu primul, spuse el. Adică, nu vrem să dăm peste vreo… scenă de familie sau mai ştiu eu ce.

— Are scene în familie? întrebă femeia cu nerăbdare.

— Ei, acum, ştiţi cum sînt oamenii, spuse Pat cu indulgenţă. Cred că ar trebui să văd mai întîi cum stau lucrurile.

Maşina se opri. Trăgînd aer în piept, Pat ieşi din ea. În acelaşi moment, uşa casei se deschise şi Ronald Colman trecu în grabă pe alee. Lui Pat i se opri inima în loc cînd actorul privi în direcţia lui.

— Bună, Pat, spuse el.

Evident, n-avea nici cea mai vagă idee că Pat venise la el, căci sări în maşină şi sunetul motorului acoperi răspunsurile lui Pat în timp ce Ronald Colman demară în trombă.

— Ei, ţi-a spus Pat, spuse femeia, impresionată.

— Bănuiesc că se grăbea, spuse Pat. Dar poate că putem să-i vedem casa.

Repetă în gînd o poveste, înaintînd pe alee. Tocmai vorbise cu prietenul lui, domnul Colman, care îi dăduse permisiunea să arunce o privire.

Casa era însă încuiată şi nu răspundea nimeni la sonerie. Trebuia să încerce la Melvyn Douglas, ale cărui saluturi, dacă se gîndea mai bine, erau un pic mai calde decît cele ale lui Ronald Colman. În orice caz, încrederea

clienţilor în el avea acum o bază solidă. Acel „Bună, Pat“ le sunase bine; aproape că se vedeau intraţi în cercul magic.

— Acum hai să încercăm la Clark Gable, spuse femeia. Aş vrea să-i spun lui Carole Lombard despre părul ei.

Lipsa aceea de respect îi chirci stomacul lui Pat. Cîndva, într-o mulţime, făcuse cunoştinţă cu Clark Gable, dar n-avea motive să spere că actorul avea să-şi mai amintească de el.

— Păi, am putea să încercăm întîi la Melvyn Douglas şi apoi la Bob Young sau la Young Doug. Toţi sînt în drumul nostru. Vedeţi dumneavoastră, Gable şi Lombard stau departe, în St Joaquin Valley.

— Aha, spuse doamna, dezamăgită. Chiar voiam să dau o fugă pînă sus, să le văd dormitoarele. Bine atunci, următoarea noastră preferinţă ar fi Shirley Temple. Se uită la căţeluşul ei. Şi ştiu că asta ar fi şi alegerea lui Boojie.

— Se cam tem de răpitori, spuse Pat.

Rănit în amorul propriu, bărbatul îşi scoase cartea de vizită şi i-o înmînă lui Pat.

DEERING R. ROBINSON

Vicepreşedinte şi Preşedinte al Consiliului de administraţie
Compania de produse alimentare Robdeer

— Par eu genul care ar vrea s-o răpească pe Shirley Temple?

— Trebuie doar să se asigure, spuse Pat, scuzîndu-se. După ce mergem la Melvyn…

— Nu, hai să o vedem pe-a lui Shirley Temple acum, insistă femeia. Serios! V-am spus de la început ce vreau.

Pat ezită.

— O să trebuiască să opresc la un magazin şi să sun înainte.

Într-un magazin, cumpără cu o parte din cei cinci dolari un sfert de gin din care luă două înghiţituri lungi în dosul unor rafturi înalte, după care cîntări situaţia. Putea, evident, să scape de domnul şi de doamna Robinson cît ai zice peşte; la urma urmei, îl produsese pe Ronald Colman, cu sonor, pentru cei cinci dolari ai lor. Pe de altă parte, aveau o şansă s-o prindă pe domnişoara Temple intrînd sau ieşind – şi, pentru o zi plăcută la Santa Anita mîine, Pat avea nevoie de încă cinci dolari. În văpaia ginului, prinse curaj şi, întorcîndu-se la limuzină,

îi dădu şoferului adresa.

Dar, apropiindu-se de casa lui Temple, i se strînse inima, căci văzu un gard înalt de fier şi o poartă electrică. Şi ghizii nu trebuiau să aibă o autorizaţie?

— Nu aici, îi spuse repede şoferului. Am făcut o greşeală. Cred că e următoarea sau două-trei case mai sus.

Se hotărî asupra unei vile impunătoare aşezate pe o pajişte deschisă şi, spunîndu-i şoferului să oprească, se dădu jos şi merse pînă la uşă. Deocamdată i se înfundase, dar poate reuşea cel puţin să vină înapoi cu o poveste care să-i potolească – domnişoara Temple avea oreion, de exemplu. Le putea arăta camera în care bolea, de pe alee.

Nu răspunse nimeni la sonerie, dar văzu că uşa era întredeschisă. Cu prudenţă, o deschise. Avea în faţă o cameră de zi pustie, de proporţii impozante. Ciuli urechile. Nu era nimeni prin preajmă, nu se auzeau paşi de la etaj, nici voci din bucătărie. Pat mai trase o duşcă de gin. Apoi se duse în grabă înapoi la limuzină.

— E la studio, spuse el repede. Şi dacă nu facem zgomot, putem să ne uităm la camera lor de zi.

Soţii Robinson şi Boojie se dădură jos din maşină şi îl urmară, nerăbdători. Camera de zi ar fi putut fi a lui Shirley Temple, ca şi a multora de la Hollywood. Pat văzu o păpuşă într-un colţ şi le-o arătă, iar doamna Robinson se duse şi-o luă în braţe, uitîndu-se la ea reverenţios şi întinzîndu-i-o şi lui Boojie care o adulmecă indiferent.

— Aş putea s-o cunosc pe domnişoara Temple? întrebă ea.

— A, e plecată, nu e nimeni acasă, spuse Pat, imprudent.

— Nimeni. Ei, atunci Boojie tare ar vrea să arunce o privire mică-mititică în dormitorul ei.

Înainte ca el să-i răspundă ceva, doamna Robinson deja o luase pe scări în sus. Domnul Robinson o urmă, iar Pat rămase aşteptînd neliniştit în hol, pregătit să plece dacă auzea pe cineva sosind afară ori vreo mişcare deasupra.

Termină sticla, se descotorosi elegant de ea pitind-o sub o pernă de pe canapea şi apoi, hotărînd că vizita de la etaj se lungea nepermis de mult, se duse după clienţii săi. Pe scări, o auzi pe doamna Robinson.

— Dar e un singur dormitor de copil. Am crezut că Shirley are doi fraţi.

Un geam de pe scara în spirală dădea spre stradă şi, privind afară, Pat văzu o maşină mare parcînd lîngă trotuar. Din ea coborî o celebritate de la

Hollywood care, deşi nu se număra printre cele vînate de doamna Robinson, nu avea pereche în prestigiu şi putere. Era bătrînul domn Marcus, producătorul, pentru care Pat Hobby lucrase ca agent de presă cu douăzeci de ani în urmă.

În acest moment Pat îşi pierdu cumpătul. Într-o fracţiune de secundă îşi imagină o explicaţie elaborată despre ce căuta acolo. N-ar fi fost iertat. Săptămînile lui ocazionale la două sute cincizeci de dolari ar fi dispărut cu totul şi s-ar fi scris un alt final pentru cariera lui şi aşa aproape complet încheiată. Plecă în grabă, luînd-o în jos pe scări, prin bucătărie şi apoi pe poarta din spate, lăsîndu-i pe soţii Robinson să-şi înfrunte destinul.

Îl cuprinse un sentiment de regret pentru ei, mergînd cu paşi repezi pe următorul bulevard. Şi-l închipui pe domnul Robinson scoţîndu-şi cartea de vizită de preşedinte al Companiei de produse alimentare Robdeer. Îşi închipui neîncrederea domnului Marcus, sosirea poliţiei, percheziţia făcută domnului şi doamnei Robinson.

Probabil lucrurile se vor opri aici – cu excepţia faptului că soţii Robinson aveau să se înfurie pe el pentru şarlatanie. Aveau să spună poliţiei de unde îl culeseseră.

Dintr-odată simţi cum i se înmoaie picioarele pe stradă, broboane de gin apărîndu-i din belşug pe frunte. Îşi lăsase maşina lîngă umbrela lui Gus Venske. Şi îşi mai aminti un alt element de identificare, sperând ca Roland Colman să nu-i ştie numele de familie.

Esquire, august 1940

1. Gene Venzke (1908-1922), atlet olimpic american cu cele mai bune rezultate în 1935-1936.
2. Primul şi cel mai faimos restaurant din lanţul de restaurante cu acelaşi nume din Los Angeles, California, care avea forma unui melon bărbătesc şi care este considerat imaginea emblematică a Epocii de Aur a Hollywoodului.
3. Wagner Act este o lege federală americană semnată în 1935. Ea apără drepturile sindicale ale salariaţilor din sectorul privat (n. red.).

Pat Hobby îşi dă obolul

I

Ca să împrumuţi bani cu graţie trebuie să alegi momentul şi locul potrivite. E destul de complicat, de exemplu, cînd cel care se împrumută e cherchelit sau are pojar, sau un ochi vînăt cît se poate de vizibil. S-ar putea continua la nesfîrşit, dar prilejurile nefavorabile au acelaşi numitor comun: este deosebit de dificil să împrumuţi bani cînd ai nevoie de ei.

Dificultăţile lui Pat Hobby erau legate acum de un actor aflat pe platou la filmări. Se înhămase la o sarcină cam grea, însă o făcea ca să-şi salveze maşina. Pentru cine arunca o privire evaluatoare abjectă, rabla n-ar fi părut vrednică să fie salvată, dar, din cauza distanţelor mari de la Hollywood, era un instrument indispensabil profesiei de scenarist.

— Compania de finanţare… îi explică Pat, dar Gyp McCarthy îl întrerupse.

— Trebuie să mă concentrez pentru următoarea dublă. Vrei să dau chix?

— Nu-mi trebuie decît douăzeci de dolari, stărui Pat. N-am cum să primesc de lucru dacă sînt nevoit să stau în dormitor.

— Aşa ai mai scuti din cheltuieli – oricum nu mai primeşti de lucru.

Remarca era dureros de corectă. Dar, indiferent că lucra sau nu, lui Pat îi plăcea să-şi petreacă zilele în sau pe lîngă un studio. Ajunsese la vîrsta jalnică şi periculoasă de patruzeci şi nouă de ani fără să aibă altceva de făcut.

— Mi s-a promis ceva de revizuit săptămîna viitoare, minţi el.

— Hai, scuteşte-mă! spuse Gyp. Mai bine dispari de pe platou pînă nu te vede Hilliard.

Pat aruncă agitat o privire înspre grupul de lîngă camera de filmat. Apoi scoase atuul.

— Cîndva, spuse el, cîndva am plătit ca să ai un copil.

— Ba bine că nu! spuse Gyp înfuriat la culme. Asta era acum şaisprezece ani. Şi unde e acum? E la închisoare pentru că a dat cu maşina peste o bătrînă,

fără să aibă carnet.

— Păi eu am plătit pentru el, spuse Pat. Două sute de dolari.

— Asta-i nimic pe lîngă cîţi bani am scos eu din buzunar. Aş mai face cascadorii la vîrsta mea, dacă aş avea lovele de dat împrumut? Aş mai lucra?

De undeva din întuneric un asistent de regie strigă:

— Toată lumea pe poziţii!

Pat spuse grăbit:

— Bine. Cinci dolari.

— Nu.

— Bine atunci, spuse Pat, mijindu-şi ochii iritaţi. O să stau acolo şi o să te fac s-o zbîrceşti cînd îţi spui replica.

— Of, pentru numele lui Dumnezeu! spuse Gyp neliniştit. Uite, o să-ţi dau cinci. Sînt în haina mea, uite acolo. Stai că ţi-i aduc eu.

O zbughi din platou şi Pat scoase un oftat de uşurare. Poate că Louie, agentul de pariuri al studiourilor, o să-i mai dea încă zece.

Din nou se auzi vocea asistentului de regie:

— Linişte!… Începem acum!… Lumini!

Luminile orbitoare îl loviră pe Pat direct în ochi, orbindu-l. Făcu un pas în direcţia greşită, apoi înapoi. Mai erau încă şase oameni în dubla aceasta – ascunzătoarea unui gangster – şi i se părea că toţi stăteau în drumul lui.

— Bun… Atenţie! Se filmează!

În disperarea lui, Pat se pitise în spatele unei butaforii, gândindu-se că astfel nu avea să fie zărit. În timp ce actorii îşi jucau scena, stătea acolo tremurînd un pic, cu spatele cocoşat, fără să aibă habar că era un travelling şi camera, înaintînd pe şină, era aproape pe el.

— Tu de-acolo de lîngă geam – hei, tu, *Gyp!* Mîinile sus.

Ca într-un vis, Pat ridică mîinile. De-abia atunci îşi dădu seama că se uita direct într-un obiectiv mare şi negru. Într-o clipă intră în scenă şi englezoaica din rolul principal, care trecu în fugă pe lîngă el şi sări pe geam. După o secundă interminabilă, Pat auzi indicaţia

— Stop!

Apoi o zbughi orbeşte printr-o uşă de butaforie, pe după colţ, împiedicîndu-se de un cablu, ridicîndu-se şi fugind apoi spre ieşire. Auzi pe cineva alergînd în urma lui şi mări pasul, dar chiar în uşă fu ajuns din urmă şi dat la o parte.

Era actriţa britanică.

— Grăbeşte-te! strigă ea. Cu asta am terminat. Iau avionul şi mă întorc în Anglia. Sărind în limuzina care o aştepta, mai aruncă o ultimă replică irelevantă: Trebuie să prind avionul de New York într-o oră.

„Cui îi pasă?“ îşi spuse Pat cu amărăciune, îndepărtîndu-se în fugă.

Nici prin cap nu-i trecea că repatrierea ei avea să-i schimbe cursul vieţii.

II

Şi nu pusese mîna pe cei cinci dolari. Se temea că trebuia să-şi ia gîndul pe vecie de la aceşti cinci dolari. Trebuia să găsească alte căi ca să nu lase sărăcia să intre pe cele două uşi ale *coupé*-ului său. Pat părăsi studioul cu inima cuprinsă de disperare, oprindu-se numai ca să ia benzină pentru maşină şi nişte gin pentru el, probabil ultima duşcă din cele multe pe care le luaseră împreună.

În dimineaţa următoare, se trezi cu o problemă şi mai serioasă. Pentru prima oară în viaţă, nu voia să se ducă la studio. Nu se temea numai de Gyp McCarthy, ci de întreaga forţă a unei companii de film, ba chiar a unei industrii. Adevărul era că a interveni nepotrivit într-o filmare constituia cumva o abatere majoră, în comparaţie cu care bîjbîielile costisitoare ale producătorilor sau scenarişti lor scăpau nepedepsite.

Pe de altă parte, momentul crucial pentru maşină era de-abia poimîine, şi Louie, agentul de pariuri al studiourilor, părea de data asta a fi ultima resursă, şi încă una cam amărîtă.

Îmbărbătîndu-se cu o duşcă insipidă de pe fundul sticlei, se duse la studio pe la zece, cu gulerul de la haină ridicat şi cu pălăria trasă peste urechi. Ştia o cale subterană de acces, prin departamentul de machiaj şi prin bucătăria bufetului, care l-ar fi putut duce pînă la Louie neobservat.

Doi paznici ai studiourilor puseră mîna pe el de cum dădu colţul de lîngă frizerie.

— Hei, am legitimaţie! protestă el. E valabilă o săptămînă – semnată de Jack Berners.

— Domnul Berners vrea neapărat să vă vadă.

Asta era deci – avea să fie dat afară din studiouri.

— Am putea să te dăm în judecată! strigă Jack Berners. Dar n-am rezolva

nimic.

— Ce contează o dublă? întrebă Pat. Puteţi folosi alta.

— Nu, nu putem. S-a blocat camera. Şi, în dimineaţa asta, Lily Keatts a luat avionul spre Anglia. A crezut că a terminat.

— Tăiaţi scena, sugeră Pat, şi apoi, inspirat, continuă: Sigur pot eu să v-o aranjez.

— Ai aranjat-o deja de minune! îl asigură Berners. Dacă mai aveam cum să repar lucrurile, fii sigur că nu te chemam.

Se opri şi-i aruncă lui Pat o privire întrebătoare. Îi sună apoi interfonul şi o voce de secretară spuse:

— Domnul Hilliard.

— Să intre.

George Hilliard era un tip imens şi nu era pic de bunăvoinţă în felul în care îl măsură pe Pat. Dar mai era ceva, în afară de furie, în uitătura aceea, şi Pat se foi şovăitor, în vreme ce era privit cu o curiozitate aproape impersonală de cei doi bărbaţi – de parcă ar fi fost un candidat pentru tigaia unui canibal.

— Bun, la revedere, sugeră el stingherit.

— Ce crezi, George? întrebă Berners.

— Păi… spuse Hilliard ezitînd, am putea să-i înnegrim vreo doi dinţi.

Pat se ridică în grabă şi făcu un pas spre uşă, dar Hilliard îl înşfăcă şi-l întoarse cu faţa.

— Ia zi ceva, spuse el.

— Nu puteţi să mă bateţi, strigă Pat. Dacă-mi spargeţi dinţii, vă dau în judecată.

Urmă o pauză.

— Ce crezi? întrebă Berners.

— Nu poate să vorbească, spuse Hilliard.

— Ei, pe naiba, sigur că pot! spuse Pat.

— Am putea să dublăm trei sau patru replici, continuă Hilliard, şi n-o să-şi dea seama nimeni. Jumătate din ăştia care joacă roluri de şobolani nu pot să vorbească. Ideea e că ăsta are statura care trebuie şi camera o să-i pună în valoare şi faţa.

Berners aprobă din cap.

— Bine, Pat. Eşti actor. Trebuie să joci rolul pe care-l avea McCarthy. Numai vreo două scene, dar sînt importante. O să ai nişte hîrtii de semnat la

Asociaţie şi la Biroul central de distribuţie şi poţi să te prezinţi la lucru după-amiază.

— Ce-i asta? întrebă Pat. Eu nu sînt un cabotin… Amintindu-şi că Hilliard jucase cîndva roluri principale, o dădu întoarsă: Sînt scenarist.

— Personajul pe care îl joci tu se numeşte „Şobolanul“, continuă Berners.

Îi explică de ce era nevoie ca Pat să-şi continue apariţia neaşteptată de ieri. Scenele care o includeau pe domnişoara Keatts fuseseră filmate primele, ca actriţa să-şi poată îndeplini un angajament în Anglia. Dar din scenele care umpleau scheletul acţiunii trebuia să rezulte cum ajunseseră gangsterii în ascunzătoarea lor şi ce făcuseră după ce domnişoara Keatts sărise pe geam. Avînd în vedere că apăruse, irevocabil, în scena cu domnişoara Keatts, Pat trebuia să mai apară încă în vreo şase scene, care aveau să fie filmate în zilele următoare.

— Despre ce bani vorbim? se interesă Pat.

— Pe McCarthy îl plăteam cu cincizeci pe zi… stai puţin Pat… dar m-am gîndit să te plătim cu ultimul tău preţ pentru scris scenarii, adică două sute cincizeci pentru toată săptămîna.

— Şi cu reputaţia mea cum rămîne? obiectă bătrînul Pat.

— La asta n-o să-ţi răspund, îi spuse Berners. Dar dacă Benchley poate să joace şi Don Stewart, şi Lewis, şi Wilder, şi Woollcot pot şi ei, bănuiesc că nici tu n-o să fii distrus.

Pat trase aer adînc în piept.

— Puteţi să-mi daţi un acont de cincizeci de dolari? întrebă el. Chiar mi-am cîştigat ieri…

— Dacă ai fi primit ce-ai cîştigat ieri, ai fi fost acum în spital. Şi să nu te apuci de beţiveală. Uite zece dolari şi asta e tot ce-o să vezi pentru o săptămînă.

— Dar maşina mea…

— S-o ia naiba de maşină.

III

„Şobolanul“ era cel mai învechit în rele, membru al unei bande care se ocupa cu sabotajul în numele unui guvern neidentificat. Replicile lui erau

simplitatea întruchipată – Pat scrisese multe asemănătoare. „Nu-l termina pînă nu vine Creierul“; „Hai s-o ştergem de aici“; „Amice, o să ieşi de-aici cu picioarele înainte.“ Lui Pat i se părea plăcut – mai ales că mai mult aştepta, ca întotdeauna cînd se lucra la un film – şi spera să fie o portiţă spre alte posturi libere în branşă. Îi părea rău că treaba dura atît de puţin.

Ultima lui scenă se filma în afara studioului. Ştia că „Şobolanul“ urma să declanşeze o explozie în care avea să moară şi el, dar Pat urmărise astfel de scene şi era convins că nu era ameninţat de nici cel mai mic pericol. Pe platou întrebă cu vagă curiozitate, cînd îi măsurară mijlocul şi pieptul:

— Faceţi un manechin?

— Nu chiar, îi răspunse recuzitorul. Chestia asta e deja gata, doar că era pentru Gyp McCarthy şi vreau să văd dacă o să-ţi fie bună.

— Şi mi-e bună?

— La fix.

— Dar ce e?

— Păi… e un soi de protecţie.

O adiere de nelinişte îl stăbătu pe Pat.

— Protecţie pentru ce? Împotriva exploziei?

— Ei, pe dracu! Explozia e falsă – e doar o retroproiecţie. E vorba de altceva.

— Ce anume? insistă Pat. Dacă trebuie să fiu protejat de ceva, am dreptul să ştiu de ce anume.

Lîngă faţada de butaforie a unui depozit, se poziţiona un set de camere. George Hilliard ieşi brusc dintr-un grup, se apropie de Pat şi, luîndu-l pe după umeri, îl conduse spre cabina de costume a actorilor. Odată ajunşi înăuntru, îi întinse o sticlă.

— Ia o duşcă, bătrîne. Pat luă o înghiţitură zdravănă. Sînt nişte chestii de făcut, Pat, îi spuse Hilliard, care necesită o costumaţie suplimentară. O să-ţi explic în timp ce te îmbracă.

Îl despuiară pe Pat de haină şi de vestă, îi desfăcură pantalonii şi, cît ai clipi din ochi, îi prinseră de mijloc un pieptar de fier cu balamale, care îl acoperea de la subsuoară pînă la vintre, ca un soi de ghips.

— E din fierul cel mai bun şi mai rezistent, Pat, îl asigură Hilliard. Cel mai bun ca duritate şi rezistenţă. E făcut în Pittsburgh.

Pat se împotrivi încercărilor celor doi costumieri de a-i trage pantalonii

peste drăcia metalică şi de a-i pune haina şi vesta.

— Pentru ce e asta? întrebă el, zbătîndu-se. Vreau să ştiu. Nu te las să mă împuşti, dacă asta ai…

— Fără împuşcături.

— Şi atunci *ce* e? Eu nu sînt cascador…

— Ai semnat un contract, ca şi McCarthy, ca să faci orice lucru rezonabil… şi avocaţii noştri au certificat asta.

— *Ce* e?

Lui Pat i se uscase gura.

— E un automobil.

— O să mă loviţi cu un automobil.

— Lasă-mă să-ţi spun, îl imploră Hilliard. N-o să te lovească nimic. Maşina o să treacă peste tine, asta-i tot. E o chestie atît de sigură…

— A, nu! spuse Pat. Nu, nu! Începu să tragă de pieptarul de metal. Nici să nu…

George Hilliard îi prinse mîinile ferm.

— Pat, aproape c-ai nenorocit filmul ăsta o dată – n-o s-o faci şi a doua oară. Fii bărbat.

— Exact asta am de gînd să fiu. N-o să te las să mă storceşti ca pe figurantul ăla de luna trecută.

Se întrerupse din vorbă. În spatele lui Hilliard văzu o figură cunoscută – o figură urîtă şi temută – aceea a responsabilului cu încasările de la Compania de finanţare şi împrumuturi North Hollywood. Mai încolo în parcare stătea *coupé*-ul lui, prieten şi slujitor devotat încă din 1934, împreună cu care trecuse prin multe nenorociri şi care îi era singura casă.

— Ori îţi onorezi contractul, spuse George Hilliard, ori ai terminat-o definitiv cu filmele.

Bărbatul de la compania de finanţare făcuse un pas înainte. Pat se întoarse spre Hilliard.

— Îmi împrumuţi… ezită… îmi dai un avans de douăzeci şi cinci de dolari?

— Sigur, îi spuse Hilliard.

Pat îi spuse răstit omului de la credite:

— Ai auzit? O să-ţi primeşti banii, dar dacă se rupe chestia aia, o să mă ai pe conştiinţă.

Următoarele minute trecură ca prin vis. Auzi ultimele instrucţiuni ale lui Hilliard, în timp ce ieşeau din cort. Pat urma să se întindă într-un şanţ puţin adînc, pentru a declanşa dinamita şi apoi eroul avea să treacă uşor cu maşina peste mijlocul lui. Pat îl asculta cu mintea în altă parte. Toate gândurile îi erau năpădite de imaginea în care se vedea crăpat ca un ou de peretele fabricii.

Apucă declanşatorul şi se întinse în şanţ. De undeva de departe cineva strigă „Linişte“, apoi auzi vocea lui Hilliard şi motorul maşinii care se încălzea.

— Acţiune! strigă cineva.

Auzi zgomotul maşinii, din ce în ce mai aproape, din ce în ce mai tare. Apoi Pat Hobby nu mai ştiu nimic.

IV

Cînd se trezi, era întuneric şi linişte. Cîteva clipe nici nu-şi dădu seama unde se afla. Apoi văzu că străluceau stelele pe cerul californian şi că era undeva singur cuc. Nu. Cineva îl ţinea strîns în braţe. Dar braţele erau de fier şi realiză că încă purta pieptarul de metal. Îşi aminti apoi totul – pînă la momentul în care auzise maşina apropiindu-se.

Din cîte putea pricepe, nu păţise nimic – de ce se afla însă aici şi de ce era singur?

Se chinui să se ridice, dar descoperi că îi era imposibil şi, după cîteva clipe de groază, începu să strige după ajutor. Timp de cinci minute tot strigă pînă cînd, în cele din urmă, se auzi o voce îndepărtată şi sosi un paznic al studiourilor.

— Ce-ai păţit, amice? Ai băut un strop prea mult?

— Pe dracu’, rosti tare Pat. Am participat la filmarea de azi după-amiază. A fost o măgărie fără seamăn să plece şi să mă lase în şanţul ăsta.

— Probabil au uitat de tine, cu toată agitaţia.

— Au uitat de mine! *Eu* am fost toată agitaţia. Dacă nu mă crezi, ia pune mîna să vezi ce am pe mine!

Paznicul îl ajută să se ridice.

— Erau supăraţi, explică el. O vedetă nu-şi rupe picioru’ în fiecare zi.

— Cum adică? S-a întîmplat ceva?

— Păi, din cîte am auzit eu, trebuia să treacă cu maşina peste un hop şi s-

a răsturnat. Au trebuit să oprească filmările şi sînt toţi cam cătrăniţi.

— Şi mă lasă pe mine în chestia asta – în cuva asta. Cum mi-o scot în seara asta? Cum o să-mi conduc maşina?

Cu toată furia, Pat simţea însă un soi de mîndrie debordantă. Fusese Ceva în tot aranjamentul ăsta – cineva îl băgase în seamă, după ani în care fusese trecut cu vederea. Reuşise să mai salveze filmul o dată.

Esquire, septembrie 1940

Avanpremiera lui Pat Hobby

I

— N-am ce să-ţi dau de lucru, spuse Berners. Şi-aşa avem mai mulţi scenarişti decît ne trebuie.

— Nu ţi-am cerut de lucru, spuse Pat demn. Aş vrea însă nişte bilete pentru avanpremiera de diseară – dacă tot apar pe jumătate pe generic.

— Ah, da, trebuie să stăm de vorbă despre asta, se încruntă Berners. S-ar putea să fim nevoiţi să-ţi scoatem numele de pe generic.

— *Cum?* exclamă Pat. Păi e deja acolo! L-am văzut în *Reporter*. „De Ward Wainwright şi Pat Hobby.“

— Ştiu, dar s-ar putea să trebuiască să-l scoatem cînd lansăm filmul. Wainwright s-a întors din est şi face scandal. Spune că ai revendicat nişte replici în care n-ai făcut decît să schimbi „Nu“ cu „Nu, domnule“ şi „stacojiu“ cu „roşu“ şi altele de soiul ăsta.

— Sînt în branşa asta de douăzeci de ani, spuse Pat. Îmi cunosc drepturile. Tipul ăla a făcut un ouşor amărît, iar eu am fost chemat să reconstruiesc ditamai găina!

— Ba nu-i aşa, îl asigură Berners. După ce Wainwright s-a dus la New York, te-am chemat ca să repari un personaj secundar. Dacă n-aş fi plecat eu la pescuit, n-ai fi reuşit aşa de uşor să-ţi trînteşti numele pe scenariu. Jack Berners se întrerupse, mişcat de tristeţea din ochii injectaţi ai lui Pat. Totuşi, m-am bucurat să văd că apari pe un generic, după atîta timp.

— O să intru în Asociaţia scenariştilor şi o să lupt pentru asta.

— N-ai nici o şansă. Oricum, Pat, numele tău o să apară în seara asta, cel puţin, şi o să le amintească tuturor că mai trăieşti. Şi o să-ţi fac eu rost de bilete – dar fii cu ochii în patru la Wainwright. Nu cred că e bine s-o iei pe coajă la peste cincizeci de ani.

— Am patruzeci şi ceva, spuse Pat, care avea patruzeci şi nouă.

Sună interfonul. Berners apăsă pe buton.

— E domnul Wainwright.

— Spune-i să aştepte. Se întoarse spre Pat: E Wainwright. Mai bine ieşi pe uşa din spate.

— Cum rămîne cu biletele?

— Treci pe-aici după-amiază.

Pentru un tînăr poet al ecranului aflat în plină ascensiune, treaba asta ar fi putut fi o lovitură zdrobitoare, dar Pat trecuse prin lucruri mai grele. Grele nu pentru el, ci pentru soarta crîncenă care îl urmărea de aproape un deceniu. În ciuda experienţei lui şi ajutat de toate prafurile care tot apăreau între bulevardele Washington şi Ventura, între Santa Monica şi Vine, se prăbuşea încetul cu încetul. Se mai agăţa de cîte-o tufă, mai găsea cîteva săptămîni de răgaz pe insula unei „cîrpeli“, dar în general prăbuşirea continua cu o viteză care l-ar fi ameţit pe un om mai plăpînd.

Odată ieşit întreg din biroul lui Berners, de exemplu, Pat privi înainte şi nu înapoi. Se gîndea să bea un pahar cu Louie, agentul de pariuri al studiourilor, şi să facă apoi nişte vizite unor vechi prieteni de la studio. Din cînd în cînd, dar din ce în ce mai rar, an de an, unele dintre vizitele acestea se transformau în angajamente, cît ai zice „Santa Anita“. După ce-şi termină paharul, ochii îi căzură însă pe o fată rătăcită.

Era evident că se pierduse. Stătea şi se uita fermecător la camioanele pline de figuranţi care se îndreptau spre bufet. Apoi privi în jur neajutorată – atît de neajutorată, încît ar fi dat un camion peste ea dacă Pat n-ar fi întins o mînă şi-ar fi tras-o la o parte.

— Vai, mulţumesc, spuse ea, mulţumesc, am venit cu un grup să fac un tur al studiourilor şi un paznic mi-a zis să-mi las aparatul de fotografiat într-un birou. Apoi m-am dus la studioul 5 unde mi-a spus paznicul, dar era închis.

Era o „blondă drăguţică“. Pentru ochii împăienjeniţi ai lui Pat, blondele drăguţele păreau să semene între ele ca un şir de păpuşi. Normal, aveau nume diferite.

— O rezolvăm noi, spuse Pat.

— Sînteţi foarte amabil. Eu sînt Eleanor Carter din Boise, Idaho.

Îi spuse numele lui şi că era scenarist. Păru la început dezamăgită, apoi încîntată.

— Scenarist?… Da, normal. Ştiam eu că trebuie să existe scenarişti, dar n-am auzit niciodată de unul pînă acum.

— Scenarişti cîştigă pînă la trei mii de dolari pe săptămînă, o asigură el hotărît. Sînt printre cei mai mari şmecheri de la Hollywood.

— Ştiţi, nu mi-am pus niciodată problema aşa.

— A fost şi Bernud1 Shaw pe-aici, spuse el, şi Einstein, dar nu s-au dovedit a fi la înălţime.

Se duseră pînă la afişier şi Pat descoperi că erau programate filmări pe trei platouri – şi unul dintre regizori era un vechi amic de-ai lui.

— Dumneavoastră ce-aţi scris? îl întrebă Eleanor.

Un mare star se ivi la orizont şi Eleanor îl sorbi din priviri pînă trecu de ei. Oricum, numele filmelor lui Pat i-ar fi fost necunoscute.

— Toate au fost filme mute, spuse el.

— Aha. Bun, şi care a fost ultimul scenariu pe care l-aţi scris?

— Păi, am lucrat la o chestie de la Universal – nu mai ştiu cum i-au spus pînă la urmă…

Văzând că nu o impresiona cîtuşi de puţin, se gîndi rapid. Ce ştiau ei în Boise, Idaho?

— Am scris *Căpitanii curajoşi*, spuse el cu îndrăzneală. Şi *Sfidătorii aerului*, şi *La răscruce de vînturi*, şi… *Cumplitul adevăr*, şi *Domnul Smith merge la Washington*.

— Ah! exclamă ea. Toate astea sînt filmele mele preferate. Şi *Sfidătorii aerului* e filmul preferat al prietenului meu, iar *Victoria întunericului* e preferatul meu.

— Mie mi s-a părut slab *Victoria întunericului*, spuse el cu modestie. Prea pretenţios, continuă el, adăugînd apoi, pentru a echilibra balanţa adevărului: Sînt în branşa asta de douăzeci de ani.

Ajunseră la un platou şi intrară. Pat îşi spuse numele ca să fie transmis regizorului şi li se dădu voie să intre. Îl urmăriră pe Ronald Colman care repeta o scenă.

— Dumneavoastră aţi scris asta? întrebă Eleanor în şoaptă.

— M-au solicitat, spuse Pat, dar eram ocupat.

Se simţi din nou tînăr, competent şi activ, capabil de multe combinaţii. Apoi îşi aminti ceva.

— Am o premieră diseară.

— Chiar aşa?

Încuviinţă din cap.

— Trebuia să merg cu Claudette Colbert, dar e răcită. Vrei să vii tu?

II

Se alarmă cînd fata îi pomeni ceva de familie, apoi răsuflă uşurat cînd ea îi spuse că era doar o mătuşă care locuia în oraş. Avea să fie ca pe vremuri: să meargă cu o blondă drăguţică pe lîngă mulţimile de oameni care priveau de pe trotuar. Maşina lui era din anul 1933, dar putea spune că e împrumutată – unul dintre servitorii lui japonezi îi buşise limuzina. Şi apoi? Nu prea avea habar, dar putea să joace teatru pentru o seară.

Îi făcu cinste cu masa de prînz la bufet şi i se aprinseseră călcîiele atît de tare, încît se gîndi să împrumute apartamentul cuiva pentru o zi. Era replica aceea veche că „îi dă o probă“. Eleanor nu se gîndea însă decît la cum să ajungă la coafor ca să se pregătească pentru diseară, şi el o conduse la poartă, fără tragere de inimă. Mai bău un pahar cu Louie şi se duse la biroul lui Jack Berners după bilete.

Secretara lui Berners le avea gata pregătite într-un plic.

— Am avut probleme cu biletele astea, domnule Hobby.

— Probleme? De ce? Nu poate omul să se ducă la propria avanpremieră? E ceva nou?

— Nu despre asta e vorba, domnule Hobby, spuse ea. Dar s-a discutat aşa de mult despre filmul ăsta, că s-au dus toate locurile.

Neîmpăcat, Pat se plînse:

— Şi la mine nu s-au gîndit.

— Îmi pare rău, spuse secretara, continuînd după o scurtă ezitare: De fapt, acestea sînt biletele domnului Wainwright. S-a înfuriat aşa de tare pe ceva, încît a spus că nu se mai duce şi mi le-a aruncat pe birou. N-ar fi trebuit să vă spun asta.

— Astea sînt locurile *lui*?

— Da, domnule Hobby.

Pat plescăi din limbă. Era un semn de triumf. Wainwright îşi pierduse cumpătul, ceea ce era ultimul lucru pe care trebuia să-l faci cînd lucrai în industria filmului – nu puteai decît să te prefaci că ţi-l pierzi – aşa că, probabil, nu se simţea tocmai sigur pe el. Poate că Pat trebuia să intre în Asociaţia

scenariştilor şi să le prezinte cazul său – dacă cei de acolo aveau avea să-l primească.

Problema era strict teoretică. Urma s-o ia pe Eleanor la ora cinci şi s-o ducă „undeva să bea un cocteil“. Îşi cumpără cu doi dolari o cămaşă, cu care se îmbrăcă în magazin, şi cu patru dolari o pălărie de vînător – înjumătăţindu-şi, astfel, contul pe care, de la Legea bancară din 1933, şi-l ţinea cu prudenţă în buzunar.

O extrase pe Eleanor fără dificultate din modestul bungalou din West Hollywood. Îi ascultase sfatul şi nu se îmbrăcase cu rochie de seară, dar era aranjată şi strălucitoare ca orice blondă drăguţică din trecutul lui. Şi nerăbdătoare: deborda de entuziasm şi recunoştinţă. Trebuia să se gîndească al cui apartament îl putea împrumuta pentru mîine.

— Vrei să dai o probă? o întrebă cînd intrară în barul de la Brown Derby.

— Ce fată n-ar vrea?

— Unele n-ar vrea; nici pentru un milion de dolari. Pat trecuse prin multe dezamăgiri în viaţa amoroasă. Unele preferă să clămpănească la maşina de scris în continuare sau, pur şi simplu, să stea degeaba. Ai fi mirată să afli cîte sunt aşa.

— Eu aş face aproape orice pentru o probă, spuse Eleanor.

Două ore mai tîrziu, uitîndu-se la ea, Pat se întrebă sincer dacă n-ar putea să aranjeze ceva în sensul ăsta. Exista Harry Gooddorf – şi mai era şi Jack Berners – dar şi la unul, şi la altul stătea prost cu creditul. Putea să facă însă *ceva* pentru ea, hotărî el. Avea să încerce măcar să găsească un agent interesat – dacă totul mergea bine mîine.

— Ce faci mîine? o întrebă.

— Nimic, răspunse ea prompt. N-ar fi bine să mergem să mîncăm, ca să ajungem apoi la avanpremieră?

— Sigur, sigur.

Mai făcu o incursiune în contul bancar pentru a-şi plăti cele şase pahare de whisky – oricine are dreptul să sărbătorească înainte de propria avanpremieră – şi o duse la restaurant ca să ia cina. Mîncară puţin. Eleanor era prea emoţionată, iar Pat îşi luase aportul de calorii sub altă formă.

Trecuse multă vreme de cînd nu-şi mai văzuse numele pe generic. Pat Hobby. Cum era om din popor, întotdeauna apărea pe generice ca Pat Hobby. Avea să-i facă plăcere să-şi vadă din nou numele şi, deşi nu se aştepta ca vechii

amici să se ridice în picioare şi să-i cînte *Mulţi ani trăiască*, era sigur că urma să primească cîteva bătăi pe umăr şi să atragă cîteva priviri cînd mulţimea avea să iasă de la film. Avea să fie o experienţă plăcută.

— Mi-e frică, spuse Eleanor, cînd trecură pe aleea plină de admiratori.

— Te privesc, spuse el sigur pe sine. Se uită la faţa ta drăguţă şi încearcă să-şi dea seama dacă eşti actriţă.

Un admirator întinse un album de autografe şi un creion spre Eleanor, dar Pat o împinse ferm înainte. Era tîrziu – prin jurul intrării se auzeau strigăte echivalente cu „Îmbarcarea!“

— Biletele dumneavoastră, domnule, vă rog.

Pat deschise plicul şi i le înmînă uşierului. Apoi îi spuse lui Eleanor:

— Locurile sînt rezervate. Nu contează că am întîrziat.

Se lipi strîns de el – era, după cum se dovedea, punctul culminant al debutului ei. Nu făcuseră nici trei paşi în cinematograf, cînd pe Pat îl apucă o mînă de umăr.

— Auzi, amice, biletele astea nu sînt pentru aici.

Înainte să-şi dea seama ce se petrecea, erau înapoi afară, cu priviri suspicioase îndreptate asupra lor.

— Sînt Pat Hobby. Eu am scris scenariul la filmul ăsta.

Preţ de-o clipă uşierul păru să-l creadă. Apoi acesta, fără să cedeze, îl adulmecă pe Pat, apropiindu-se de el.

— Amice, eşti beat. Biletele astea sînt pentru alt spectacol.

Eleanor arăta şi se simţea stînjenită, dar Pat era calm.

— Du-te înăuntru şi întreabă-l pe Jack Berners, spuse Pat. O să-ţi confirme el.

— Ascultă aici, spuse individul mătăhălos care păzea uşa. Biletele astea sînt pentru o parodie care e în centru în L.A. Îl tot împingea pe Pat la o parte. Du-te la filmul tău, cu prietena ta cu tot. Distracţie plăcută.

— Văd că nu pricepi. Eu am scris scenariul la filmul ăsta.

— Sigur. În visele tale.

— Uită-te la afiş. Îmi apare numele pe el. Eu sînt Pat Hobby.

— Ai vreo dovadă? Ia să-ţi văd talonul de la maşină.

Pat i-l întinse, şoptindu-i în acest timp lui Eleanor:

— Fii fără grijă!

— Aici nu scrie Pat Hobby, îi spuse uşierul. Aici scrie că proprietarul

maşinii e Compania de finanţare şi împrumuturi North Hollywood. Ăsta eşti tu?

Pentru prima oară în viaţă, Pat nu mai ştia ce să spună. Aruncă o privire rapidă înspre Eleanor. Tot ce vedea pe faţa ei îi indica acelaşi lucru pe care îl simţea şi el – că era singur cuc.

III

Deşi mulţimea sosită pentru avanpremieră începuse să se împrăştie, cu nedumerirea aceea vagă, tipic americană, asupra motivului pentru care veniseră, un grup mic văzuse ceva captivant şi tulburător pe chipurile lui Pat şi Eleanor. Era limpede că erau nişte intruşi, rămaşi pe dinafară ca şi ei, dar mulţimea era ofensată de tupeul cu care cei doi făceau eforturi să intre – un tupeu pe care cei mulţi nu-l împărtăşeau. Se auzeau mici împunsături răutăcioase. Apoi, în timp ce Eleanor deja se îndepărta de scena dezagreabilă, se iscă o oarecare zarvă la intrare. Un individ de un metru optzeci, bine îmbrăcat, ieşi cu paşi mari din cinematograf şi se uită în jur, pînă îl văzu pe Pat.

— Aici erai! strigă el. Pat îl recunoscu pe Ward Wainwright. Du-te înăuntru să te uiţi! mugi Wainwright. Să vezi ce-a ieşit! Uite, ia nişte cotoare de bilete! Cred că l-a regizat asistentul de recuzitor! Du-te să-l vezi! Iar uşierului îi spuse: E în regulă! El a scris scenariul. Nu mi-aş pune numele nici pe două rînduri din porcăria asta.

Tremurînd de nervi, Wainwright făcu un gest de lehamite şi plecă prin mulţimea curioasă.

Eleanor era îngrozită. Dar acelaşi spirit care inspirase replica „Eu aş face aproape orice pentru o probă“ o ţinea pe loc – deşi simţea o mînă invizibilă întinzîndu-se spre ea ca s-o tragă înapoi în Boise. Intenţionase să fugă – hotărît şi repede. Uşierul neînduplecat şi străinul cel înalt îi cristalizaseră sentimentul că Pat era „cam de nicăieri“. N-avea să lase niciodată ochii aceia iritaţi să se apropie de ea – nu pentru mai mult de un pupic în prag. Se păstra pentru cineva – şi acel cineva nu era Pat. Şi totuşi, simţea că mulţimea care rămăsese în urmă era un tribut pentru ea – ceva ce nu mai primise pînă atunci. De mai multe ori aruncă priviri spre oamenii aceia – priviri din care acum dispăruse teamă şovăielnică, lăsînd loc unui aer de regină.

Se simţea exact ca o vedetă.

Pat, de asemenea, era sigur pe el. Era avanpremiera *lui*; totul se afla acum în mîinile lui; numele avea să-i apară singur pe ecran la lansarea filmului. Trebuia să fie numele cuiva, nu-i aşa? Şi Wainwright se retrăsese.

SCENARIUL DE PAT HOBBY.

O apucă pe Eleanor de cot cu o strînsoare fermă şi o conduse triumfător spre intrare:

— Hai, curaj, scumpo! Ai văzut cum e pe-aici?

Esquire, octombrie 1940

1. Voit greşit în original.

Încercarea moarte n-are

I

Apartamentul lui Pat Hobby se întindea deasupra unui magazin de delicatese de pe Bulevardul Wilshire. Şi în el stătea întins Pat însuşi, înconjurat de cărţile sale – *Almanahul de film* din 1928 şi *Ghidul pistelor de curse, 1939* – de pozele sale – fotografii cu semnături autentice de la Mabel Normand şi Barbara LaMarr (care, fiind decedate, nu aveau valoare în prăvăliile de amanet) – şi de propriile sale picioare încălţate în pantofi cu şiret, cu pielea crăpată, sprijinite pe braţul unei canapele lăsate.

Pat ajunsese la „fundul sacului“ – deşi acest termen era prea ameninţător pentru a descrie o stare de lucruri destul de obişnuită în viaţa lui. Era veteran într-ale filmului; cunoscuse cîndva o viaţă fastuoasă, dar în ultimii zece ani îi fusese greu să pună mîna pe cîte-o slujbă – ceea ce nu se putea spune şi despre pahare.

— Gîndeşte-te numai, se văicărea adesea, doar un amărît de scenarist – la patruzeci şi nouă de ani.

Toată după-amiaza răsfoise *The Times* şi *The Examiner* în căutarea unei idei. Deşi nu avea intenţia să scrie un scenariu de film plecînd de la acea idee, avea nevoie de ea ca să poată intra într-un studio. Dacă nu aveai nimic de prezentat, era din ce în ce mai greu să treci de poartă. Dar, deşi cele două ziare, alături de revista *Life*, erau sursa cel mai des folosită pentru a găsi idei „originale“, în după-amiaza aceea nu reuşea să scoată nimic din ele. Erau războaie, un incendiu în Canionul Topanga, comunicate de presă de la studiouri, ştiri despre acte locale de corupţie şi, ca întotdeauna, minunatele victorii ale echipelor universitare, însă Pat nu găsi nimic care să concureze în materie de interes cu pagina de pariuri.

— Dacă reuşesc să ajung la Santa Anita, îşi spuse, poate îmi vine vreo idee despre mîrţoage.

Această idee antrenantă îi fu întreruptă de proprietar, cel cu magazinul de

delicatese de dedesubt.

— Ţi-am spus că nu-ţi mai transmit nici un mesaj, spuse Nick, şi rămîne valabil în continuare. Dar te-a sunat domnul Carl Le Vigne personal, de la studio, şi vrea să te duci la el imediat.

Perspectiva unei slujbe avu un oarecare efect asupra lui Pat. Îi anestezie ultimele rămăşiţe spulberate de bărbăţie şi îi insuflă, în schimb, o siguranţă suavă şi comodă. Discursurile de-a gata şi atitudinea de succes îi reveniră. Prin felul în care îi făcu cu ochiul pazniculuide la studio, se opri să schimbe o vorbă cu Louie, agentul de pariuri al studioului, şi se prezentă secretarei domnului Le Vigne, dădea de înţeles că fusese prins cu diverse treburi în alte părţi ale lumii.

— Sa-lut, Căpitane! îi zise lui Le Vigne jovial, purtându-se cu el aproape de la egal la egal, ca un locotenent de încredere care nici nu lipsise vreodată cu adevărat.

— Pat, soţia ta e în spital, îi spuse Le Vigne. Probabil că o să ajungă şi în ziare în după-amiaza asta.

Pat tresări.

— Soţia mea? spuse el. Care soţie?

— Estelle. A încercat să-şi taie venele.

— Estelle! exclamă Pat. Vrei să spui *Estelle?* Păi am fost însurat cu ea numai trei săptămîni!

— A fost cea mai bună femeie pe care ai avut-o vreodată, îi spuse Le Vigne nemilos.

— Nici nu mai ştiu nimic despre ea de zece ani încoace.

— Uite că afli acum. Au sunat la toate studiourile încercînd să dea de tine.

— N-am nici o legătură cu asta.

— Ştiu – e aici doar de o săptămînă. Se pare că a avut parte numai de ghinioane pe unde o fi locuit în ultima vreme… New Orleans? I-a murit soţul, i-a murit copilul, n-are bani… Pat începu să respire mai uşor. Nu încercau să-i pună nimic în cîrcă. Oricum, o să supravieţuiască, îl asigură Le Vigne inutil, şi a fost cîndva una dintre cele mai bune secretare de platou. Vrem să avem grijă de ea. Ne-am gîndit să facem asta oferindu-ţi ţie o slujbă. Nu o slujbă propriu-zisă, pentru că ştii că nu eşti în stare. Se uită în ochii iritaţi ai lui Pat. Mai degrabă o sinecură.

Pe Pat îl cuprinse neliniştea. Nu cunoştea cuvîntul, dar „sin1“ îl deranja,

iar „cură“ îi declanşa un întreg şuvoi de amintiri neplăcute.

— O să te punem pe statul de plată cu două sute cincizeci de dolari trei săptămîni la rînd, spuse Le Vigne, dar o sută cincizeci din banii ăştia se duc la spital, ca să acopere cheltuielile soţiei tale.

— Dar sîntem divorţaţi! protestă Pat. Şi nu-i treabă din aia făcută prin Mexic. Am mai fost însurat de atunci şi ea la…

— Asta-i situaţia, accepţi sau nu. Poţi avea un birou aici şi, dacă se întîmplă să apară ceva, te anunţăm.

— N-am muncit niciodată pentru o sută pe săptămînă.

— Nu te punem să lucrezi. Dacă vrei, poţi să stai acasă.

Pat îşi schimbă abordarea.

— Ba o să lucrez, spuse el repede. Doar să-mi dezgropaţi o poveste bună şi o să vă arăt eu ce pot sau nu să fac.

Le Vigne scrise ceva pe o bucăţică de hîrtie.

— Bine. O să-ţi se găsească un birou.

Afară, Pat se uită la bilet. „Doamna John Devlin“, scria pe el. „Spitalul Bunul Samaritean.“

Numai ce văzu cuvintele şi se enervă.

— Bunul samaritean! exclamă el. Cuib de borfaşi! O sută cincizeci de dolari pe săptămînă!

II

Lui Pat i se dăduseră multe slujbe de caritate, aceasta însă era prima care îl făcea să se simtă jenat. Nu îl deranja să nu-şi *cîştige* salariul, dar să nu-l încaseze era cu totul altceva. În plus, se întreba dacă alţi oameni de la studio, care în mod evident nu făceau nimic, erau şi ei plătiţi bine pentru asta. Erau, de exemplu, cîteva tinere superbe care se plimbau ţanţoş, ca nişte vedete, şi pe care Pat le luase drept fete de duzină, pînă cînd Eric, asistentul de platou, îi spusese că erau importuri din Viena şi din Budapesta, care încă nu fuseseră distribuite în filme. Oare şi ele întreţineau cu jumătate din leafa lor nişte bărbaţi cu care nu fuseseră căsătorite decît trei săptămîni?

Cea mai frumoasă dintre ele era Lizzette Starheim, o blondă minionă cu ochi viorii şi cu un aer dezamăgit, pe care nu reuşea să şi-l ascundă. Pat o vedea

aproape în fiecare după-amiază la bufet, luîndu-şi ceaiul singură – şi o abordă într-o zi, pur şi simplu, aşezîndu-se pe scaunul din faţa ei.

— Bună, Lizzette, spuse el. Sînt Pat Hobby, scenaristul.

— O, bună!

Arboră un zîmbet atît de fermecător, încît, pentru o clipă, îşi spuse că probabil auzise de el.

— Cînd au de gînd să te distribuie? întrebă el.

— Nu ştiu. Accentul îi era estompat şi tulburător. Nu-i lăsa să te ducă de nas. Nu cu un chip ca al tău. Frumuseţea ei îi desţelenea retorica ruginită. Cîteodată te ţin sub contract pînă îţi cad dinţii, pentru simplul fapt că semeni prea tare cu marea lor vedetă.

— Vai, nu se poate, spuse ea cu amărăciune.

— Ba se poate! o asigură el. Îţi spun *eu*. De ce nu te duci la altă companie care să te împrumute? Te-ai gîndit la varianta asta?

— Mi se pare minunat.

Intenţiona să aprofundeze subiectul, dar domnişoara Starheim se uită la ceas şi se ridică în picioare.

— Trebuie să plec acum, domnule…

— Hobby. Pat Hobby.

Pat i se alătură lui Dutch Waggoner, regizorul, care juca barbut cu o chelneriţă la altă masă.

— Eşti între filme, Dutch?

— Între filme pe dracu’! spuse Dutch. N-am mai făcut un film de şase luni şi mai am şase luni de contract. Încerc să-l întrerup. Cine era blondina?

După ce se întoarse în biroul său, Pat discută despre întîlnirile sale de la bufet cu Eric, asistentul de casting.

— Toţi au contracte semnate şi n-au încotro s-o apuce, spuse Eric. Uită-te numai la Jeff Manfred, care e producător asociat! Stă în birou şi le trimite bilete mahărilor, iar eu îi răspund din partea lor că sînt plecaţi la Palm Springs. Mi se rupe inima. Ieri şi-a pus capul pe birou şi a început să bocească.

— Şi care-i explicaţia? întrebă Pat.

— Se schimbă conducerea, sugeră Eric misterios. Vine restructurarea.

— Şi cine o să fie în frunte? întrebă Pat, cu o încîntare abia disimulată.

— Nimeni nu ştie, spuse Eric. Dar ce n-aş da s-o iau şi eu la deal! Frăţică! Aş vrea o slujbă de scenarist. Am trei idei cărora încă nu le-a picat

caşul de la gură.

— Nu-i viaţă asta, îl asigură Pat cu convingere. Aş face schimb cu tine acum pe loc.

A doua zi îl interceptă pe hol pe Jeff Manfred, care trecea cu graba neconvingătoare a cuiva care n-are nici o destinaţie.

— Unde te grăbeşti, Jeff? îl întrebă Pat, potrivindu-şi pasul după al lui.

— Citesc nişte scenarii, gîfîi cel întrebat fără convingere.

Pat îl atrase la el în birou, deşi acesta n-avea nici un chef.

— Jeff, ai auzit de reorganizare?

— Ascultă, Pat… Jeff se uita nervos pe pereţi. Ce reorganizare? întrebă el.

— Am auzit că Harmon Shaver ăsta o să fie noul şef, se aventură Pat, cel care va controla finanţele.

— Harmon Shaver! spuse Jeff cu dispreţ. Habar n-are cum se fac filmele – le are doar cu banii. Se plimbă de colo-colo ca un suflet fără căpătîi. Jeff se gîndi apoi mai bine. Şi totuşi, dacă ai dreptate, e genul de om cu care ai putea sta de vorbă. Îi aruncă lui Pat o privire îndurerată. N-am reuşit să mă văd cu Le Vigne sau cu Barnes, sau cu Bill Behrer de o lună. Nu reuşesc să pun mîna pe un proiect, nu reuşesc să pun mîna pe un actor, nu reuşesc să pun mîna pe un scenariu. Se întrerupse. M-am gîndit să coc eu ceva de unul singur. Ai vreo idee?

— Dacă am? spuse Pat. Am trei idei cărora încă nu le-a picat caşul la gură.

— Cu cine?

— Cu Lizzette Starheim, spuse Pat, în regia lui Dutch Waggoner – pricepi?

III

— Sînt alături de tine sută la sută, spuse Harmon Shaver. Asta e cea mai încurajatoare experienţă pe care am avut-o în lumea filmului. Scoase un chicotit vesel, ca de vînzător de obligaţiuni. Pentru numele lui Dumnezeu, îmi aduce aminte de un spectacol de circ pe care l-am organizat în copilărie.

Veniseră în biroul lui pe furiş, ca nişte conspiratori: Jeff Manfred,

Waggoner, domnişoara Starheim şi Pat Hobby.

— Vă place ideea, domnişoară Starheim? continuă Shaver.

— Mi se pare minunată.

— Şi dumneavoastră, domnule Waggoner?

— Am auzit ideea numai în linii mari, spuse Waggoner cu prudenţă de regizor, dar mi se pare că are ceva din vechea excelenţă emoţională. Îi făcu cu ochiul lui Pat. Nu ştiam că vagabondul ăsta bătrîn le mai are.

Pat radia de mîndrie. Jeff Manfred, deşi jubila, era mai puţin optimist.

— E important să nu sufle nimeni o vorbă, spuse el iritat. Mahării sigur ar găsi o cale să-i pună cruce. Peste o săptămînă, cînd avem gata scenariul, ne ducem la ei.

— Sînt de acord, spuse Shaver. Au condus studioul de atîta vreme că… ei bine, eu nici în propriile mele secretare n-am încredere: le-am trimis la curse în după-amiaza asta.

În biroul lui Pat aştepta Eric, asistentul de platou. Nu ştia că el era pivotul în jurul căruia se învîrtea ditamai afacerea.

— Ei, îţi place marfa? întrebă el înflăcărat.

— E bunicică, îi răspunse el cu o indiferenţă calculată.

— Ai spus că o să-mi plăteşti mai mult pentru următoarea tranşă.

— Fie-ţi milă! Pat era ofensat. Cîţi asistenţi de platou primesc şaptezeci şi cinci de dolari pe săptămînă?

— Cîţi asistenţi de platou au talent la scris?

Pat făcu nişte socoteli. Din cei două sute de dolari pe săptămînă pe care Jeff Manfred i-i dădea în avans din buzunarul propriu, îşi oprise firesc un comision de şaizeci la sută.

— O să-ţi dau o sută, spuse el. Acum ieşi din incinta studiourilor şi hai să ne întîlnim în faţă la barul Benny.

La spital, Estelle Hobby Devlin stătea în capul oaselor, copleşită de vizita neaşteptată.

— Mă bucur că ai venit, Pat, spuse ea, e foarte drăguţ din partea ta. Ai primit biletul meu?

— Lasă biletul, spuse Pat ţîfnos.

Nu-i plăcuse niciodată nevasta asta. Îl iubise prea mult – pînă cînd descoperise subit că era un amant prost. Se simţea inferior în prezenţa ei.

— Am un tip afară, spuse el.

— Pentru ce?

— M-am gîndit că probabil n-ai nimic de făcut şi ai vrea să mă răsplăteşti pentru toată… Făcu un gest cu mîna spre camera goală de spital. Cîndva erai o secretară de platou grozavă. Crezi că, dacă îţi aduc o maşină de scris, poţi să pui cap la cap nişte idei bune?

— Păi… da. Cred că aş putea.

— E secret. Nu putem avea încredere în nimeni de la studio.

— Bine, spuse ea.

— O să-l trimit pe băiatul ăsta cu ideile. Am o conferinţă.

— Bine… şi… ah, Pat, să mai vii pe la mine.

— Sigur, o să vin.

Ştia însă că n-avea s-o facă. Nu-i plăceau camerele de oameni bolnavi – el însuşi trăia în aşa ceva. De acum terminase însă cu sărăcia şi cu eşecurile. Admira forţa – avea s-o ducă pe Lizzette Starheim la un meci de wrestling în seara aceea.

IV

În gîndurile lui cele mai ascunse, Harmon Shaver se referea la momentul în care avea să dea cărţile pe faţă ca la „petrecerea surpriză“. Voia să-l pună pe Le Vigne în faţa faptului împlinit, aşa că îşi adună gaşca înainte de a-l suna pe acesta şi a-l ruga să vină la el în birou.

— Pentru ce? întrebă Le Vigne. Nu poţi să-mi spui acum? Sînt ca naiba de ocupat.

Aroganţa aceasta îl irită pe Shaver – care era acolo pentru a veghea la interesele acţionarilor de pe Coasta de Est.

— Nu-ţi cer mult, spuse el cu asprime. Accept să rîdeţi de mine pe la spate şi să mă lăsaţi pe dinafară tot timpul. Acum am însă ceva şi te-aş ruga să vii pînă aici.

— Bine… bine.

Le Vigne ridică din sprîncene cînd îi văzu pe membrii noii producţii, dar nu spuse nimic. Se tolăni într-un fotoliu, cu ochii în podea şi cu mîna la gură.

Domnul Shaver îşi începu discursul, dezlănţuindu-se într-o rafală de cuvinte care fermentau în el de luni de zile. În esenţă, protestul lui suna aşa:

„N-ai vrut să mă laşi să joc, dar am de gînd să joc oricum.“ Apoi îi făcu un semn din cap lui Jeff Manfred – care deschise scenariul şi citi cu voce tare. Treaba asta ţinu în jur de o oră, timp în care Le Vigne rămase nemişcat şi tăcut.

— Poftim, spuse Shaver triumfător. Dacă n-ai nici o obiecţie, eu cred că ar trebui să alocăm un buget acestei propuneri şi să ne apucăm de treabă. De oamenii mei mă ocup eu.

În cele din urmă Le Vigne vorbi.

— Vă place, domnişoară Starheim?

— Mi se pare minunat.

— În ce limbă o să jucaţi?

Spre surprinderea tuturor, domnişoara Starheim se ridică în picioare.

— Trebuie să plec acum, spuse ea, cu accentul ei estompat şi tulburător.

— Staţi jos şi răspundeţi-mi, spuse Le Vigne. În ce limbă o să jucaţi?

Domnişoara Starheim părea gata să izbucnească în lacrimi.

— Wenn eu gute profesori hätte konnte ich dann rolurile aşte gut spielen2, se bîlbîi ea.

— Dar vă place scenariul.

Fata ezită.

— Mi se pare minunat.

Le Vigne se întoarse spre ceilalţi.

— Domnişoara Starheim e aici de opt luni, spuse el. A avut trei profesori. Dacă lucrurile nu s-au schimbat cumva în ultimele două săptămîni, ştie să spună doar trei fraze. Ştie să spună: „Încîntată de cunoştinţă“; ştie să spună: „Mi se pare minunat“; şi ştie să mai spună: „Trebuie să plec acum.“ Domnişoara Starheim s-a dovedit a fi o tîmpită – şi nu, nu o insult, pentru că nu ştie ce înseamnă. În orice caz, asta vă e vedeta.

Se întoarse înspre Dutch Waggoner, dar regizorul era deja în picioare.

— Carl, te rog… spuse el, luînd o poziţie defensivă.

— Voi m-aţi forţat, spuse Le Vigne. Am avut încredere în beţivi pînă la un punct, dar să fiu al naibii dacă o să am încredere într-un narcoman. Se întoarse spre Harmon Shaver: Dutch a fost bun exact cîte o săptămînă la fiecare dintre ultimele lui patru filme. Acum e în regulă, dar de îndată ce începe căldura o ia pe prafuri albe. Dutch, haide! Nu spune nimic, că s-ar putea să regreţi. Te mai ţinem doar ca *speranţă* – dar n-o să mai ajungi pe un platou de filmare înainte să primim o adeverinţă medicală pe un an. Din nou se întoarse

spre Harmon: Ăsta vă e regizorul. Şeful vostru de echipă, Jeff Manfred, se află aici dintr-un singur motiv: pentru că e vărul soţiei lui Behrer. N-are nimeni nimic cu el, însă e legat de vremurile filmului mut la fel de mult ca… la fel de multa ca… Ochii îi căzură pe bărbatul dărîmat care tremura: … la fel de mult ca Pat Hobby.

— Ce vrei să spui? ripostă Jeff.

— Ai avut încredere în Hobby, nu-i aşa? Asta explică totul. Se întoarse înapoi spre Shaver: Jeff e un smiorcăit şi un aspirant, şi un visător. Domnule Shaver, aţi cumpărat nişte materiale de construcţii compromise.

— Pînă la urmă am cumpărat o poveste bună, spuse Shaver insolent.

— Da. Aşa e. O să punem în lucru această poveste.

— Şi asta nu-i ceva? întrebă Shaver. Totul a fost atît de discret, încît de unde era să ştiu despre domnul Waggoner şi despre domnişoara Starheim? Ştiu însă cînd o poveste e bună.

— Da, spuse Le Vigne, dus pe gînduri. Se ridică. Da, e o poveste bună. Vino la mine în birou, Pat.

Era deja la uşă. Pat aruncă o privire agonizantă către domnul Shaver, de parcă i-ar fi cerut să-l susţină. Apoi, şovăitor, îl urmă pe Le Vigne.

— Stai jos, Pat. Eric ăsta are talent, nu-i aşa? spuse Le Vigne. O să ajungă departe. Cum de l-ai dezgropat?

Pat simţi cum i se strîng curelele de la scaunul electric.

— Ei… l-am dezgropat, pur şi simplu. A… venit la mine în birou.

— O să-l angajăm, spuse Le Vigne. Ar trebui să avem un sistem care să le dea o şansă tinerilor ca el. Răspunse la interfon, apoi se întoarse din nou spre Pat: Cum ai reuşit totuşi să te combini cu blestematul ăsta de Shaver. *Tu*, Pat – care eşti din garda veche.

— Păi, m-am gîndit că…

— De ce nu se duce naibii în Est? continuă Le Vigne dezgustat. Stă aici şi vă zăpăceşte pe voi, fraierii!

Lui Pat începu să-i vină inima la loc. Îşi recunoscu semnalul şi răspunse ca un cîine la apel.

— Bine, dar ţi-am făcut rost de o poveste, nu-i aşa? spuse el, aproape mîndrindu-se. Şi adăugă: De unde ai aflat despre asta?

— M-am dus s-o vizitez pe Estelle la spital. Lucra cu puştiul ăsta la ea. Am dat peste ei.

— Ah, spuse Pat.

— Îl ştiam pe puşti din vedere. Acum, Pat, spune-mi un lucru: Jeff Manfred credea că tu ai scris-o? Sau e şi el părtaş la coţcărie?

— O, Doamne, se văicări Pat. De ce trebuie să răspund la asta?

Le Vigne se aplecă în faţă insistent.

— Pat, stai deasupra unei trape secrete! spuse el cu o privire turbată. Vezi cum e decupată mocheta? Nu trebuie decît să apăs pe butonul ăsta şi ai căzut în Iad! Ai de gînd să *vorbeşti*?

Pat era deja în picioare, holbîndu-se disperat la podea.

— Sigur că da! strigă.

Îl crezuse. Credea astfel de lucruri.

— Bine, spuse Le Vigne, relaxîndu-se. Vezi că e whisky în dulapul de colo. Vorbeşte repede şi o să-ţi mai dau o lună două sute cincizeci de dolari pe săptămînă.. Într-un fel, îmi place să te am prin preajmă.

Esquire, noiembrie 1940

1. „Păcat“ (engl.).
2. „Dacă aş fi avut profesori buni, aş fi putut să joc bine în rolul acesta” (într-o limbă germană combinată cu engleza în original).

Un scurtmetraj patriotic

Pat Hobby îşi trăise apogeul succesului la Hollywood, şi ca scenarist, şi ca bărbat, în perioada la care Irving Cobb se referă numind-o „epoca piscinelor cu mozaic“, chiar înainte de vremea în care unii ajunseseră să-şi pună o tibie a Sfîntului Sebastian ca schimbător de viteze.

Domnul Cobb exagerează, fără îndoială, căci în zilele îmbelşugate ale filmului mut, Pat avea şi el piscina lui, care era toată din ciment, asta dacă nu ţineai cont de crăpăturile prin care apa îşi căuta cu încăpăţînare drumul prin pămînt.

— Dar *era* o piscină, îşi spuse el într-o după-amiază, mai bine de un deceniu mai tîrziu.

Deşi era acum mai mult decît recunoscător pentru sarcina modestă care îi fusese încredinţată de Berners, producătorul, – cu două sute cincizeci de dolari pe săptămînă – toată ura pe care o resimţea faţă de slujbă nu reuşea să-i şteargă această amintire.

Fusese chemat la studio ca să lucreze la un scurtmetraj amărît. Era inspirat din cariera generalului Fitzhugh Lee, care luptase pentru Statele Confederative şi mai apoi pentru Statele Unite ale Americii împotriva Spaniei – aşa că nu avea să ofenseze nici Nordul, nici Sudul. Iar la ultima întîlnire Pat încercase să contribuie şi el.

— Mă gîndeam… îi sugeră el lui Jack Berners… că poate ar fi bine dacă i-am da o tentă evreiască.

— Ce vrei să spui? îl întrebă Jack Berners în grabă.

— Păi, m-am gîndit… la cum stau lucrurile şi aşa mai departe, că ar fi o chestie destul de bună să arătăm că sînt şi cîţiva evrei pe-acolo.

— Pe unde?

— În Războiul Civil. Îşi trecu în revistă rapid cunoştinţele slabe de istorie. Au fost, nu-i aşa?

— Normal, spuse Berners, oarecum iritat. Bag seama că a fost toată lumea, în afară de quakeri.

— Bun, păi ideea mea era să-l facem pe Fitzhugh ăsta să fie îndrăgostit

de o evreică. El o să fie împuşcat în vremea asediului, aşa că ea trage clopotul unei biserici…

Jack Berners se aplecă spre el, cu gravitate.

— Auzi, Pat, vrei slujba asta, aşa-i? Bun, eu ţi-am spus povestea. Şi ai primit primul scenariu. Dacă te-ai gîndit la prostiile astea ca să-mi cînţi mie în strună, cred că îţi cam scapă lucrurile din mînă.

Păi aşa îl ameninţai pe un om care avusese cîndva o piscină despre care vorbiseră…

Şi uite cum a ajuns el să se gîndească la piscina lui de mult pierdută, intrînd în departamentul de scurtmetraje. Îşi amintea de o anumită zi cu mai bine de un deceniu în urmă în cele mai mici detalii: cum sosise la studio în maşina lui condusă de un filipinez în uniformă; plecăciunea respectuoasă a paznicului de la poartă care îi lăsase să intre în studio, cu maşină cu tot; cum urcase spre biroul acela de mult pierdut care avea o cameră pentru secretară şi care era, de fapt, un birou de director…

Reveria îi fu întreruptă de vocea lui Ben Brown, şeful departamentului de scurtmetraje, care îl conduse în birourile lui.

— Tocmai m-a sunat Jack Berners, îi spuse el. Nu vrem nici o idee nouă, Pat. Avem o poveste bună. Fitzhugh Lee a fost un comandant de cavalerie neînfricat. A fost nepotul lui Robert E. Lee şi vrem să-l înfăţişăm la bătălia de la Appomattox, destul de cătrănit şi tot restul. Şi apoi să arătăm cum şi-a găsit împăcarea – trebuie să avem grijă, pentru că Virginia e plină de Lee – şi cum acceptă în cele din urmă un mandat din partea Statelor Unite de la preşedintele McKinley…

Mintea lui Pat ţîşni din nou înapoi în trecut. Preşedintele – acesta era cuvîntul magic care circulase în dimineaţa aceea de demult. Preşedintele Statelor Unite avea să facă o vizită la studio. Toată lumea o luase razna cu ocazia asta – părea să marcheze o nouă eră în industria filmului, pentru că nici un preşedinte al Statelor Unite nu mai vizitase un studio pînă atunci. Cei din conducerea companiei erau îmbrăcaţi la patru ace; de la fereastra casei lui de mult pierdute din Beverly Hills, Pat îl văzuse pe domnul Maranda, a cărui vilă impunătoare era vecină cu a lui, agitîndu-se pe alee, purtînd frac la ora nouă dimineaţa, şi îşi dăduse seama că avea să urmeze ceva important. Se gîndise că era ceva legat de cler, dar cînd ajunsese la studio aflase că urma să vină însuşi Preşedintele Statelor Unite…

— Să scoţi toate chestiile care au de-a face cu Spania, îi spuse Ben Brown. Tipul care le-a scris era comunist şi i-a pus pe jar pe toţi ofiţerii spanioli. Să repari tu asta.

În biroul care îi fusese repartizat, Pat se uita peste scenariul de la *Să slujeşti două steaguri*. Prima scenă îl înfăţişa pe generalul Fitzhugh Lee în fruntea detaşamentului său de cavalerie, primind vestea că Petersburg fusese evacuat. În scenariu Lee primea lovitura fără să scoată un cuvînt, dar Pat cîştiga două sute cincizeci pe săptămînă aşa că, nonşalant şi fără efort, introduse una dintre replicile lui preferate:

Lee (către ofiţerii săi):
Ei, de ce staţi acum şi vă holbaţi? FACEŢI ceva!
6. Plan mediu: Ofiţerii se îmbărbătează între ei, bătîndu-se unul pe altul pe spate etc.
Anşeneu cu:

Cu ce? Mintea lui Pat alunecă din nou în trecutul fermecător. În ziua aceea fericită din anii douăzeci, îi sunase telefonul pe la amiază. Era domnul Maranda.

— Pat, preşedintele o să ia prînzul în sala privată de mese. Doug Fairbanks nu poate să vină, aşa că e un loc liber şi oricum ne-am gîndit că ar trebui să fie şi un scenarist acolo.

Amintirea prînzului oficial fremăta strălucitoare în mintea lui. Marele Bărbat pusese cîteva întrebări despre filme şi spusese o glumă la care Pat rîsese copios împreună cu ceilalţi; toţi oameni serioşi – bogaţi, fericiţi şi plini de succes.

Preşedintele avea să se ducă după aceea pe platouri ca să vadă cum se filmează cîteva scene şi mai tîrziu era aşteptat acasă la domnul Maranda, ca să se întîlnească la un ceai cu cîteva dintre vedetele feminine. Pat nu fusese invitat la petrecerea aceea, dar oricum se dusese devreme acasă şi, de pe veranda lui, văzuse cum se apropia coloana prezidenţială, cu domnul Maranda aşezat alături de preşedinte, pe bancheta din spate a unei maşini. Era mîndru de cinematografie pe atunci – de poziţia pe care o ocupa în industrie – de preşedinte, de ţara fericită în care se născuse…

Întorcîndu-se cu picioarele pe pămînt, Pat privi în jos, la scenariul de la *Să slujeşti două steaguri* şi scrise, încet şi gînditor:

Inserţie: Un calendar – cu anii marcaţi clar şi cu foile zburînd într-un vînt rece, pentru a arăta cum Fitzhugh Lee îmbătrîneşte pe zi ce trece.

Lucrul îi provocase sete – şi nu de apă; însă era păţit şi nu avea de gînd să bea alcool în prima zi de slujbă. Se ridică şi ieşi pe hol, luînd-o apoi pe coridor spre dozatorul de apă.

Mergînd, se trezi purtat din nou de starea de reverie.

Fusese o după-amiază californiană superbă, aşa că domnul Maranda îşi invitase musafirul de seamă şi gaşca de vedete în grădina care se învecina cu aceea a lui Pat. El ieşise pe uşa din spate şi se furişase pe lîngă un gard viu destul de scund, încercînd să rămînă nevăzut – şi apoi, întîmplător, Pat se trezise faţă în faţă cu echipa prezidenţială.

Preşedintele zîmbise şi dăduse din cap. Domnul Maranda zîmbise şi dăduse din cap.

— L-aţi cunoscut pe domnul Hobby la prînz, îi spuse domnul Maranda preşedintelui. E unul dintre scenariştii noştri.

— A, da, spuse preşedintele. Dumneavoastră scrieţi filmele.

— Da, aşa e, spuse Pat.

Preşedintele aruncă o privire spre proprietatea lui Pat.

— Şi bănuiesc, spuse el, că vă vine din belşug inspiraţia stînd pe marginea acelei piscine minunate.

— Da, spuse Pat, într-adevăr.

…Pat îşi umplu paharul la dozator. Pe hol venea un grup: Jack Berners, Ben Brown şi alţi cîţiva directori şi cu ei o fată cu care erau toţi foarte atenţi şi curtenitori. Îi recunoscu chipul – era fata anului, fata cea mai cea, atracţia cea mare, strălucirea întruchipată, tînăra pentru ale cărei servicii toate studiourile erau într-o competiţie acerbă.

Pat zăbovi cu paharul de apă în mînă. Văzuse multe vedete contrafăcute care dădeau buzna în lumea filmuluişi apoi dădeau bir cu fugiţii, dar fata asta chiar era veritabilă, putea ridica pulsul unei naţiuni întregi. Îşi simţea propria inimă bătînd mai repede. În cele din urmă, cînd procesiunea se apropie, îşi puse jos paharul, îşi trecu mîna prin păr şi făcu un pas în afară, pe coridor.

Fata se uită la el – el se uită la fată. Apoi ea îi apucă pe Jack Berners şi pe Ben Brown de cîte un braţ şi dintr-odată grupul păru să treacă direct prin Pat – astfel încît acesta fu nevoit să se dea cu un pas înapoi şi să se lipească de zid.

O clipă mai tîrziu, Jack Berners se întoarse şi îi spuse:

— Bună, Pat.

Apoi alţi cîţiva aruncară şi ei priviri rapide în jur, dar nimeni nu mai vorbi, într-atît erau de absorbiţi de fată.

În biroul lui, Pat se uita la scena în care preşedintele McKinley îi oferea un mandat al Statelor Unite lui Fitzhugh Lee. Şi, brusc, scrîşni din dinţi şi scrise apăsat, cu creionul:

Lee

Domnule Preşedinte, puteţi să vă luaţi funcţia şi să vă duceţi dracului.

Apoi se aplecă peste birou, cu umerii scuturîndu-i-se de la amintirea acelei zile fericite cînd avea piscină.

Esquire, decembrie 1940

Pe urmele lui Pat Hobby

I

Ziua fusese întunecată de la început şi o ceaţă californiană se strecura pretutindeni, urmărindu-l pe Pat în goana lui prin oraş, cu capul neacoperit. Destinaţia sa, refugiul său, era studioul, unde nu era angajat, dar care îi fusese casă timp de douăzeci de ani.

Îşi închipuia numai sau paznicul de la poartă chiar le aruncase, lui şi legitimaţiei lui, o privire din cale afară de lungă? Poate din cauză că nu avea pălărie. Hollywoodul era plin de bărbaţi fără pălărie, dar Pat simţea că ieşea în evidenţă, mai ales că nu avusese ocazia să-şi facă o cărare prin părul rar şi cărunt.

În Clădirea scenariştilor, se duse la toaletă. Apoi îşi aminti că, în urma unei dispoziţii inspirate venite de sus, toate oglinzile din clădire fuseseră scoase de un an de zile.

De cealaltă parte a holului văzu uşa lui Bee McIlvaine întredeschisă şi îi întrezări trupul durduliu.

— Bee, poţi să-mi împrumuţi, te rog, trusa de machiaj? întrebă el.

Bee îl privi cu suspiciune, apoi se încruntă şi scotoci după ea prin poşetă.

— Eşti pe la studio? îl întrebă ea.

— O să fiu săptămîna viitoare, prezise el.

Puse trusa de machiaj pe biroul ei şi se aplecă peste ea cu pieptenele, ca să se vadă în oglindă.

— De ce nu pun la loc oglinzile la bude? Au impresia că scenariştii ar sta şi s-ar uita în ele toată ziua, bună ziua?

— Mai ţii minte cînd au scos canapelele? îi spuse Bee. În o mie nouă sute treizeci şi doi. Şi le-au pus înapoi în treizeci şi patru.

— Eu lucram acasă, spuse Pat cu compătimire.

După ce se aranjă în oglinda ei, se întrebă dacă ar fi putut apela la ea pentru un împrumut – atîta cît să-şi cumpere o pălărie şi ceva de mîncare. Însă

Bee probabil văzuse ceva în privirea lui, căci i-o luă înainte:

— Finlandezii mi-au luat toţi banii, spuse ea, şi deja mă tem că rămîn fără slujbă. Ori începe mîine filmul meu, ori îl pun în arhivă. Nici măcar titlu nu avem.

Îi întinse un buletin informativ şapirografiat de la departamentul de scenarii şi Pat se uită la titlu.

CĂTRE TOATE DEPARTAMENTELE:
SE CAUTĂ TITLU – CINCIZECI DE DOLARI RECOMPENSĂ
URMEAZĂ REZUMATUL

— Nu mi-ar strica vreo cincizeci de dolari, spuse Pat. Despre ce e vorba?

— Scrie acolo. E despre tot soiul de chestii care se petrec în căsuţele de vacanţă.

Pat făcu ochii mari şi îi aruncă o privire speriată. Se crezuse în siguranţă aici, dincolo de porţile păzite, dar veştile circulau repede. Era un avertisment prietenos sau poate nu chiar aşa de prietenos. Trebuia să fugă mai departe. Era un bărbat hăituit acum şi n-avea nici un loc în care să-şi pună capul fără pălărie.

II

Odată intrat pe uşa bufetului, Pat aruncă o privire în jur. Nu era nici un paznic, doar fata de la standul cu trabucuri, dar cînd voiai să pui mîna pe pălăria altcuiva, te loveai de un singur impediment: era greu să apreciezi mărimea dintr-o privire fugară, iar imaginea unui bărbat care încerca mai multe pălarii într-un vestiar era inevitabil suspectă.

Îşi mai băgau coada şi gusturile personale. Lui Pat îi făcea cu ochiul o pălărie verde de fetru cu o pană sprinţară, însă putea fi prea uşor de identificat. Acelaşi lucru era valabil şi pentru o pălărie Stetson albă şi elegantă, pentru spaţii deschise. În cele din urmă se decise asupra unei pălării Homburg robuste şi cenuşii care părea de nădejde. Cu mîini tremurînde, şi-o puse pe cap. Îi venea bine. Ieşi apoi – cu paşi interminabili, de parcă ar fi mers cu încetinitorul.

Îşi mai recăpătă din încredere în ora următoare cînd văzu că nici unul dintre cei pe care-i întîlnea nu făcea vreo referire la căsuţele de vacanţă. Fuseseră trei luni neproductive pentru Pat. Considerase că slujba de recepţioner

de noapte la căsuţele de vacanţă Selecto era doar o chestie temporară, despre care prietenii lui nu trebuiau să ştie. Dar cînd sosise patrula de poliţie în dimineaţa aceea, razia durase suficient de mult pentru a-l asigura pe Pat, sau Don Smith, cum îşi spunea, că avea să fie solicitat în calitate de martor. Istoria evadării sale ţinea de sfera melodramei: cum ieşise pe o uşă de serviciu, cum îşi cumpărase de la băcănia din colţ o sticlă de un sfert de al cărei conţinut simţea nevoia cu disperare, cum străbătuse marele oraş făcînd autostopul, moleşindu-se de cîte ori vedea poliţiştii de la circulaţie, şi răsuflase uşurat cînd văzuse în sfîrşit sigla bombastică a studiourilor.

După o vizită la Louie, agentul de pariuri al studiourilor, al cărui client regulat fusese cîndva, trecu pe la Jack Berners. N-avea nici o idee de prezentat, dar îl prinse pe Jack într-o grabă nebună, cînd tocmai fugea la o conferinţă a producătorilor şi fu invitat, pe neaşteptate, să intre şi să-l aştepte să se întoarcă.

Biroul era luxos şi confortabil. Nu era nici o scrisoare pe birou care să merite a fi citită, dar exista o sticlă în bar şi pahare şi nu trecu mult pînă se întinse pe o canapea mare şi moale şi adormi.

Se trezi la întoarcerea lui Berners, care era indignat la culme.

— Numai tîmpenii cît vezi cu ochii! Primim o convocare urgentă – conducătorii tuturor departamentelor. Unul întîrzie şi stăm să-l aşteptăm. Vine în cele din urmă şi e tras de urechi că ne-am pierdut timpul în valoare de mii de dolari. Şi apoi, să vezi şi să nu crezi: domnul Marcus şi-a pierdut pălăria preferată!

Pat nu se simţi în nici un fel cu musca pe căciulă.

— Toţi conducătorii de departamente să oprească producţia! continuă Berners. Două mii de oameni să caute o pălărie Homburg cenuşie! Se prăbuşi disperat într-un scaun. Nu pot să stau de vorbă cu tine astăzi, Pat. Pînă la ora patru, trebuie să găsesc titlu pentru un film despre un camping de căsuţe. Ai vreo idee?

— Nu, spuse Pat. Nu.

— Bine, du-te în biroul lui Bee McIlvaine şi ajut-o să găsească un titlu. Sînt cincizeci de dolari puşi la bătaie. Buimac, Pat o luă spre uşă. Auzi, spuse Berners, să nu-ţi uiţi pălăria.

III

Resimţindu-se după atîta fugă din faţa legii şi după paharul băut din brandy-ul lui Berners, Pat stătea în biroul lui Bee McIlvaine.

— Trebuie să găsim un titlu, spuse Bee posomorîtă. Îi întinse lui Pat şapirograful care oferea o recompensă de cincizeci de dolari şi îi puse un creion în mînă. Pat se uita la hîrtie nepăsător. Ce zici de asta? întrebă ea. Cine are un titlu?

Se lăsă o tăcere lungă.

— *Sfidătorii aerului* a fost folosit, nu-i aşa? spuse el într-o doară.

— Trezeşte-te! Nu e vorba despre aviaţie.

— Păi, mă gîndeam doar că a fost un titlu bun.

— Ca şi *Naşterea unei naţiuni*.

— Dar nu pentru filmul ăsta, bombăni Pat, *Naşterea unei naţiuni* nu s-ar potrivi la filmul ăsta.

— Îţi baţi joc de mine? îl întrebă Bee. Sau îţi pierzi minţile? Eu vorbesc serios.

— Sigur. Ştiu. Mîzgăli fără vlagă nişte cuvinte în josul paginii. Am băut cîteva pahare, atîta tot. O să mi se limpezească mintea într-o clipă. Încerc să mă gîndesc acum care au fost titlurile cele mai de succes. Problema e că toate au fost folosite, cum e cazul lui *S-a întîmplat într-o noapte*.

Bee îl privi cu nelinişte. Pat reuşea cu greu să-şi ţină ochii deschişi şi nu voia să-şi piardă cunoştinţa în biroul ei. După un minut, îl sună pe Jack Berners.

— Puteţi, vă rog, să veniţi? Am nişte idei referitoare la titlu.

Jack sosi cu un teanc de propuneri de peste tot de prin studio, dar săpînd printre ele nu găsi nici o nestemată.

— Ce spui, Pat? Ai găsit ceva?

Pat îşi adună toate puterile, cu un ultim efort.

— Îmi place *S-a întîmplat într-o dimineaţă*, spuse el – şi apoi se uită disperat la mîzgălelile de pe hîrtia şapirografiată – sau, dacă nu, *Grand Motel*.

Berners zîmbi.

— *Grand Motel*, repetă el. Pentru numele lui Dumnezeu! Cred că ai găsit ceva! *Grand Motel.*

— Am spus *Grand Hotel*, spuse Pat.

— Nu, nu-i adevărat. Ai spus *Grand Motel* – şi, după mine, cîştigi cei cincizeci de dolari.

— Trebuie să mă duc să mă întind, anunţă Pat. Mi-e rău.

— E un birou liber vizavi. Ce idee amuzantă, Pat, *Grand Motel* – sau mai merge şi *Recepţioner de Motel*. Ăsta cum ţi se pare?

În timp ce fugarul ieşea pe uşă, grăbind pasul, Bee îi puse pălăria în mîini.

— Ai făcut treabă bună, bătrîne, îi spuse.

Pat înşfăcă pălăria domnului Marcus şi rămase acolo, ţinînd-o ca pe un castron cu supă.

— Mă simt mai bine… acum, bîigui după cîteva clipe. O să revin pentru bani.

Şi, cărîndu-şi povara, se împletici spre toaletă.

Esquire, ianuarie 1941

Distracţie în studioul unui artist

I

Se întîmpla în 1938, cînd doar câţiva, în afară de nemţi, ştiau că germanii deja cîştigaseră războiul în Europa. Oamenii încă ţineau la artă şi încercau să facă artă din orice, de la haine vechi pînă la coji de portocală, şi aşa îl găsise prinţesa Dignanni pe Pat. Voia să facă artă din el.

— Nu, nu pe dumneavoastă, domnule DeTinc, spuse ea. Nu vă pot picta pe dumneavoastră. Sînteţi un produs foarte standardizat, domnule DeTinc.

Domnul DeTinc, care era o forţă în industria filmului şi care fusese fotografiat pînă şi cu domnul Duchman, specialistul în Păcate Secrete, se retrase discret. Nu se simţea jignit – în toată viaţa lui, domnul DeTinc nu se simţise astfel niciodată, cu atît mai puţin acum, căci prinţesa nu voia să-i picteze nici pe Clark Gable, pe Spencer Rooney sau pe Vivian Leigh.

Îl văzu pe Pat la bufet şi află că era scenarist, şi ceru ca acesta să fie invitat la petrecerea domnului DeTinc. Prinţesa era o femeie frumoasă născută în Boston, Massachusetts, iar Pat avea patruzeci şi nouă de ani, ochii iritaţi şi o respiraţie cu iz vag de whisky.

— Scrieţi scenarii, domnule Hobby?

— Contribui, spuse Pat. E nevoie de mai multe persoane pentru pregătirea unui scenariu.

Era flatat de atenţia care i se acorda, dar şi destul de suspicios. Oricum, întîmplător avea slujbă, şi asta numai pentru că şeful lui era la pămînt cu nervii. Şeful uitase că îl angajase cu o săptămînă înainte şi, cînd Pat fusese zărit la bufet şi i se comunicase că era aşteptat acasă la domnul DeTinc, scenaristul trecuse printr-un *mauvais quart d’heure*. Nici măcar nu părea a fi genul de petrecere la care fusese Pat în zilele lui de glorie. Nici măcar nu văzuse vreun beţiv căzut în toaleta de la parter.

— Îmi imaginez că scrierea de scenarii e foarte bine plătită, spuse prinţesa.

Pat se uită în jur, ca să vadă cine l-ar fi putut auzi. Domnul DeTinc îşi retrăsese întrucîtva corpul masiv, dar unul dintre ochii săi, aparent independenţi, părea aţintit necruţător asupra lui Pat.

— Foarte bine plătită, spuse Pat, adăugînd apoi pe un ton mai scăzut: dacă pui mîna pe slujbă.

Prinţesa păru să înţeleagă şi coborî şi ea vocea.

— Vreţi să spuneţi că scenariştii găsesc greu de lucru?

El aprobă din cap.

— Prea mulţi dintre ei intră în sindicatele astea. Vorbi puţin mai tare, ca să-l audă şi domnul DeTinc: Sînt toţi comunişti, cei mai mulţi dintre scenariştii ăştia.

Prinţesa dădu din cap.

— Puteţi să vă întoarceţi puţin faţa înspre lumină? întrebă ea politicos. Aşa, e bine. Aţi putea să veniţi pe la mine pe la studio mîine, vă rog? Doar ca să-mi pozaţi o oră?

O măsură din nou cu privirea.

— În pielea goală? întrebă el bănuitor.

— Ei, nu, declară ea hotărît. Doar chipul.

Domnul DeTinc se trase mai aproape şi făcu un semn aprobator.

— Ar trebui să te duci. Prinţesa Dignanni o să picteze cîteva dintre cele mai mari staruri de pe-aici. O să-i picteze pe Jack Benny şi pe Baby Sandy, şi pe Hedy Lamarr – nu-i aşa, prinţesă?

Artista nu-i răspunse. Era o pictoriţă de portrete destul de pricepută şi ştia perfect cît de bună era şi cît din faimă i se datora titlului pe care-l purta. Ezita între cele cîteva stiluri în care lucra – maniera din perioada roz a lui Picasso cu o nuanţă de Baldini sau direct în stilul lui Reginald Marsh. Dar ştia cum avea să-şi intituleze tabloul. Avea să-l numească *Hollywood and Vine*.

II

Deşi fusese asigurat că va fi pictat îmbrăcat, Pat aştepta întîlnirea cu nelinişte. Cînd era tînăr şi impresionabil, se uitase printr-un vizor într-un aparat care îi proiectase în faţa ochilor o suită de vreo două duzini de cărţi poştale, ce se succedau cu repeziciune. Povestea care se desfăşura se numea *Distracţie în*

studioul unui artist. Pînă şi acum, cînd striptease-ul era un proiect municipal legalizat, era puţin şocat cînd îşi amintea. Cînd s-a prezentat a doua zi la bungaloul prinţesei de la Hotelul Beverly Hills, n-ar fi fost surprins dacă ea l-ar fi primit înfăşurată într-un prosop. Fu dezamăgit. Era îmbrăcată în salopetă şi avea părul negru pieptănat pe spate, ca un băiat.

Pat se oprise pe drum să bea cîteva pahare, dar primele lui cuvinte nu reuşiră să dea o notă jovială întîlnirii:

— Cum merge, ducesă?

— Ei, domnule Hobby, îi spuse ea rece, sînteţi amabil că îmi acordaţi o după-amiază.

— Nu ne spetim muncind la Hollywood, o asigură el. Totul e „mañana“ – asta înseamnă „mîine“ în spaniolă.

Prinţesa îl conduse imediat într-un apartament din spate, unde se afla un şevalet pe care era pusă pînza pătrată, lîngă geam. Mai era şi o canapea pe care se aşezară.

— Aş vrea să mă obişnuiesc puţin cu dumneavoastră cîteva minute, spuse ea. Aţi mai pozat pînă acum?

— Arăt ca şi cum aş fi făcut-o? Îi făcu cu ochiul şi, cînd ea zîmbi, se simţi mai bine şi o întrebă: N-aveţi cumva ceva de băut?

Prinţesa ezită. Voia ca el să arate de parcă şi-ar fi dorit cu ardoare ceva de băut. Renunţînd la idee, se duse la frigider şi îi pregăti un pahar. Cînd se întoarse, descoperi că îşi scosese haina şi cravata şi stătea relaxat pe canapea.

— E *mult* mai bine, îi spuse prinţesa. Cămaşa asta pe care o purtaţi… Cred că le fac special pentru Hollywood – cum sînt imprimeurile acelea speciale făcute pentru Ceylon şi Guatemala. Acum să vă beţi paharul şi să trecem la treabă.

— De ce nu beţi şi dumneavoastră un pahar, ca să fie mai prietenoasă atmosfera? sugeră Pat.

— Am băut unul în cămară, minţi ea.

— Sînteţi măritată? întrebă el.

— Am fost. Acum puteţi, vă rog, să vă aşezaţi pe scăunelul ăsta?

Pat se ridică fără tragere de inimă, dădu pe gît paharul, oarecum dezamăgit de gustul fin, şi se mută pe taburet.

— Acum să staţi nemişcat, îi spuse ea.

Stătu fără să scoată o vorbă cît prinţesa lucră. Era ora trei. Se ţinea cea

de-a treia cursă la Santa Anita şi el pariase zece dolari la ţanc. Cu ăştia cu tot îi datora în total şaizeci lui Louie, agentul de pariuri al studioului, care stătea lîngă el neclintit la casierie, în fiecare joi. Tipa asta avea picioare frumoase aşa cum se vedeau pe sub şevalet – îi plăceau şi buzele ei roşii, şi felul în care îşi mişca braţele goale în timp ce lucra. Pe vremuri, nu s-ar fi uitat la o femeie peste douăzeci şi cinci de ani, dacă nu era o secretară care să fie la el în birou. Dar puştoaicele pe care le vedeai acum prin jur erau cu nasul pe sus – tot timpul ziceau că o să cheme poliţia.

— Vă rog să staţi nemişcat, domnule Hobby.

— Ce-aţi spune să luăm o pauză, sugeră el. Ţi se face sete de la atîta lucru.

Prinţesa picta de jumătate de oră. Se opri şi se uită la el o clipă.

— Domnule Hobby, mi-aţi fost împrumutat de domnul DeTinc. De ce nu vă comportaţi de parcă aţi lucra la studio? Încă o jumătate de oră şi am terminat.

— Şi eu cu ce mă aleg din treaba asta? întrebă el. Nu sînt model, sînt scenarist.

— Salariul de la studio curge în continuare, spuse ea, reapucîndu-se de lucru. Ce importanţă are că domnul DeTinc vrea să faceţi asta?

— E altceva. Sînteţi o damă. Trebuie să mă gîndesc şi la respectul faţă de mine însumi.

— Şi ce aţi vrea să fac – să flirtez cu dumneavoastră?

— Nu, astea-s chestii de modă veche. Mă gîndeam însă că am putea să stăm şi să bem ceva împreună.

— Poate mai tîrziu, spuse ea, continuînd: Munca asta e mai dificilă decît cea de la studio? Vă e aşa de greu să mă priviţi?

— Nu mă deranjează să vă privesc, dar n-am putea să stăm pe canapea?

— La studio nu staţi pe canapea.

— Ba cum să nu? Ascultaţi aici, dacă încercaţi toate uşile din Clădirea scenariştilor, o să constataţi că multe dintre ele sînt încuiate, şi să nu uitaţi asta.

Ea făcu un pas înapoi şi îi aruncă o privire piezişă.

— Încuiate? Ca să nu fie deranjaţi? Îşi puse pensula jos. O să vă aduc un pahar.

Cînd se întoarse, se opri pentru o clipă în prag. Pat îşi scosese cămaşa şi stătea destul de sfios în mijlocul camerei, întinzîndu-i-o.

— Poftim cămaşa, spuse el. Puteţi s-o păstraţi. Ştiu de unde să-mi mai iau o grămadă.

Îl mai privi cîteva clipe; apoi luă cămaşa şi o puse pe canapea.

— Aşezaţi-vă şi lăsaţi-mă să-mi termin treaba, îi spuse. Cînd îl văzu că ezita, adăugă: Şi apoi bem ceva împreună.

— Cînd o să fie asta?

— Într-un sfert de oră.

Lucră repede. De cîteva ori se arătă mulţumită de partea de jos a feţei, de cîteva ori căzu pe gînduri şi o luă de la capăt. Ceva din ce văzuse la bufet lipsea acum.

— Sînteţi artistă de mult? o întrebă Pat.

— De mulţi ani.

— Şi aţi stat mult prin studiouri de artişti?

— Destul de mult – am avut studiourile mele.

— Bănuiesc că se petrec tot soiul de chestii prin studiourile acelea. S-a întîmplat vreodată să…

Ezită.

— Să ce? întrebă ea.

— Aţi pictat vreodată un bărbat nud?

— Vă rog să nu vorbiţi timp de un minut.

Se opri cu pensula ridicată, păru să asculte ceva, şi apoi trase o tuşă rapidă şi se uită neîncrezătoare la rezultat.

— Ştiţi că sînteţi dificil de pictat? spuse ea, punînd pensula jos.

— Nu-mi place chestia asta cu pozatul, recunoscu el. Cred că ajunge pentru azi. Se ridică. De ce nu… de ce nu vă schimbaţi în ceva mai comod?

Prinţesa zîmbi. O să le spună prietenilor ei povestea asta – se va potrivi cu portretul, dacă acesta va fi bun de ceva, lucru de care se îndoia acum.

— Ar trebui să vă perfecţionaţi metoda, spuse ea. Aveţi mult succes cu abordarea asta?

Pat îşi aprinse o ţigară şi se aşeză.

— Păi, dacă aţi avea optsprezece ani, v-aş spune replica aia cum că sînt înnebunit după dumneavoastră.

— Dar de ce trebuie să spuneţi neapărat ceva?

— Hai, lăsaţi-o baltă! o sfătui el. Aţi vrut să mă pictaţi, nu-i aşa?

— Da.

— Ei bine, cînd o damă vrea să picteze un tip… Pat se aplecă şi-şi desfăcu şireturile, îşi dădu jos pantofii şi îşi întinse picioarele în ciorapi pe canapea. …cînd o damă vrea să se vadă cu un tip pentru ceva anume sau cînd un tip vrea să se vadă cu o damă, există un deznodămînt, nu?

Prinţesa scoase un suspin.

— Bun, se pare că sînt prinsă în cursă, spuse ea. Şi totul poate fi şi mai dificil cînd o damă nu vrea decît să-l picteze pe un tip.

— Cînd o damă vrea să picteze un tip…

Pat îşi închise ochii pe jumătate, aprobă din cap şi dădu din mîini cu înţeles. Cînd degetele mari i se îndreptară brusc spre bretele, ea spuse cu voce tare:

— Domnule poliţist!

Se auzi ceva în spatele lui Pat. Se întoarse şi văzu în prag un bărbat tînăr în uniformă kaki, cu mănuşi negre şi lucioase.

— Domnule poliţist, acest bărbat este angajatul domnului DeTinc. Domnul DeTinc mi l-a împrumutat mie pentru această după-amiază.

Poliţistul se uită la întruchiparea vinovăţiei, aşezată pe canapea.

— V-aţi dat la dînsa? întrebă el.

— Nu vreau să fac plîngere – am sunat la pază doar pentru mai multă siguranţă. Trebuia să-mi pozeze nud şi acum refuză. Se duse indiferentă spre şevalet. Domnule Hobby, de ce nu încetaţi cu falsa pudoare? O să găsiţi un prosop la baie.

Pat se întinse ca buimac după pantofi. Cumva îi trecu prin minte că se ţinea cea de-a opta cursă la Santa Anita…

— Hai, dezbrăcarea! spuse poliţistul. Ai auzit ce-a spus doamna.

Pat se ridică pe jumătate şi îi aruncă prinţesei o privire prelungă şi pătrunzătoare.

— Mi-aţi zis, spuse el cu glas răguşit… mi-aţi zis că vreţi să-mi pictaţi…

— Şi dumneavoastră mi-aţi spus că am vrut să zic altceva. Hai, repejor. Şi, domnule poliţist, e ceva de băut în cămară.

Cîteva minute mai tîrziu, stînd tremurînd în mijlocul camerei, Pat îşi aminti de acele cinescoape din tinereţea lui – deşi, pentru moment, găsea puţine asemănări. Era recunoscător măcar pentru prosop, refuzînd şi acum să creadă că prinţesa nu era interesată de trupul lui ruinat, ci de chip.

Faţa lui purta acum exact expresia care o vrăjise la bufet, expresia de

Hollywood and Vine, cealaltă faţă a domnului DeTinc – şi prinţesa se grăbi să lucreze cît mai avea lumină.

Esquire, februarie 1941

Doi veterani

Phil Macedon, cîndva Vedeta Vedetelor, şi Pat Hobby, scenaristul, îşi ciocniseră maşinile pe Sunset Boulevard, în apropierea Hotelului Beverly Hills. Era cinci dimineaţa şi, cum cei doi se certau în aburi de alcool, sergentul Gaspar îi duse la secţia de poliţie. Pat Hobby, un tip de patruzeci şi nouă de ani, sărise la bătaie, pare-se din cauză că Phil Macedon nu recunoştea că ar fi fost cunoştinţe vechi.

Pat îl lovise din greşeală pe sergentul Gaspar, care se înfuriase atît de tare, încît îl băgase după gratii într-o celulă mică, să aştepte sosirea căpitanului.

Ca vîrstă, Phil Macedon se situa între Eugene O'Brien şi Robert Taylor. Era încă un bărbat chipeş la cei cincizeci şi ceva de ani ai săi şi îşi pusese deoparte suficienţi bani în zilele de glorie, cît să-şi permită o hacienda în San Fernando Valley; acolo locuia, la fel de plin de distincţii, de jucăuş şi cu aceleaşi scopuri în viaţă ca Man o'War1.

Cu Pat Hobby viaţa nu fusese atît de generoasă. După douăzeci şi unu de ani în industria filmului, lucrînd la scenarii şi în publicitate, accidentul îl găsise la volanul unei maşini din 1933 care devenise de curînd proprietatea Companiei de împrumuturi şi finanţare North Hollywood. Şi cînd te gîndeşti că, în 1928, ajunsese chiar să primească oferte pentru o piscină particulară.

Privea încruntat din celula în care fusese închis, încă furios pe Macedon pentru refuzul acestuia de a recunoaşte că se mai întîlniseră.

— Bănuiesc că nici pe Coleman nu ţi-l mai aminteşti, spuse el cu sarcasm. Şi nici pe Connie Talmadge sau pe Bill Corker, sau pe Allan Dwan.

Macedon îşi aprinse o ţigară cu gesturi care aminteau de filmul mut şi îi oferi şi sergentului Gaspar una.

— N-aş putea să mă prezint mîine? întrebă el. Am un cal care trebuie antrenat…

— Îmi pare rău, domnule Macedon, spuse poliţistul cu toată sinceritatea, căci actorul era un vechi favorit de-ai lui. Căpitanul trebuie să ajungă dintr-o clipă în alta. Pe *dumneavoastră* oricum n-o să vă reţină.

— E doar o formalitate, strigă Pat din celulă.

— Da, da, e doar o… se încruntă sergentul Gaspar la Pat. Poate că pentru *tine* n-o să fie doar o formalitate. Ai auzit vreodată de măsurarea alcoolemiei?

Macedon îşi aruncă ţigara pe geam şi îşi aprinse alta.

— Ce-ar fi dacă m-aş întoarce peste vreo două ore? sugeră el.

— Nu, regretă sergentul Gaspar. Şi, dacă tot sînt nevoit să vă reţin, domnule Macedon, vreau să profit de ocazie şi să vă spun cît de mult aţi însemnat cîndva pentru mine. E vorba despre filmul acela pe care l-aţi făcut, *Asaltul final*: să ştiţi că a însemnat foarte mult pentru orice bărbat care a fost în război.

— A, da, spuse Macedon, zîmbind.

— Tot încercam să-i povestesc soţiei mele despre război – cum era, cu proiectilele şi cu mitralierele; am fost acolo şapte luni cu Divizia 26 „New England“ –, dar ea nu pricepea nimic niciodată. Arăta cu degetul spre mine şi spunea „Pac! Eşti mort“, iar eu rîdeam şi renunţam să mai încerc s-o lămuresc.

— Alo, puteţi să-mi daţi drumul de aici? întrebă Pat.

— Tu să taci, îi spuse Gaspar arţăgos. Probabil nici n-ai fost în război.

— Am fost în Garda Civilă a Cinematografiei, spuse Pat. Aveam probleme cu vederea.

— I-auzi la el, spuse Gaspar dezgustat. Asta spun toate loazele. Ei bine, războiul chiar a fost o grozăvie. Şi, după ce nevastă-mea a văzut filmul acela al dumneavoastră, n-a mai fost nevoie să-i explic nimic. Pricepuse. De atunci a vorbit întotdeauna altfel despre război – n-a mai arătat cu degetul spre mine spunînd: „Pac!“ N-o să uit niciodată secvenţa aceea în care eraţi în gaura de obuz. Era atît de reală, că mă lua cu fiori.

— Mulţumesc, spuse Macedon cu graţie. Îşi mai aprinse o ţigară. Păi fusesem şi eu în război şi ştiam cum e. Cunoşteam senzaţia.

— Da, domnule, spuse Gaspar apreciativ. Ei bine, mă bucur că am avut ocazia să vă spun ce aţi făcut pentru mine. I-aţi explicat soţiei mele ce e războiul.

— Despre ce vorbiţi? întrebă Pat dintr-odată. Despre filmul de război pe care l-a făcut Bill Corker în 1925?

— Iar începe, spuse Gaspar. Sigur, *Naşterea unei naţiuni*. Acum ciocul mic pînă vine căpitanul.

— Phil Macedon mă ştia foarte bine pe vremea aia, spuse Pat jignit. Ba chiar l-am privit într-o zi cînd lucra la film.

— Pur şi simplu nu-mi amintesc de tine, bătrîne, îi spuse Macedon politicos. N-am ce face.

— Îţi aminteşti ziua în care Bill Corker a filmat secvenţa aceea cu gaura de obuz, nu-i aşa? Prima ta zi de filmare?

Se lăsă un moment de linişte.

— Cînd ajunge căpitanul? întrebă Macedon.

— Trebuie să sosească dintr-o clipă în alta, domnule Macedon.

— Ei bine, eu îmi amintesc, spuse Pat, pentru că eram acolo cînd regizorul i-a pus să sape gaura aia de obuz. A venit pe platou la nouă dimineaţa cu o echipă de muncitori care să sape groapa şi cu patru camere. Te-a sunat de la un telefon de pe teren şi ţi-a spus să te duci la costumier şi să te îmbraci într-o uniformă de soldat. Acum îţi aminteşti?

— Nu-mi umplu mintea cu detalii, bătrîne.

— L-ai sunat şi i-ai spus că nu-ţi vine nici o uniformă şi Corker ţi-a spus să taci şi să ţi-o pui pe oricare. Cînd ai apărut pe platou, erai furios nevoie mare că nu ţi se potrivea uniforma.

Macedon zîmbi fermecător.

— Ai o memorie remarcabilă. Eşti sigur că vorbim despre acelaşi film şi despre acelaşi actor?

— Da, sînt foarte sigur! spuse Pat îndîrjit. Mi te amintesc perfect. Doar că n-ai avut prea mult timp să te plîngi de uniformă pentru că nu ăsta era planul lui Corker. Fusese conştient întotdeauna că erai unul dintre cabotinii de la Hollywood, de la care era cumplit de greu să scoată ceva natural – aşa că se gîndise la o şmecherie. Avea să filmeze miezul acţiunii pînă în prînz, înainte să-ţi dai seama că jucai. Te-a întors şi te-a aruncat în fund în gaura aia de obuz şi a strigat: „Acţiune!“

— Asta-i o minciună, spuse Phil Macedon. Am *coborît* eu.

— Şi atunci de ce-ai început să urli? întrebă Pat. Parcă te aud şi acum: „Alo, ce faceţi aici? Faceţi poante cu mine? Scoate-mă de aici sau te las baltă!“ Şi încercai întruna să te caţeri pe marginea gropii, orb de furie. Aproape că ajungeai sus şi apoi alunecai iarăşi şi stăteai trîntit acolo, făcînd feţe-feţe – pînă cînd, în cele din urmă, ai început să zbieri şi, în tot acest timp, Bill avea patru camere de filmat îndreptate spre tine. După vreo douăzeci de minute ai renunţat şi ai rămas în groapă, gîfîind. Bill a filmat treizeci de metri de peliculă şi apoi a pus doi recuzitori să te scoată din groapă.

Căpitanul de poliţie sosise în maşina de patrulă. Stătea în prag, profilat pe lumina cenuşie a zorilor.

— Ce-ai acolo, sergent? Un beţiv?

Sergentul Gaspar se duse pînă la celulă, o descuie şi îi făcu semn lui Pat să iasă. Pat clipi din ochi o clipă, apoi privirea îi căzu pe Phil Macedon şi îl apostrofă cu degetul:

— Asta ca să vezi că te cunosc! spuse el. Bill Corker a montat partea aceea de film şi i-a pus titluri din care reieşea că eşti un infanterist al cărui prieten tocmai fusese ucis. Voiai să ieşi din groapă şi să-l răzbuni, venindu-le de hac nemţilor, dar obuzele care explodau peste tot în jur şi şocul te tot aruncau înapoi.

— Despre ce e vorba? întrebă căpitanul.

— Vreau să dovedesc că îl cunosc pe tipul ăsta, spuse Pat. Bill zicea că momentul cel mai măreţ al filmului a fost cînd Phil zbiera „Deja mi s-a rupt o unghie!“ şi el îi pusese scenei titlul: „Zece nemţi o să ajungă în Iad ca să-ţi lustruiască ţie ghetele!“

— Aveţi aici „coliziune sub influenţa alcoolului“, spuse căpitanul, uitîndu-se în registru. Hai să-i ducem pe indivizii ăştia doi la spital ca să le facă testul.

— Uite ce e, spuse actorul, cu zîmbetul său strălucitor, mă numesc Phil Macedon.

Căpitanul fusese numit în post pe considerente politice şi mai era şi foarte tînăr. Îşi amintea numele şi faţa, dar nu era impresionat din cale-afară, pentru că Hollywoodul era plin de foste vedete.

Intrară cu toţii în maşina de poliţie parcată afară.

După test, pe Macedon îl reţinură la secţie pînă cînd prietenii lui aveau să aranjeze eliberarea pe cauţiune. Pe Pat Hobby îl lăsară să plece şi, cum nu-i pornea maşina, sergentul Gaspar se oferi să-l ducă pînă acasă.

— Unde locuiţi? întrebă el după ce porni maşina.

— Nu locuiesc nicăieri în seara asta, spuse Pat. De asta mă şi învîrteam cu maşina prin oraş. Cînd se trezeşte unul dintre prietenii mei, o să trec pe la el ca să-mi dea cîţiva dolari şi o să mă duc la un hotel.

— Păi, spuse Sergentul Gaspar, am eu cîţiva dolari de care mă pot dispensa.

Treceau pe lîngă grandioasele vile din Beverly Hills şi Pat ridică mîna

spre ele în semn de salut.

— În vremurile bune, spuse el, puteam să apar în astfel de case la orice oră din zi sau din noapte. Şi în dimineţile de duminică…

— E adevărat tot ce aţi spus la secţie? întrebă Gaspar. Despre cum l-au pus în gaura aia?

— Sigur că da, spuse Pat. Individul ăla n-ar fi trebuie să fie aşa de îngîmfat. Nu-i decît un veteran, ca şi mine.

Esquire, martie 1941

1. Man o'War (1917-1947), unul dintre cei mai buni cai de curse pursînge ai tuturor timpurilor.

Mai puternică decît sabia[1]

I

Bărbatul oacheş, cu ochi care păreau să-i sară înainte şi înapoi ca traşi de un elastic, răspundea la pseudonimul Dick Dale. Bărbatul înalt şi cu ochelari, care arăta precum o cămilă fără cocoaşă – a cărei lipsă se făcea simţită – răspundea la numele de E. Brunswick Hudson. Scena era un stand de lustragiu, un element insignifiant al marelui studio. O urmărim prin ochii iritaţi ai lui Pat Hobby, care stătea în fotoliul de lîngă regizorul Dale.

Standul era afară, vizavi de bufet. E. Brunswick Hudson tremura de nervi, dar vorbea încet, ca să nu-l audă trecătorii:

— Oricum, nici nu ştiu ce caută aici un scenarist ca mine, spuse el, trepidînd.

Pat Hobby, care era veteran, ar fi putut să-i dea un răspuns, dar nu-i cunoştea pe ceilalţi doi.

— E o meserie ciudată, spuse Dick Dale, adăugînd spre lustragiu: Foloseşte soluţia aia de curăţat.

— Ciudată! tună Brunswick. E dubioasă! Uite cum am scris, deşi n-am fost de acord, exact ce mi-ai spus tu – şi acum îmi zic de la birou s-o las baltă, că nu ne înţelegem.

— Am fost politicos, îi explică Dick Dale. Ce-ai fi vrut să fac? Să dau cu tine de pămînt?

E. Brunswick Hudson îşi dădu jos ochelarii.

— Ia încearcă! sugeră el. Am şaptezeci şi patru de kilograme şi n-am nici un strop de carne pe mine. Ezită şi apoi încercă să dreagă situaţia. De *grăsime*, vreau să spun.

— Ei, la naiba! spuse Dick Dale plin de dispreţ. N-am chef să mă iau la harţă cu tine. Trebuie să găsesc o soluţie pentru filmul ăsta. Tu te duci pe Costa de Est şi scrii o carte din aia de-ale tale şi-ai uitat toată povestea. În clipa asta se uită spre Pat Hobby, zîmbind de parcă *el* ar înţelege, de parcă oricine ar înţelege

în afară de E. Brunswick Hudson. Nu pot să-ţi spun totul despre filme în trei săptămîni.

Hudson îşi puse ochelarii la loc.

— Cînd o să scriu o carte, spuse el, o să te fac de rîsul lumii.

Se retrase fără succes, nedumerit şi învins. După un minut, vorbi Pat:

— Indivizii ăştia nu prind niciodată ideea, comentă el. N-am văzut niciodată pe vreunul care să prindă ideea şi sînt în branşa asta, scenarii şi publicitate, de douăzeci de ani.

— Lucrezi la studio? întrebă Dale.

Pat ezită.

— Tocmai am terminat un proiect, spuse el.

Asta se întîmplase cu cinci luni în urmă.

— Pe ce generice ai apărut? întrebă Dale.

— Tot apar pe generice, din 1920 încoace.

— Treci pe la mine pe la birou, îi spuse Dick Dale. Aş vrea să stăm de vorbă despre ceva – acum că nenorocitul s-a dus înapoi la ferma lui din New England. De ce trebuie să-şi cumpere o fermă în New England, nu ştiu – cu tot Vestul ăsta care-i încă nepopulat.

Pat îi dădu lustragiului penultima lui monedă de cinci cenţi şi se dădu jos de pe scaun.

II

Sîntem în toiul detaliilor tehnice.

— Problema e compozitorul ăsta, Reginald de Koven, care n-a avut nimic special, spuse Dick Dale. Nu era nici surd ca Beethoven, nici vreun chelner care să cînte, nici n-a ajuns în închisoare – nimic! N-a făcut decît să compună muzică şi singurul lucru de care ne putem lega e cîntecul acela, *Fă un legămînt*. Trebuie să ţesem ceva în jurul lui – o damă îi promite ceva şi, în cele din urmă, primeşte acel ceva.

— Îmi trebuie ceva timp ca să mă gîndesc la asta, spuse Pat. Dacă Jack Berners mă ia în echipă…

— Sigur te ia, spuse Dick Dale. De acum îmi aleg singur scenarişti. Care-i tariful tău – o mie cinci sute? Se uită la pantofii lui Pat. Şapte sute

cincizeci?

Pat îl privi pierdut pentru o clipă; apoi, din senin, scoase cel mai bun pasaj de ficţiune din ultimul deceniu.

— M-am încurcat cu nevasta unui producător, spuse el, şi s-au raliat împotriva mea. Primesc numai trei sute cincizeci acum.

Într-un fel, era cea mai uşoară slujbă pe care o avusese vreodată. Regizorul Dick Dale era genul pe care, cu cincizeci de ani în urmă, îl întîlneai în orice oraş american. De obicei era fotograful local, de regulă era autor de mici invenţii mecanice şi lider de mişcări locale bizare, aproape întotdeauna scria versuri pentru presa locală. Cele mai energice întrupări ale acestui „gen de senzaţie“ migraseră spre Hollywood între 1910 şi 1930, şi acolo atinseseră o împlinire psihologică de neconceput în alte locuri sau în alte timpuri. În sfîrşit, şi încă la scară largă, puteau face ce voiau. În săptămînile în care Pat Hobby şi Mabel Hatman, secretara de platou a domnului Dale, au stat alături de el şi au lucrat, toate replicile şi toate acţiunile care au ajuns în scenariu fuseseră născocite de Dick Dale. Pat îndrăznea să facă o sugestie, ceva care „mergea întotdeauna“.

— Stai aşa! Stai aşa! Dick Dale sărea în picioare, cu mîinile întinse. Parcă văd un cîine.

Aşteptau încordaţi, ţinîndu-şi răsuflarea, să vadă el un cîine.

— Doi cîini.

Un al doilea cîine îşi lua locul alături de primul în viziunile lor supuse.

— Începem cu un cîine în lesă… apoi camera se retrage şi vedem încă un cîine… şi apoi se reped unul la celălalt. Camera se retrage şi mai mult… lesele sînt prinse de nişte mese… şi mesele se răstoarnă. Aţi înţeles?

Sau altădată, din senin:

— Parcă îl văd pe De Koven ucenic de zidar.

— Da.

Şi asta cu speranţă.

— Se duce la Santa Anita şi tencuieşte pereţii, cîntînd la lucru. Scrie treaba asta, Mabel.

Şi continua…

Într-o lună aveau gata cele o sută douăzeci de pagini necesare. Lui Reginald de Koven, se pare, deşi nu fusese alcoolic, îi cam plăcea păhărelul2. Tatăl fetei pe care o iubea murise din cauza băuturii şi, după nuntă, cînd soţia îl

prinsese cu păharelul pe compozitor, se hotărî, nici mai mult, nici mai puţin, să plece de acasă pentru douăzeci de ani. El a devenit celebru, iar ea îi cînta melodiile sub numele de Fecioara Marian, dar el nu află niciodată că ea era una şi aceeaşi fată cu soţia lui.

Scenariul, marcat drept „Provizoriu complet. De Pat Hobby“, fu trimis la biroul central. Programul prevedea ca Dale să înceapă filmările într-o săptămînă.

Douăzeci şi patru de ore mai tîrziu, Dale stătea cu echipa la el în birou, într-o atmosferă de mîhnire pămîntie. Pat Hobby era cel mai puţin abătut. Patru săptămîni la trei sute cincizeci de dolari, chiar scăzînd cei două sute pe care-i cheltuise la Santa Anita, erau un progres faţă de cei douăzeci de cenţi pe care-i avusese în buzunar pe scaunul lustragiului.

— Aşa e-n film, Dick, spunea el încurajator. Azi în sus, mîine în jos… azi înăuntru, mîine afară. Ştie orice veteran.

— Da, spuse Dick Dale absent. Mabel, sună-l pe E. Brunswick Hudson. E la ferma lui din New England – probabil mulge albine.

După cîteva minute, ea îi dădu raportul.

— A sosit la Hollywood cu avionul azi-dimineaţă, domnule Dale. Am dat de el la Hotelul Beverly Wilshire.

Dick Dale îşi apăsă receptorul de ureche. Cu o voce amabilă şi prietenoasă, spuse:

— Domnule Hudson, mi-aţi spus într-o zi aici o idee care mi-a plăcut. Aţi zis că aveţi de gînd să o puneţi pe hîrtie. Era despre De Koven ăsta care îşi fura compoziţiile de la un cioban din Vermont. Vă mai amintiţi?

— Da.

— Ei bine, Berners vrea să înceapă producţia imediat, altfel rămînem fără distribuţie, aşa că sîntem într-o situaţie delicată, dacă înţelegeţi ce vreau să spun. Aveţi, întîmplător, chestia asta despre care vorbesc?

— Mai ţii minte cînd ţi-am adus-o? îl întrebă Hudson. M-ai lăsat să te aştept două ore şi apoi te-ai uitat la ea vreo două minute. Te durea gîtul – cred că Hudson simţea nevoia să fie sucit. Doamne, ce te mai durea. Ăsta a fost singurul lucru plăcut în dimineaţa aia.

— În industria filmului…

— Ce mă bucur că eşti în impas. Nu ţi-aş spune nici povestea cu *Cei trei ursuleţi* pentru cincizeci de mii de dolari.

Cînd convorbirea se întrerupse, Dick Dale se întoarse spre Pat.

— Naiba să vă ia de scenarişti! spuse el, dezlănţuindu-se. Pentru ce vă plătim? Milioane – şi voi scrieţi numai rahaturi pe care n-am cum să le filmez şi vă mai şi supăraţi dacă nu vă citesc inepţiile! Cum poţi să faci filme cînd îţi dau doi nenorociţi ca tine şi ca Hudson? Cum? Cum îţi închipui, trîntor plin de whisky ce eşti!?

Pat se ridică şi făcu un pas spre uşă. Spuse că nu ştia cum.

— Ieşi afară de-aici! strigă Dick Dale. Nu mai eşti pe statul de plată. Să pleci din studio.

Soarta nu-l fericise pe Pat cu o fermă în New England, dar exista o cafenea chiar vizavi de studio, unde visele bucolice înfloreau în sticle, dacă aveai bani. Nu-i plăcea să plece de la studio, care de mulţi ani fusese casa lui, aşa că se întoarse la şase şi urcă în biroul lui. Era încuiat. Văzu că deja îl alocaseră unui alt scenarist – numele de pe uşă era E. Brunswick Hudson.

Petrecu o oră la bufet, mai făcu o vizită pe la bar, apoi instinctul îl conduse spre un studio unde era un platou cu un dormitor. Îşi petrecu noaptea pe o canapea pe care o ocupase Claudette Colbert în cele mai pufoase volănaşe, nu mai devreme de acea după-amiază.

Dimineaţa era mai mohorîtă, dar lui Pat îi mai rămăsese ceva în sticlă şi avea aproape o sută de dolari în buzunar. Cursele de cai începuseră la Santa Anita şi avea şansa să-şi dubleze banii pînă la noapte.

Ieşind din studio, ezită în faţa frizeriei, dar era prea tensionat ca să se bărbierească. Apoi se opri, căci auzise, din direcţia standului lustragiului, vocea lui Dick Dale.

— Domnişoara Hatman a găsit celălalt scenariu al dumneavoastră şi întîmplarea face să fie proprietatea companiei.

E. Brunswick Hudson stătea chiar la picioarele standului.

— N-o să vă las să-mi folosiţi numele, spuse el.

— Foarte bine. O să pun numele ei. Lui Berners i se pare grozav scenariul, dacă şi familia De Koven o să-l aprobe. Ce naiba – păstorul oricum n-ar fi reuşit să vîndă vreodată cîntecele alea. Ai auzit vreodată de un păstor care să scoată mălai de la Asociaţia americană a drepturilor de autor?

Hudson îşi dădu jos ochelarii.

— Am şaptezeci şi cinci de kile…

Pat se trase mai aproape.

— Înrolează-te în armată, spuse Dale plin de dispreţ. Eu n-am timp de bătaie. Am un film de făcut. Ochii îi căzură pe Pat. Bună, veteranule.

— Bună, Dick, îi spuse Pat, zîmbind. Apoi, conştient de avantajele psihologice ale momentului, îşi încercă norocul: Cînd mai lucrăm împreună? întrebă el.

— Cît îţi datorez? îl întrebă Dick Dale pe lustragiu, spunînd-i apoi lui Pat: Totul e aranjat. I-am promis de mult lui Mabel că o să apară pe un generic. Caută-mă într-o zi, cînd ai o idee.

Se salută cu cineva lîngă frizerie şi plecă în grabă. Hudson şi Hobby, oameni de litere care nu se cunoscuseră pînă atunci, se priviră unul pe altul. În ochii lui Hudson erau lacrimi de furie.

— Autorii cam au ghinion pe-aici, spuse Pat cu înţelegere. N-ar mai trebui să vină.

— Şi cine ar mai avea idei? Imbecilii ăştia?

— Păi, în orice caz, nu autorii, spuse Pat. N-au nevoie de autori. Au nevoie de scenarişti – ca mine.

Esquire, aprilie 1941

1. Cu referire la replica „Pana e mai puternică decît sabia“ din piesa de teatru *Richelieu*, a autorului englez Edward Bulwer-Lytton (1803-1873).
2. În original, „The Little Brown Jug“ („urciorul cafeniu“), titlul unui cîntec de pahar compus în 1869 de Joseph Winner şi readus în actualitate în perioada Prohibiţiei.

Zilele de studenţie ale lui Pat Hobby

I

După-amiaza era întunecată. Pereţii Canionului Topanga se înălţau abrupţi de-o parte şi de alta. Trebuia să se descotorosească de ele. Zăngănitul de pe bancheta din spate o înspăimînta. Lui Evylyn nu-i plăcea deloc treaba asta. Nu pentru asta venise aici. Şi apoi se gîndi la domnul Hobby. Credea în ea, avea încredere în ea… iar ea avea să facă asta pentru el.

Misiunea era însă dificilă. Evylyn Lascalles părăsi canionul şi continuă drumul pe ţărmul neprimitor din Beverly Hills. De mai multe ori intră în fundături, de mai multe ori parcă lîngă terenuri virane – dar de fiecare dată cîte un trecător sau un pierde-vară îi provoca o stare de nelinişte încordată. O dată aproape că îi stătu inima în loc cînd se trezi privită apreciativ – sau suspicios? – de un bărbat care arăta a detectiv.

„N-avea nici un drept să-mi ceară aşa ceva“, îşi spuse ea. „E pentru ultima oară. O să-i spun. E pentru ultima oară.“

Noaptea se lăsa rapid. Evylyn Lascalles nu mai văzuse niciodată să coboare întunericul atît de iute. Înapoi la canion, atunci, la sălbăticie şi libertate. Conduse printr-un coridor de acuarele care dăruia zilei ultimele sale nuanţe pastelate. Şi se simţi într-o oarecare siguranţă într-o curbă, de unde se vedea platoul undeva jos de tot.

Aici n-aveau ce complicaţii să fie. Din acel loc putea arunca fiecare obiect în rîpă şi totul avea să fie la fel de îndepărtat de ea ca şi cînd s-ar fi aflat în alt stat.

Domnişoara Lascalles era din Brooklyn. Îşi dorise foarte mult să vină la Hollywood şi să fie secretară în industria filmului, dar acum ar fi vrut să nu fi plecat niciodată de acasă.

Dar trebuia să-şi termine treaba… să se descotorosească de povară… de îndată ce maşina asta care se apropia trecea de curbă…

II

…Între timp, şeful ei, Pat Hobby, stătea de vorbă în faţa frizeriei cu Louie, agentul de pariuri al studioului. Cele patru săptămîni ale lui Pat la două sute cincizeci de dolari se încheiau mîine şi el începea deja să se simtă hărţuit şi înspăimîntat, asemenea celor care trăiesc întotdeauna la limita sărăciei.

— Patru amărîte de săptămîni ca să lucrez la un scenariu prost, spuse el. Asta-i tot ce-am văzut în ultimele şase luni.

— Cum reuşeşti să trăieşti? îl întrebă Louie, fără a arăta prea mare interes.

— Nu trăiesc. Trec zilele pe lîngă mine, trec săptămînile. Dar cui îi pasă? Cui îi pasă după douăzeci de ani?

— Ai avut parte şi de zile bune, îi aminti Louie.

Pat se uită după o figurantă îmbrăcată cu o rochie sclipitoare de lamé.

— Sigur, recunoscu el. Am avut trei neveste. Am avut tot ce ţi-ai putea dori.

— Vrei să spui că *aceea* a fost una dintre nevestele tale? întrebă Louie.

Pat se uită după silueta care se îndepărta.

— Nuuu. N-am spus că *aceea* a fost una dintre ele. Dar au fost o mulţime care mi-au ciugulit din buzunar. Nu şi acum, însă – la patruzeci şi nouă de ani bărbaţii nu mai sînt consideraţi oameni.

— Ai o secretară drăguţică, spuse Louie. Uite, Pat, o să-ţi dau un pont.

— Nu-l pot folosi, spuse Pat. Am cincizeci de cenţi.

— Nu la genul ăsta de pont mă refer. Ascultă: Jack Berners vrea să facă un film despre U.W.C.1, pentru că are un băiat acolo care joacă baschet. Şi nu găseşte o idee. De ce nu te duci pînă acolo să stai de vorbă cu administratorul sportiv pe care-l cheamă Doolan? Tipul ăsta îmi datorează trei miare pentru cursele de cai şi poate îţi dă o idee pentru un film cu studenţi. Şi vii cu ea şi i-o vinzi lui Berners. Încă eşti pe statul de plată, da?

— Pînă mîine, spuse Pat abătut.

— Du-te şi caută-l pe Jim Kresge care îşi face veacul prin magazinul de echipament sportiv al campusului. O să-ţi facă el cunoştinţă cu adminstratorul sportiv. Uite, Pat, trebuie să mă duc să culeg nişte bani. Ţine minte, Pat, că Doolan îmi datorează trei miare.

III

Pat nu-şi făcea mari speranţe, dar măcar avea un punct de plecare. Ducîndu-se să-şi ia haina din Clădirea scenariştilor, ajunse la ţanc ca să răspundă la telefonul care suna insistent.

— Evylyn la telefon, spuse o voce tremurîndă. N-am cum să scap de ele în după-amiaza asta. Sînt maşini pe toate drumurile…

— Nu pot să vorbesc despre asta de aici, spuse Pat repezit. Trebuie să mă duc la U.W.C. pentru o idee.

— Am încercat, se văicări ea… chiar am *încercat*! Şi, de fiecare dată, apărea cîte-o maşină…

— Ah, te rog!

Îi închise telefonul. Avea destule pe cap.

De ani de zile Pat urmărea realizările echipei „Trojans“ de la U.S.C.2 şi isprăvile, aproape la fel de remarcabile, ale echipei „Roller Coasters“, care reprezenta U.W.C. Interesele lui nu erau atît fiziologice, tactice sau intelectuale, cît matematice – dar cei de la Roller îl costaseră destul de mult la vremea lor –, aşa că păşi în campusul cu aspect pe jumătate în stilul extravagant al lui De Mille3, pe jumătate aztec, cu un vag aer de stăpîn.

Îl localiză pe Kresge, care îl conduse la administratorul Kit Doolan. Domnul Doolan, un fost înaintaş celebru, era în toane foarte bune. Cu cinci giganţi de culoare în linia de atac de anul acesta, nici unul încă prea bătrîn, dar toţi oameni cu experienţă, echipa lui avea toate şansele să cîştige în divizia ei.

— M-aş bucura să fiu de ajutor studioului dumneavoastră, spuse el. M-aş bucura să-l ajut pe domnul Berners sau pe Louie. Cum aş putea să vă fiu de folos? Vreţi să faceţi un film?… Păi, publicitatea ne prinde bine oricînd. Domnule Hobby, am o şedinţă cu Comitetul de conducere al facultăţii peste cinci minute şi probabil o să vreţi să le spuneţi ideea dumneavoastră.

— Nu ştiu, spuse Pat neîncrezător. Mă gîndeam, mai degrabă, că aş putea să schimb cîteva vorbe cu dumneavoastră. Am putea merge undeva să bem un păhărel.

— Mă tem că nu pot, spuse Doolan jovial. Dacă mă miros inteligenţii ăştia că am băut ceva – mamă, mamă! Hai, veniţi la şedinţă: cineva şterpeleşte ceasuri şi bijuterii din campus şi sîntem siguri că e vorba de un student.

Domnul Kresge, care-şi îndeplinise misiunea, se ridică să plece.

— Vreţi ceva bun pentru a cincea cursă de cai de mîine?

— Eu nu, spuse domnul Doolan.

— Dumneavoastră, domnule Hobby?

— Nici eu, spuse Pat.

IV

Punînd capăt alianţei cu lumea interlopă, Pat Hobby şi Kit Doolan o luară pe coridorul din clădirea administraţiei. În faţa biroului decanului, Doolan spuse:

— De îndată ce se iveşte ocazia, o să vă invit înăuntru şi-o să vă prezint.

Avînd în vedere că nu era reprezentantul acreditat nici al lui Jack Berners, nici al studioului, Pat aştepta cu oarecare indispoziţie să intre. Nu era din cale afară de încîntat de perspectiva de a da ochi cu un grup de intelectuali, dar îşi aminti că avea, în haina jerpelită, un umil produs care l-ar fi putut încălzi puţin. Asistenta decanului plecase de la birou pentru a lua notiţe la şedinţă, aşa că îşi luă aportul de calorii dintr-o înghiţitură prelungă, cu gîlgîieli.

Simţi imediat un val de căldură pe dinăuntru şi se aşeză pe scaun, cu ochii pironiţi pe uşa pe care scria:

SAMUEL K. WISKITH
DECANUL ORGANIZAŢIEI DE STUDENŢI

Putea să fie o întîlnire oarecum dificilă.

…dar de ce? Erau doar nişte nulităţi cu ifose – o ştia oricine. Aveau diplome de studii superioare, dar puteau fi cumpăraţi. Dacă intrau în joc cu studioul, se alegeau cu o mulţime de publicitate favorabilă pentru U.W.C. Şi asta însemna salarii mai mari pentru ei, nu-i aşa? Ca şi mai multe lovele în general.

Uşa camerei de şedinţe se deschise şi se închise într-o doară. Nu ieşi nimeni, dar Pat se ridică în picioare şi se pregăti. Cum reprezenta cea de-a patra industrie ca mărime din America, sau *aproape* o reprezenta, nu trebuia să lase o adunătură de nulităţi cu nasul pe sus să-l domine. Şi nu-i lipsea perspectiva interioară asupra studiilor superioare – în tinereţile sale fusese cîndva băiat de

serviciu la Sediul DKE4 al Universităţii din Pennsylvania. Şi, cu şovinism încurajator, îşi spuse că Pennsylvania le dădea lecţii pionierilor de aici.

Uşa se deschise. Un tînăr tulburat, cu broboane de sudoare pe frunte, ieşi în grabă, îi dădu un brînci în treacăt lui Pat şi dispăru. Domnul Doolan stătea calm în prag.

— În regulă, domnule Hobby, spuse el.

N-avea de ce să se teamă. Amintirea zilelor de facultate continua să se reverse asupra lui Pat în timp ce păşea înăuntru. Şi, instantaneu, cu seva încrederii de sine curgîndu-i prin vene, îi veni ideea…

— …e o idee mai degrabă realistă, spuse el cinci minute mai tîrziu. Înţelegeţi?

Decanul Wiskith, un tip înalt şi palid, cu aparat auditiv, părea să înţeleagă – chiar dacă nu să şi aprobe. Pat îşi reluă expunerea.

— E o chestie de ultimă oră, zise el cu răbdare, sau, cum spunem noi, „cu specific local“. Recunoaşteţi că neisprăvitul ăla mic care a ieşit de-aici fură ceasuri, nu?

Toţi cei din Comitetul de conducere, cu excepţia lui Doolan, schimbară priviri, dar nimeni nu-l întrerupse.

— Poftim! continuă Pat triumfător. Îl daţi pe mîna presei. Dar aici e şmecheria. În filmul pe care-l facem se dovedeşte că fura ceasurile ca să-şi întreţină fratele mai mic – iar fratele mai mic e piesa de rezistenţă a echipei de fotbal! E *runner*-ul imbatabil. Probabil o să încercăm să-l luăm cu împrumut pe Tyrone Power şi să-l folosim pe unul dintre jucătorii *voştri* ca dublură. Făcu o pauză, încercînd să se gîndească la toate aspectele…. desigur, trebuie să lansăm filmul în statele sudice, deci va trebui să fie unul dintre jucătorii voştri albi.

Se lăsă o pauză încordată. Domnul Doolan îi sări în ajutor.

— Nu-i o idee rea, sugeră el.

— E o idee sinistră, izbucni decanul Wiskith. E…

Faţa lui Doolan se încordă încet.

— Staţi un pic, spuse el. Cine îşi dă cu părerea aici? Ascultaţi-l!

Asistenta decanului, care tocmai ieşise din cameră cînd auzise telefonul sunînd, reapăruse şi îi şoptea şefului ei ceva la ureche. Decanul tresări.

— Staţi o clipă, domnule Doolan, spuse el. Se întoarse spre ceilalţi membri ai comitetului. Supraveghetorul are de-a face afară cu un caz disciplinar şi nu are dreptul legal de a-l reţine pe contravenient. Putem să

rezolvăm această problemă, mai întîi? Şi apoi să ne întoarcem la… – se uită la domnul Doolan – …la ideea asta ridicolă?

La un semn al său, asistenta deschise uşa.

Supraveghetorul ăsta, se gîndi Pat, amintindu-şi de zilele petrecute în campusul plin de iederă şi umbros, arăta ca toţi supraveghetorii: un poliţai intimidat, un animal de pradă de-abia îmblînzit.

— Domnilor, spuse supraveghetorul, respectuos şi plin de tact, am aici ceva ce nu poate fi explicat. Dădu din cap, nedumerit, şi continuă: Ştiu că e ceva în neregulă, dar nu reuşesc să-mi dau seama ce anume. Aş vrea să hotărîţi dumneavoastră. Eu o să vă arăt doar dovezile şi contravenientul… Tu de colo, intră!

Cînd intră Evylyn Lascalles, urmată îndeaproape de o faţă de pernă mare şi zăngănitoare pe care supraveghetorul o lăsă alături de ea, Pat se gîndi încă o dată la campusul umbrit de ulmi de la Universitatea din Pennsylvania. Îşi dorea din tot sufletul să fi fost acolo, îşi dorea asta mai mult decît orice pe lume. În plus, îşi mai dorea ca spatele lui Doolan, după care încerca să se ascundă, trăgîndu-se cu scaunul, să fie ceva mai mare.

— Aici eraţi! strigă ea recunoscătoare. Vai, domnule Hobby, slavă Domnului! N-am reuşit să scap de ele şi n-am putut să le iau acasă, că mă omora mama. Aşa că am venit aici ca să dau de dumneavoastră şi tipul ăsta mi-a cotrobăit pe bancheta din spate.

— Ce-i în sacul ăla? întrebă decanul Wiskith. Bombe? Sau ce?

Pat le-ar fi putut răspunde la întrebare cu cîteva secunde înainte ca supraveghetorul să apuce sacul şi să-l trîntească de cîteva ori de pămînt, producînd astfel un zgomot limpede şi inconfundabil. Erau soldaţi răpuşi – sticle de jumătate şi de un sfert – mărturiile a patru săptămîni încordate, plătite cu două sute cincizeci de dolari, sticle goale adunate de prin sertarele din biroul lui Pat. Avînd în vedere că mîine i se termina contractul, se gîndise că ar fi fost mai bine să nu lase în urma lui asemenea martori.

Căutînd o cale de scăpare, mintea i-o mai zbughi încă o dată spre zilele acelea lipsite de griji cînd făcea servicii mărunte la Universitatea din Pennsylvania.

— Îl iau eu, spuse el, ridicîndu-se.

Aruncîndu-şi sacul peste umăr, se întoarse spre Comitetul de conducere al facultăţii şi, surprinzător, spuse:

— Mai gîndiţi-vă.

V

— Ne-am tot gîndit, îi spuse domnul Doolan soţiei sale în acea seară. Dar n-am reuşit să-i dăm de cap.

— E cam straniu, spuse doamna Doolan. Sper să nu visez despre asta la noapte. Săracul om, cu sacul ăla! Mă tot gîndesc că o să ajungă în Purgatoriu şi o să-l pună acolo să sculpteze cîte o corabie în *fiecare* sticlă din aceea, înainte să i se dea drumul în Rai.

— Termină! spuse Doolan repede. O să mă faci şi pe mine să visez. Erau o mulţime de sticle.

Esquire, mai 1941

1. University of the Western Coast (Universitatea Coastei de Vest).
2. University of Southern California.
3. Referire la americanul Cecil B. De Mille (1881-1959), regizor legendar de film, renumit pentru extravaganţa filmelor sale.
4. Frăţia Delta Kappa Epsilon.